

**ДОО „РЕВИДЕРЕ“
Ул. Гаврила Принципа 7/5
БИЈЕЉИНА**

**АД „КОМУНАЛАЦ“
Ул. Милоша Црњанског бр. 7
БИЈЕЉИНА**

**ИЗВЈЕШТАЈ
О ИЗВРШЕНОЈ РЕВИЗИЈИ
ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА
ЗА 2015. годину**

Бијељина –Март, 2016. године

ДОО "РЕВИДЕРЕ"
БИЈЕЉИНА
ИБ: 400306200006
Матични број: 01949985
Дјелатност: 69.20
Жиро рачун: 555-001-00011426-29
"Нова банка" а.д. Бијељина

ИЗВЈЕШТАЈ
О ИЗВРШЕНОЈ РЕВИЗИЈИ
ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА
АД „КОМУНАЛАЦ“ БИЈЕЉИНА
ЗА 2015. годину

Бијељина- Март, 2016. године

Вођа тима:

Проф. др Рајко РАДОВИЋ, овлашћени ревизор

Чланови тима:

Миланка ИВАНИШ, дипл. ек. овлашћени ревизор

Мр Наташа БОСИОЧИЋ, дипл. ек. сертификован рачуновођа

Вањски сарадници:

Доц. др Срђан ЛАЛИЋ, форензички рачуновођа

Никола РАДОВИЋ, техничка подришка

Бошко РАДОВИЋ, техничка подришка

Садржај:

1. Писмо о презентацији.....	6
2. Писмо о преузимању.....	12
3. Потврда о независности и квалификацији.....	14
4. Мишљење овлашћеног ревизора.....	15
5. Финансијски извјештаји.....	17
Биланс успјеха.....	17
Биланс стања.....	21
Извјештај о осталим губицима и добицима.....	27
Биланс токова готовине.....	29
Извјештај о промјенама на капиталу	31
Анекс – додатни рачуноводствени извјештај	34
6. Захтјеване квалитативне карактеристике и ограничења.....	37
6.1. Захтјеване квалитативне карактеристике финансијских извјештаја.....	37
6.1.1. Разумљивост.....	37
6.1.2. Релевантност.....	37
6.1.3. Поузданост.....	38
6.1.4. Упоредивост.....	38
6.2. Ограничења у погледу испуњења квалитативних захтјева.....	39
6.2.1. Благовременост.....	39
6.2.2. Равнотежа између користи и трошка.....	39
6.2.3. Равнотежа између квалитативних обиљежја.....	39
7. Основни подаци о предузећу.....	40
7.1. Оснивање и регистрација.....	40
7.2. Основни идентификациони подаци.....	41
7.3. Акције и акционари Друштва.....	43
7.4. Џелатност Друштва.....	44
7.5. Нормативна основа организовања.....	44
7.6. Органи управљања.....	46
7.7. Организација Друштва.....	46
7.8. Запосленост и кадровска структура.....	47
8. Основ за ревизију.....	49
8.1. Предмет и циљ ревизије.....	49
8.2. Нормативна основа извјештавања.....	49
8.2.1. Основ за састављање и презентацију финансијских извјештаја.....	49

8.2.2. Нормативна основа.....	50
8.3. Систем интерних контрола.....	52
8.4. Ревизијске процедуре.....	54
8.5. Извјештај о раду.....	54
8.6. Основне рачуноводствене политике.....	55
8.7. Упоредни показатељи.....	66
8.8. Процењивање (вредновање) позиција.....	66
8.9. План пословања.....	66
9. Остварени приходи и расходи.....	67
9.1. Пословни приходи и расходи.....	70
9.1.1. Пословни приходи.....	70
9.1.2. Пословни расходи.....	74
9.2. Финансијски приходи и расходи.....	77
9.3. Добитак / Губитак редовне активности.....	78
9.4. Остали приходи и расходи.....	79
9.5. Приходи и расходи по основу усклађивања вриједности имовине.....	79
9.6. Приходи и расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година.....	80
9.7. Финансијски резултат.....	80
9.8. Извјештај о осталим добицима и губицима.....	80
10. Имовина, капитал и обавезе.....	81
10.1. Уводне констатације.....	81
10.2. Стална средства.....	82
10.3. Текућа средства.....	84
10.4. Повезана лица.....	92
10.5. Капитал.....	92
10.6. Дугорочна резервисања.....	94
10.7. Обавезе.....	94
11. Биланс токова готовине.....	97
11.1. Приливи и одливи по основу пословних активности.....	97
11.2. Приливи и одливи по основу активности инвестирања.....	98
11.3. Приливи и одливи по основу активности финансирања.....	99
11.4. Укупни приливи и одливи.....	100
12. Остале напомене.....	100
12.1. Попис.....	100
12.2. Сталност пословања.....	101
12.3. Догађаји након датума биланса.....	102
12.4. Порески ризици.....	102
12.5. Судски спорови.....	103
12.6. Девизни курсеви.....	103
12.7. Текући и одложени порези.....	104
12.7.1. Текући порез на доходак.....	104
12.7.2. Одложени порез на доходак.....	104
12.7.3. Порези и доприноси који не зависе од резултата.....	105
12.7.4. Порез на додату вриједност.....	105

12.8. Правична фер вриједност.....	105
12.9. Зарада по акцији.....	105

А.Д. „КОМУНАЛАЦ“
Ул.Милоша Црњанског бр. 7.
БИЈЕЉИНА
Број:
Датум: 17.02.2016.

ДОО „РЕВИДЕРЕ“
Ул.Гаврила Принципа бр. 7.
БИЈЕЉИНА

ПРЕДМЕТ: Писмо о презентацији финансијских извјештаја за 2015. годину

1. Овим потврђујемо, да према нашем најбољем знању и увјерењу, а уз савјетовање и консултације са сарадницима на појединим пословима, презентујемо финансијске извјештаје за **2015.** годину за потребе економско финансијске ревизије.
2. Као радници са посебним овлаштењима свјесни смо потребе и своје одговорности да обезбедимо:
 - а) Поузданост рачуноводствених евиденција и исправност финансијских извјештаја састављених на основу тих евиденција,
 - б) Да финансијски извјештаји приказују реално, објективно и законито стање пословања *Акционарског друштва "КОМУНАЛАЦ" Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7.* (у даљем тексту: *Друштво*), финансијског резултата и промјене у току **2015.** године.

1.1. Статус Друштва

3. Предузеће „**КОМУНАЛАЦ**“ основано је 1995. године, Одлуком СО-е Бијељина као ОЈДП „КОМУНАЛАЦ“. Рјешењем Основног суда у Бијељини, од 07.09.2005. године (број рјешења: FI-254/05, број регистарског улошка суда је 1-121 Бијељина), извршен је упис А.Д. „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина. Истим Рјешењем уписана је промјена својине државног капитала Основног јавног државног

предузећа „КОМУНАЛАЦ“ са п.о. Бијељина, а након извршене приватизације државног капитала у смислу одредби „Закона о приватизацији државног капитала у предузећима“ („Службени гласник Републике Српске“ број: 24/98, 62/02, 38/03 и 65/03) и „Закона о јавним предузећима“ („Службени гласник Републике Српске“ број: 75/04), уписује се промјена облика Предузећа у акционарско друштво, па Предузеће послује под називом:

***Акционарско друштво „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина,
Ул. Милоша Црњанског бр. 7***

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-11-000 364 од 22.06.2011. године, уписује се пренос права својине на капиталу Републике Српске у дијелу од 65%, којом иста располаже у А.Д. „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, на јединицу локалне самоуправе (Општина Бијељина).

Рјешењем Основног суда у Бијељини број 059-0-Reg-11-000 565 од 08.09.2011. године уписана је промјена лица овлашћеног за заступање **Акционарског друштва „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског бр. 7**, па се као вд директор тј. лице овлашћено за заступање уписује Милорад Зекић из Бијељине.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-12-000 111 од 12.06.2012. године уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање **Акционарског друштва „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина** па је као директор, тј. лице овлашћено за заступање уписан Милорад Зекић из Бијељине.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-13-000 351 од 28.05.2013. године, уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање Акционарског друштва „Комуналец“ Бијељина, ул. Милоша Црњанског број 7, па је као директор, тј. лице овлашћено за заступање, уписан **Милорад Стјепановић из Бијељине, ЈМБ: 1508959180870**.

4. Код Пореске управе, Министарства финансија Републике српске, Друштво је уписано под јединственим индентификационим бројем: **4400305650008**
5. Код Управе за индиректно опорезивање БиХ, Регионални центар Тузла, Друштво послује у систему ПДВ обvezника под индентификационим бројем: **4003056560008**
6. Код Републичког завода за статистику Бања Лука, а на основу Обавјештења о разврставању пословног субјекта број: 8193 од 28.06.2013. године Друштво је разврстано на слиједећи начин:
 - Матрични број: 01028421
 - Назив (фирма). Акционарско друштво „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина
 - Облик организовања: Акционарско друштво – 03
 - Облик својине: Два или више облика својине – 4

- Сједиште: 76300, Бијељина; Улица. Милоша Џрњанског број: 7
- Општина/Град. Бијељина – 10057
- Основна дјелатност: Прикупљање неопасног отпада – 38.11

1.2. Рачуноводствене евиденције и пословне промјене

7. За потребе економско финансијске ревизије финансијских извјештаја за **2015.** годину стављамо Вам на располагање све рачуноводствене евиденције уз напомену да су ове евиденције правилан одраз пословних догађаја који су се остваривали у току пословне **2015.** године. Све обавезе и потраживања исказани су реално и објективно, сви расходи и приходи су утврђени у складу са рачуноводственим прописима и општим актима Друштва. Све остале евиденције и одговарајуће информације које могу допринијети утврђивању реалности и објективности, као и неопходна објашњења и образложења стављају Вам се на располагање и нема таквих информација које не би могле бити доступне.

Активи:

8. Вриједност укупне активе Друштва исказане у Билансу стања на дан 31.12.2015. године износи 14.091.875 КМ бруто, 2.685.457 КМ исправка вриједности и 11.406.418 КМ нето, од чега је:

Позиција	О П И С	Износ (КМ)	Структура
А	<i>Стална средства</i>	9.599.331	84,16
Б	<i>Текућа средства</i>	1.290.495	11,31
В	<i>Губитак изnad висине капитала</i>	0	0,00
Д	<i>Ванбилансна актива</i>	516.592	4,53
УКУПНО:		11.406.418	100,00

9. У структури *сталне имовине* основне позиције су: *нематеријлана улагања* чија је вриједност исказана у износу од 27.412 КМ бруто, 24.754 КМ исправка вриједности и 2.658 КМ нето а односе се на осталу нематеријалну улагања у цјелокупном износу. *Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине* чија је вриједност 11.961.573 КМ бруто, исправка вриједности 2.369.256 КМ и 9.592.317 КМ нето, се односе на земљиште у износу од 4.100.764 КМ бруто и нето, грађевинске објекте у износу од 6.146.627 КМ бруто, 1.389.605 КМ исправка вриједности и 4.757.022 КМ нето, и постројења и опрему у износу од 1.614.887 КМ бруто, 880.356 КМ исправка вриједности и 734.531 КМ нето. *Аванси и некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми* нису исказани.

Дугорочни финансијски пласмани исказани су у износу 8.261 КМ бруто, 3.905 КМ исправка вриједности и 8.261 КМ нето, а односе се на дугорочне кредите у земљи у износу 7.473 КМ бруто, 3.905 КМ исправка вриједности и 3.568 КМ нето и на остале

дугорочне финансијске пласмане у износу од 788 КМ бруто и нето. Вриједност ових средстава је, према нашем мишљењу, исказана реално.

10. Текућа средства (1.578.037 КМ бруто, 287.542 КМ исправка вриједности, 1.290.495 КМ нето) чине: **залихе, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји** које износе 183.393 КМ бруто, исправка вриједности 112.750 КМ и 70.643 КМ нето, а односе се на залихе материјала 146.795 КМ бруто, 112.750 КМ исправка вриједности и 34.045 КМ нето, залихе недовршене производње, полу производа и недовршених услуга у износу 18.210 КМ бруто и нето, стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји у износу 18.388 КМ бруто и нето.

Краткорочна потраживања, краткорочни пласмани и готовина износе 1.394.644 КМ бруто, 174.792 КМ исправка вриједности и 1.219.852 КМ нето, а највећим дијелом се односе на купце у земљи у износу од 1.046.067 КМ бруто, 174.792 КМ исправка вриједности и 871.275 КМ нето, купце – повезана правна лица у износу од 203.405 КМ бруто и нето и готовинске еквиваленте и готовину у износу од 72.268 КМ. Потраживања из специфичних послова износе 22.150 КМ и друга краткорочна потраживања 34.494 КМ. По нашем мишљењу сва потраживања исказана у нето износу представљају наплатива потраживања.

Пасива:

11. Структура пасиве исказане у Билансу стања на дан 31.12.2015. године која износи 11.406.418 КМ је следећа:

Позиција	О П И С	Износ (КМ)	Структура
А	<i>Капитал</i>	10.079.717	88,37
Б	<i>Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничен приходи</i>	40.983	0,36
В	<i>Обавезе</i>	769.126	6,74
Д	<i>Ванбилансна пасива</i>	516.592	4,53
УКУПНО:		11.406.418	100,00

Капитал чине основни капитал у износу од 3.748.014 КМ (акцијски капитал), резерве 340.128 КМ, ревалоризационе резерве 5.945.947 КМ, нераспоређени добитак 45.628 КМ.

Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничен приходи се у цјелисти односе на резервисања за накнаде и бенефиције запослених.

Обавезе се односе у цјелисти на краткорочне обавезе у оквиру којих су најзначајније позиције: обавезе из пословања 477.946 КМ и порез на додату вриједност 42.480 КМ.

По нашем мишљењу вриједност капитала и обавеза по висини и структури реално је исказана.

Приходи:

12. У периоду од 01.01.2015. до 31.12.2015. године остварени су укупни приходи у износу од 4.663.175 КМ, од чега:

Позиција	О П И С	Износ (КМ)	Структура
I	Пословни приходи	4.586.701	98,36
I	Финансијски приходи	1.335	0,03
I	Остали приходи	70.705	1,52
I	Приходи од усклађивања вриједности сталне имовине	4.434	0,09
I	Приходи по основу промјене рачуноводствених политикука и исправке грешака из ранијих година	0	0,00
УКУПНО:		4.663.175	100,00

Пословни приходи у укупно оствареним приходима учествују са 98,36%, и највећим дијелом су остварени приходима од продаје учинака у износу од 3.586.334 КМ.

Финансијски приходи се односе на приходе од камата у износу од 1.214 КМ и остale финансијске приходе 121. Оатали финансијски приходи су занемарљиви.

Остали приходи се односе на наплаћена отписана потраживања у износу од 47.452 КМ, приходе од смањења обавеза, укидања неискоришћених дугорочних резервисања и остали непоменути приходи у износу од 23.253 КМ.

Приходи по основу усклађивања вриједности имовине у цijelosti (4.434 КМ) се односе на приходе од усклађивања вриједности остале имовине.

Расходи:

13. У посматраном обрачунском периоду исказани су укупни расходи у износу од 4.661.688 КМ, од чега:

Позиција	ОПИС	Износ (КМ)	Структура
II	Пословни расходи	4.523.307	97,03
II	Финансијски расходи	5.803	0,13
II	Остали расходи	84.040	1,80
II	Расходи од усклађивања вриједности сталне имовине	0	0,00

II	<i>Расходи по основу промјене рачуноводствених политикука и исправке грешака из ранијих година</i>	48.538	1,04
	УКУПНО:	4.661.688	100,00

Пословни расходи у укупно исказаним расходима учествују са 97,03%. Најзначајније позиције у оквиру пословних расхода су: трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи, који су исказани у износу од 2.405.257 КМ, трошкови производних услуга 1.058.350 КМ, трошкови материјала 497.070 КМ, трошкови амортизације и резервисања у износу од 329.489 КМ и др.

Финансијски расходи се односе у цијелости на расходе камата у износу од 5.803 КМ.

Остали расходи се највећим дијелом односе на расходе по основу исправке вриједности и отписа потраживања 79.971 КМ.

Финансијски резултат:

14. Друштво је у пословној 2015. години остварило **позитиван** финансијски резултат у износу од 1.487 КМ чија је структура:

Позиција	О П И С	Износ (КМ)
Ђ	<i>Добитак редовне активности</i>	58.926
Ж	<i>Губитак по основу осталих прихода и расхода</i>	13.335
Ј	<i>Добитак по основу усклађивања вриједности имовине</i>	4.434
Љ	<i>Расходи по основу промјене рачуноводствених политикука и исправке грешака из ранијих година</i>	48.538
М	<i>Добитак прије опорезивања</i>	1.487
Н	<i>Текући и одложени порез на добит</i>	0
Њ	<i>Нето добитак текуће године</i>	1.487

1.3. Остала питања

15. Немамо сазнања да је у току 2015. године било каквих кршења законских прописа, упутстава и општих аката Друштва у поступку припреме и израде годишњег обрачуна, нити су против Друштва у току поступци који би могли резултирати губитком правног статуса, плаћањем значајнијих казни, пенала или би могли проузроковати значајне губитке.

16. Од датума билансирања до датума припреме писма о презентацији у вези са његовим садржајем нису се промјениле околности, нити су настали догађаји који би захтјевали исправке у годишњем обрачуни или образложение годишњег обрачуна намјењеног органима управљања или другим корисницима

Бијељина, 17.02.2016. године

Директор:
Милорад Стјепановић, дипл. инг. пољ.

Број: 2202/16

Датум: 22.02.2016. године

*Акционарско друштво
„КОМУНАЛАЦ“
Ул. Милоша Црњанског бр. 7.
БИЈЕЉИНА*

ПРЕДМЕТ: Писмо о преузимању ревизије финансијских извјештаја за 2015. годину

Поштовани,

Овим писмом потврђујемо разумијевање договора о нашој ревизији финансијских извјештаја *Акционарског друштва „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7.* за годину која завршава 31. децембра 2015. године.

Обавит ћемо ревизију биланса Друштва на дан 31. децембар, те рачуна добити и губитка, задржане добити и новчаног тока за ту годину како би изразили мишљење о њима. Одговорност за те финансијске извјештаје сноси управа Друштва. Наша одговорност своди се на изражавање мишљења о тим финансијским извјештајима на основу проведене ревизије.

Ревизију ћемо обавити у складу с општеприхваћеним ревизијским стандардима. Ти стандарди захтјевају планирање и обављање ревизије тако да она пружи разумно ујеренje о томе има ли у финансијским извјештајима значајних погрешака. Ревизија ће укључити испитивање, тестирање и прикупљање доказа који поткрепљују износе и објаве у финансијским извјештајима. Ревизија ће, такође, обухватити оцјену примијењених рачуноводствених начела те значајних процјена управе, као и вредновање свеукупне презентације финансијских извјештаја. Вјерујемо да ће ревизија пружити поуздані основа за изражавање нашег мишљења.

Наши ће поступци садржавати тестове документованих доказа који потврђују пословне догађаје евидентиране у рачунима, тестове физичког постојања и, по

потреби, непосредну конфирмацију потраживања и обавеза путем успостављене везе с изабраним купцима, повјериоцима, правним заступницима и банкама. По завршетку ревизије, задржаћемо одређене описе у вези с финансијским извјештајима и стварима везаним уз њих.

Наша је ревизија подложна инхерентном ризику да значајне погрешке и неправилности, неће бити откривене. Обавијестићемо Вас о неправилностима које примијетимо, ако оне нису беззначајне.

Ако намјеравате објавити или на други начин репродуковати финансијске извјештаје и при томе се позвати на наше Друштво за ревизију, слажете се с тим да нам предате њихову копију да извршимо увид и одобримо штампање. Такође се слажете с тим да нас снабдијете с копијом завршног штампаног материјала за наше одобрење пре него га раздијелите.

Извршићемо ревизију пореског биланса за финансијску годину која завршава 31.12.2015. године. Порески биланс и пореску пријаву ће, како смо разумјели, припремити Ваше особље.

Надаље, за вријеме провођења ревизије бићемо Вам на располагању за пружање савјета у погледу пореских ефеката било кога предложеног пословног догађаја или намјераване промјене у пословној политици.

Наша накнада за ове услуге биће по одредбама Уговора о ревизији.

Драго нам је што смо у прилици да Вам учинимо услугу.

Ако ово писмо исправно изражава Ваше схватање, молимо Вас да га потпишете на означеном мјесту.

С поштовањем,

АД „КОМУНАЛАЦ“
Бијељина
Директор
Милорад Стјепановић, дипл. инг. пољ.

Д.О.О. „РЕВИДЕРЕ“
Бијељина
Директор
Проф. др Рајко Радовић

Број: 2202/16-1
Датум: 22.02.2016. године

*Акционарско друштво
„КОМУНАЛАЦ“
Ул. Милоша Црњанског бр. 7.
БИЈЕЉИНА*

ПРЕДМЕТ: Потврда о независности и квалификацији

У вези наше ревизије финансијских извјештаја за 2015. годину АД „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, на дан 12.03.2016. године, потврђујемо следеће:

- Сво особље ангажовано на ревизији финансијских извјештаја за АД „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7. поштује правила независности и квалификација дефинисаних у Кодексу етике рачуноводствених експерата, Рачуноводствених стандарда и Стандарда ревизије.
- Сво ангажовано особље је независно од акционара, власника и компанија везаних за АД „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7. Наредно особље је укључено у ревизију:

<i>Име и презиме, квалификација</i>	<i>Статус у тиму</i>
Проф. др Рајко Радовић, овлашћени ревизор	Руководилац тима
Миланка Иваниш, дипл. ек. - овлашћени ревизор	Члан тима - партнер
Мр Наташа Босиочић, сертиковани рачуновођа	Члан тима – млађи ревизор - координација
Доц. др Срђан Лалић	Ваљски сарадник – форензички рачуновођа

**ДРУШТВО ЗА РЕВИЗИЈУ
Д.О.О. „РЕВИДЕРЕ“ Бијељина,
Гаврила Принципа 7/5**

Име и презиме:
Проф. др Рајко Радовић
овлашћени ревизор - директор

Број: 3103/16
Датум: 31.03.2016. године

*Акционарско друштво
„КОМУНАЛАЦ“
Ул. Милоша Црњанског бр. 7.
БИЈЕЉИНА*

**МИШЉЕЊЕ
овлашћеног ревизора
о извршеној ревизији финансијских извјештаја
за 2015. годину**

Обавили смо ревизију финансијских извјештаја **Акционарског друштва „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7** за 2015. годину која је обухватила Биланс стања (Извјештај о финансијском положају) на дан 31.12.2015. године, Биланс успеха за период од 01.01.2015. до 31.12.2015. године, Биланс токова готовине (Извјештај о токовима готовине) за период од 01.01.2015. до 31.12.2015. године, Извјештај о промјенама у капиталу за период који се завршава на дан 31.12.2015. године са прилозима уз финансијске извјештаје, а на основу „Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске“ („Службени гласник Републике Српске“ број: 36/09 и 52/11, односно 94/15), те "Правилника о ревизији финансијских извјештаја у Републици Српској" ("Службени гласник Републике Српске" број: 120/06).

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство Друштва је одговорно за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске. Одговорност руководства обухвата осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика, као и кориштење најбољих могућих рачуноводствених процјена.

Одговорност ревизора

Одговорност ревизора је да изрази мишљење о приложеним финансијским извјештајима на основу обављене ревизије. Ревизија је извршена у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске, Правилником о ревизији финансијских извјештаја у Републици Српској, Кодексом етике и Међународним стандардима ревизије који захтјевају да се ревизија планира и изврши на начин који омогућава да се у разумној мјери може утврдити да рачуноводствени извјештаји не садрже погрешне, материјално значајне информације.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и информацијама објелодањеним у финансијским извјештајима. Одабрани поступци засновани су на просуђивању ревизора, укључујући и процјену ризика материјално значајних грешака садржаним у финансијским извјештајима. Приликом процјене ових ризика ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања најбољих могућих ревизорских процедура, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности система интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примјењених рачуноводствених политика и вредновање значајних процјена које је извршило руководство, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да извршена ревизија и докази које смо прибавили обезбеђују разумну основу за изражавање ревизорског мишљења.

Мишљење

Према нашем мишљењу финансијски извјештаји *Акционарског друштва "КОМУНАЛАЦ" Бијељина, Ул. Милоша Црњанског бр. 7.* приказују *реално* и *објективно* у свим значајним питањима финансијски положај Друштва на дан 31.12.2015. године, те резултате пословања и новчани ток за ту годину и у складу су са рачуноводственим прописима и општеприхваћеним рачуноводственим начелима.

Информације које су презентоване уз Извјештај о економско финансијској ревизији дате су у сврху додатних анализа и оне нису саставни дио рачуноводствених извјештаја Друштва. Дате информације биле су предмет пажње у поступку ревизије рачуноводствених извјештаја и примјењених ревизорских процедура и, по нашем мишљењу, дате анализе објективно презентују, у материјално значајним аспектима, везу са рачуноводственим извјештајима посматрано у целини.

Овлашћени ревизор:

Проф. др Рајко РАДОВИЋ
Редни број лиценце 429/14

Матични број: **1028421** Жиро рачуни: **554-001-00000055-13**
 Шифра дјелатности: **38.11** **555-001-00000700-03**
 Назив привредног друштва, задруге, другог правног **571-030-00000425-40**
 лица или предузетника: *А.Д. „КОМУНАЛАЦ“*
 Сједиште: **БИЈЕЉИНА**
 ЈИБ: **4400305650008**

Биланс успјеха
 (Извјештај о укупном резултату у периоду)
 за период од **01.01.** до **31.12.2015.** године

- у конвертибилним маркама -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
	A. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
	I - ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (202 + 206 + 210 + 211 - 212 + 213 - 214 + 215)	201	4,586,701	4,153,557
60	1. Приходи од продаје робе (203 до 205)	202	14,359	8,376
600	а) Приходи од продаје робе повезаним правним лицима	203		
601, 602, 603	б) Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	204	14,359	8,376
604	в) Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	205		
61	2. Приходи од продаје учинака (207 до 209)	206	3,586,334	3,326,698
610	а) Приходи од продаје учинака повезаним правним лицима	207	566,900	498,058
611, 612, 613	б) Приходи од продаје учинака на домаћем тржишту	208	3,019,434	2,828,640
614	в) Приходи од продаје учинака на иностраном тржишту	209		
62	3. Приходи од активирања или потрошње робе и учинака	210		
630	4. Повећење вриједности залиха учинака	211	9,252	19,473
631	5. Смањење вриједности залиха учинака	212		
640, 641	6. Повећење вриједности инвестиционих некретнина и биолошких средстава која се не амортизују	213		
642, 643	7. Смањење вриједности инвестиционих некретнина и биолошких средстава која се не амортизују	214		
650 до 659	8. Остали пословни приходи	215	976,756	799,010
	II - ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (217 + 218 + 219 + 222 + 223 + 226 + 227 + 228)	216	4,523,307	4,476,859
500 до 502	1. Набавна вриједност продате робе	217	10,277	17,164
510 до 513	2. Трошкови материјала	218	497,070	520,192
52	3. Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода (220 + 221)	219	2,405,257	2,481,249
520 до 523	а) Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада	220	2,138,320	2,148,211
524 до 529	б) Остали лични расходи	221	266,937	333,038

530 до 539	4. Трошкови производних услуга	222	1,058,350	1,012,426
54	5. Трошкови амортизације и резервисања (224 + 225)	223	329,489	272,221
540	а) Трошкови амортизације	224	308,505	254,321
541	б) Трошкови резервисања	225	20,984	17,900
55, осим 555 и 556	6. Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	226	174,168	125,153
555	7. Трошкови пореза	227	21,436	21,066
556	8. Трошкови доприноса	228	27,260	27,388
	Б. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (201 - 216)	229	63,394	0
	В. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (216 - 201)	230	0	323,302
	Г. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
66	I - ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (232 до 237)	231	1,335	18,966
660	1. Финансијски приходи од повезаних правних лица	232		
661	2. Приходи од камата	233	1,214	18,653
662	3. Позитивне курсне разлике	234		
663	4. Приходи од ефекта валутне клаузуле	235		
664	5. Приходи од учешћа у добитку заједничких улагања	236		
669	6. Остали финансијски приходи	237	121	313
56	II - ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (239 до 243)	238	5,803	3,531
560	1. Финансијски расходи по основу односа повезаних правних лица	239		
561	2. Расходи камата	240	5,803	3,531
562	3. Негативне курсне разлике	241		
563	4. Расходи по основу валутне клаузуле	242		
569	5. Остали финансијски расходи	243		
	Д. ДОБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ (229 + 231 - 238) или (231 - 238 - 230)	244	58,926	0
	Ђ. ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ (230 + 238 - 231) или (238 - 229 - 231)	245	0	307,867
	Е. ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
67	I - ОСТАЛИ ПРИХОДИ (247 до 256)	246	70,705	88,298
670	1. Добици по основу продаје нематеријалних средстава, непретнина, постројења и опреме	247		
671	2. Добици по основу продаје инвестиционих непретнина	248		
672	3. Добици по основу продаје биолошких средстава	249		
673	4. Добици по основу продаје средстава обустављеног пословања	250		
674	5. Добици по основу продаје учешћа у капиталу и ХОВ	251		
675	6. Добици по основу продаје материјала	252		
676	7. Вишкови, изузимајући вишкове залиха учинака	253		
677	8. Наплаћена отписана потраживања	254	47,452	71,354
678	9. Приходи по основу уговорене заштите од ризика, који не испуњавају услове да се искажу у оквиру ревалоризационих резерви	255		
679	10. Приходи од смањења обавеза, укидања неискоришћених дугорочних резервисања и остали непоменути приходи	256	23,253	16,944
57	II - ОСТАЛИ РАСХОДИ (258 до 267)	257	84,040	80,379
570	1. Губици по основу продаје и расходовања нематеријалних средстава, непретнина, постројења и опреме	258	3,274	1,239
571	2. Губици по основу продаје и расходовања инвестиционих непретнина	259		
572	3. Губици по основу продаје и расходовања биолошких средстава	260		
573	4. Губици по основу продаје средстава обустављеног пословања	261		
574	5. Губици по основу продаје учешћа у капиталу и ХОВ	262		

575	6. Губици по основу продатог материјала	263		
576	7. Мањкови, изузимајући мањкове залиха учинака	264		
577	8. Расходи по основу заштите од ризика који не испуњавају услове да се исказују у оквиру ревалоризационих резерви	265		
578	9. Расходи по основу исправке вриједности и отписа потраживања	266	79,971	75,830
579	10. Расходи по основу расходовања залиха материјала и робе и остали расходи	267	795	3,310
	Ж. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА (246 - 257)	268	0	7,919
	З. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ПРИХОДА И РАСХОДА (257 - 246)	269	13,335	0
	И. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ			
68	I - ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (271 до 279)	270	4,434	367
680	1. Приходи од усклађивања вриједности нематеријалних средстава	271		
681	2. Приходи од усклађивања вриједности некретнина, постројења и опреме	272		
682	3. Приходи од усклађивања вриједности инвестиционих некретнина за које се обрачунава амортизација	273		
683	4. Приходи од усклађивања вриједности биолошких средстава за које се обрачунава амортизација	274		
684	5. Приходи од усклађивања вриједности дугорочних финансијских пласмана и финансијских средстава расположивих за продају	275		
685	6. Приходи од усклађивања вриједности залиха материјала и робе	276		
686	7. Приходи од усклађивања вриједности краткорочних финансијских пласмана	277		
687	8. Приходи од усклађивања вриједности капитала (негативни Годвилл)	278		
689	9. Приходи од усклађивања вриједности остале имовине	279	4,434	367
58	II - РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (281 до 289)	280	0	0
580	1. Обезврјеђење нематеријалних средстава	281		
581	2. Обезврјеђење некретнина, постројења и опреме	282		
582	3. Обезврјеђење инвестиционих некретнина за које се обрачунава амортизација	283		
583	4. Обезврјеђење биолошких средстава за која се обрачунава амортизација	284		
584	5. Обезврјеђење дугорочних финансијских пласмана и финансијских средстава расположивих за продају	285		
585	6. Обезврјеђење залиха материјала и робе	286		
586	7. Обезврјеђење краткорочних финансијских пласмана	287		
588	8. Обезврјеђење потраживања примјеном индиректне методе утврђивања отписа потраживања	288		
589	9. Обезврјеђење остале имовине	289		
	Ј. ДОБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (270 - 280)	290	4,434	367
	К. ГУБИТАК ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРИЈЕДНОСТИ ИМОВИНЕ (280 - 270)	291	0	0
690, 691	Л. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	292		
590, 591	Љ. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ПРОМЈЕНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА	293	48,538	
	М. ДОБИТАК И ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
	1. Добитак прије опорезивања (244 + 268 + 290 + 292 - 293 - 245 - 269 - 291)	294	1,487	0
	2. Губитак прије опорезивања (245 + 269 + 291 + 293 - 292 - 244 - 268 - 290)	295	0	299,581
	Н. ТЕКУЋИ И ОДЛОЖЕНИ ПОРЕЗ НА ДОБИТ			
721	1. Порески расходи периода	296		
722	2. Одложени порески расходи периода	297		
723	3. Одложени порески приходи периода	298		
	Њ. НЕТО ДОБИТАК И НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА			

	1. Нето добитак текуће године (294 - 295 - 296 - 297 + 298)	299	1,487	0
	2. Нето губитак текуће године (295 - 294 + 296 + 297 - 298)	300	0	299,581
	УКУПНИ ПРИХОДИ (201 + 231 + 246 + 270 + 292)	301	4,663,175	4,261,188
	УКУПНИ РАСХОДИ (216 + 238 + 257 + 280 + 293)	302	4,661,688	4,560,769
724	О. МЕЂУДИВИДЕНДЕ И ДРУГИ ВИДОВИ РАСПОДЈЕЛЕ ДОБИТКА У ТОКУ ПЕРИОДА	303		
	Дио нето добитка/губитка који припада већинским власницима	304		
	Дио нето добитка/губитка који припада мањинским власницима	305		
	Обична зарада по акцији	306		
	Разријеђена зарада по акцији	307		
	Просјечан број запослених по основу часова рада	308	152.2	159.56
	Просјечан број запослених по основу стања на крају мјесеца	309	152.5	159.67

(М.П.)

У
Дана,

Лице са лиценцом:
Директор:

Бијељини
29.02.2016.
Манојловић Горица
Стјепановић Милорад

Матични број: **1028421**

Шифра дјелатности: **38.11**

Назив привредног друштва, задруге, другог правног лица или предузетника: **А.Д. „КОМУНАЛАЦ“**

Сједиште: **БИЈЕЉИНА**

ЈИБ: **44003056560008**

Жиро рачуни: **554-001-00000055-13**

555-001-00000700-03

571-030-00000425-40

Биланс стања
 (Извјештај о финансијском положају)
 на дан **31.12.2015.** године

- у конвертибилним маркама -

Група рачуна рачун	Позиција	Ознака за АОП	Износ на дан биланса текуће године			Износ на дан биланса претходне године (ПС)
			Бруто	Исправка вриједн.	Нето (4-5)	
1	2	3	4	5	6	7
АКТИВА						
	А. СТАЛНА СРЕДСТВА (002 + 008 + 015 + 021 + 030)	001	11,997,246	2,397,915	9,599,331	9,814,050
01	I - НЕМАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА (003 до 007)	002	27,412	24,754	2,658	3,790
010, дио 019	1. Улагања у развој	003			0	
011, дио 019	2. Концесије, патенти, лиценце и остала права	004			0	
012, дио 019	3. Goodwill	005			0	
014, дио 019	4. Остала нематеријална средства	006	26,049	23,391	2,658	3,790
015, 016, дио 019	5. Аванси и нематеријална средства у припреми	007	1,363	1,363	0	
02	II - НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (009 до 014)	008	11,961,573	2,369,256	9,592,317	9,801,999
020, дио 029	1. Земљиште	009	4,100,764		4,100,764	4,100,764
021, дио 029	2. Грађевински објекти	010	6,146,627	1,389,605	4,757,022	4,833,211
022, дио 029	3. Постројења и опрема	011	1,614,887	880,356	734,531	868,024
023, дио 029	4. Инвестиционе некретнине	012			0	
024, дио 029	5. Улагање на туђим некретнинама, постројењима и опреми	013			0	
027, 028, дио 029	6. Аванси и некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми	014	99,295	99,295	0	
03	III - БИОЛОШКА СРЕДСТВА И СРЕДСТВА КУЛТУРЕ (016 до 020)	015	0	0	0	0
030, дио 039	1. Шуме	016			0	

031, дио 039	2. Вишегодишњи засади	017			0
032, дио 039	3. Основно стадо	018			0
033, дио 039	4. Средства културе	019			0
037, 038, дио 039	5. Аванс и биолошка средства и средства културе у припреми	020			0
04	IV - ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (022 до 029)	021	8,261	3,905	4,356
040, дио 049	1. Учешће у капиталу зависних правних лица	022			0
041, дио 049	2. Учешће у капиталу других правних лица	023			0
042, дио 049	3. Дугорочни кредити повезаним правним лицима	024			0
043, дио 049	4. Дугорочни кредити у земљи	025	7,473	3,905	3,568
044, дио 049	5. Дугорочни кредити у иностранству	026			0
045, дио 049	6. Финансијска средства расположива за продају	027			0
046, дио 049	7. Финансијска средства која се држи до рока доспијећа	028			0
048, дио 049	8. Остали дугорочни финансијски пласмани	029	788		788
050	В - ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	030		0	
	Б. ТЕКУЋА СРЕДСТВА (032 + 039 + 061)	031	1,578,037	287,542	1,290,495
10 до 15	I- ЗАЛИХЕ, СТАЛНА СРЕДСТВА И СРЕДСТВА ОБУСТАВЉЕНОГ ПОСЛОВАЊА НАМИЈЕЊЕНА ПРОДАЈИ (033 до 038)	032	183,393	112,750	70,643
100 до 109	1. Залихе материјала	033	146,795	112,750	34,045
110 до 119	2. Залихе недовршене производње, полупроизвода и недовршених услуга	034	18,210		18,210
120 до 129	3. Залихе готових производа	035			0
130 до 139	4. Залихе робе	036			0
140 до 149	5. Стална средства и средства обустављеног пословања намијењена продаји	037	18,388		18,388
150 до 159	6. Дати аванси	038			0
	II - КРАТКОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА, КРАТКОРОЧНИ ПЛАСМАНИ И ГОТОВИНА (040 + 047 + 056 + 059 + 060)	039	1,394,644	174,792	1,219,852
20, 21, 22	1. Краткорочна потраживања (041 до 046)	040	1,306,116	174,792	1,131,324
200, дио 209	а) Купци - повезана правна лица	041	203,405		203,405
201, 202, 203, дио 209	б) Купци у земљи	042	1,046,067	174,792	871,275
204, дио 209	в) Купци из иностранства	043			0
208, дио 209	г) Сумњива и спорна потраживања	044			0
210 до 219	д) Потраживања из специфичних послова	045	22,150		22,150
220 до 229	ђ) Друга краткорочна потраживања	046	34,494		34,494
23	2. Краткорочни финансијски пласмани (048 до 055)	047	0	0	0
230, дио 239	а) Краткорочни кредити повезаним правним лицима	048			0
231, дио 239	б) Краткорочни кредити у земљи	049			0
232, дио 239	в) Краткорочни кредити у иностранству	050			0
233, 234,	г) Дио дугорочних финансијских	051			0

дио 239	пласмана који доспијева за наплату у периоду до годину дана					
235, дио 239	д) Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успјеха намијењена трговању	052			0	
236, дио 239	ђ) Финансијска средства означенa по фер вриједности кроз биланс успјеха	053			0	
237	е) Откупљене сопствене акције и откупљени сопствени удјели намијењени продаји или поништавању	054			0	
238, дио 239	ж) Остали краткорочни пласмани	055			0	
24	3. Готовински еквиваленти и готовина (057 + 058)	056	72,268	0	72,268	55,574
240	а) Готовински еквиваленти - хартије од вриједности	057			0	
241 до 249	б) Готовина	058	72,268		72,268	55,574
270 до 279	4. Порез на додату вриједност	059			0	
280 до 289, осим 288	5. Активна временска разграничења	060	16,260		16,260	7,140
288	III - ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	061			0	
	В. ПОСЛОВНА СРЕДСТВА (001 + 031)	062	13,575,283	2,685,457	10,889,826	11,156,802
29	Г. ГУБИТАК ИЗНАД ВИСИНЕ КАПИТАЛА	063			0	
	Д. ПОСЛОВНА АКТИВА (062 + 063)	064	13,575,283	2,685,457	10,889,826	11,156,802
880 до 888	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	065	516,592		516,592	516,592
	Е. УКУПНА АКТИВА (064 + 065)	066	14,091,875	2,685,457	11,406,418	11,673,394

<i>Група, рачуна, рачун</i>	<i>ПОЗИЦИЈА</i>	<i>Ознака за АОП</i>	<i>Износ на дан биланса текуће године</i>	<i>Износ на дан биланса претходне године (почетно стање)</i>
1	2	3	4	5
	ПАСИВА А. КАПИТАЛ (102 - 109 ± 110 + 111 + 115 + 116 - 117 + 118 - 123)	101	10,079,717	10,078,240
30	I - ОСНОВНИ КАПИТАЛ (103 до 108)	102	3,748,014	3,748,014
300	1. Акцијски капитал	103	3,748,014	3,748,014
302	2. Удјели друштва са ограниченом одговорношћу	104		
303	3. Задружни удјели	105		
304	4. Улози	106		
305	5. Државни капитал	107		
306	6. Остали основни капитал	108		
31	II - УПИСАНИ НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	109		
320, 321	III - ЕМИСИОНА ПРЕМИЈА И ЕМИСИОНИ ГУБИТАК	110		
дио 32	IV - РЕЗЕРВЕ (112 до 114)	111	340,128	452,834
322	1. Законске резерве	112	272,064	272,064
323	2. Статутарне резерве	113	68,064	180,770
329	3. Остале резерве	114		
330, 331, 334	V - РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ	115	5,945,947	5,990,098
332	VI - НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖИВИХ ЗА ПРОДАЈУ	116		
333	VII - НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТВА РАСПОЛОЖИВИХ ЗА ПРОДАЈУ	117		
34	VIII - НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (119 до 122)	118	45,628	136,027
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	119		136,027
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	120	45,628	
342	3. Нераспоређени вишак прихода над	121		

	расходима				
343	4. Нето приход од самосталне дјелатности	122			
35	IX - ГУБИТАК ДО ВИСИНЕ КАПИТАЛА (124 + 125)	123		0	248,733
350	1. Губитак ранијих година	124			
351	2. Губитак текуће године	125			248,733
40	Б. РЕЗЕРВИСАЊА, ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ И РАЗГРАНИЧЕНИ ПРИХОДИ (127 до 134)	126		40,983	41,487
400	1. Резервисања за трошкове у гарантном року	127			
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатства	128			
402	3. Резервисања за задржане каузије и депозите	129			
403	4. Резервисања за трошкове реструктурисања	130			
404	5. Резервисања за накнаде и бенефиције запослених	131		40,983	41,487
407	6. Одложене пореске обавезе	132			
408	7. Разграничен приходи и примљене донације	133			
409	8. Остале дугорочна резервисања	134			
	В. ОБАВЕЗЕ (136 + 144)	135		769,126	1,037,075
41	I - ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (137 до 143)	136		0	0
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	137			
411	2. Обавезе према повезаним правним лицима	138			
412	3. Обавезе по емитованим дугорочним хартијама од вриједности	139			
413, 414	4. Дугорочни кредити	140			
415, 416	5. Дугорочне обавезе по финансијском лизингу	141			
417	6. Дугорочне обавезе по фер вриједности кроз биланс успјеха	142			
419	7. Остале дугорочне обавезе	143			
42 до 49	II - КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (145 + 150 + 156 + 157 + 158 + 159 + 160 + 161 + 162 + 163)	144		769,126	1,037,075
42	1. Краткорочне финансијске обавезе (146 до 149)	145		50,783	38,459
420 до 423	а) Краткорочни кредити и обавезе по емитованим краткорочним хартијама од вриједности	146		50,783	38,459
424, 425	б) Дио дугорочних финансијских обавеза који за плаћање доспијева у периоду до једне године	147			
426	в) Краткорочне обавезе по фер вриједности кроз биланс успјеха	148			
429	г) Остале краткорочне финансијске обавезе	149			
43	2. Обавезе из пословања (151 до 155)	150		477,946	726,918
430	а) Примљени аванси, депозити и каузије	151		1,106	1,449
431	б) Добављачи - повезана правна лица	152		338,413	446,218
432, 433, 434	в) Добављачи у земљи	153		138,427	279,251
435	г) Добављачи из иностранства	154			
439	д) Остале обавезе из пословања	155			
440 до 449	3. Обавезе из специфичних послова	156		683	2,275
450 до 458	4. Обавезе за зараде и накнаде зарада	157			

460 до 469	5. Друге обавезе	158			
470 до 479	6. Порез на додату вриједност	159		42,480	37,961
48, осим 481	7. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	160		2,625	2,341
481	8. Обавезе за порез на добитак	161			
49, осим 495	9. Пасивна временска разграничења и краткорочна резервисања	162		194,609	
495	10. Одложене пореске обавезе	163			229,121
	Г. ПОСЛОВНА ПАСИВА (101 + 126 + 135)	164		10,889,826	11,156,802
890 до 898	Д. ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	165		516,592	516,592
	Ђ. УКУПНА ПАСИВА (164 + 165)	166		11,406,418	11,673,394

(М.П.)

У

Бијељини

Дана, 29.02.2016.

Лице са лиценцом:

Манојловић Горица

Директор: Стјепановић Милорад

Матични број: **1028421** Жиро рачуни: **554-001-00000055-13**
 Шифра дјелатности: **38.11** **555-001-00000700-03**
 Назив привредног друштва, задруге, другог правног
 лица или предузећника: **А.Д. "КОМУНАЛАЦ"** **571-030-00000425-40**
 Сједиште: **БИЈЕЉИНА**
 ЛИБ: **4400305650008**

Извјештај
 о осталим добицима и губицима периода
 за период од **01.01.** до **31.12.2015.** године

- у конвертибилним маркама -

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходн а година
1	2	3	4	5
	А. НЕТО ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА (298 или 299)	400	1,484	-299,581
	I ДОБИЦИ УТВРЂЕНИ ДИРЕКТНО У КАПИТАЛУ (402 до 407)	401	44,14	50,848
	1. Добици по основу смањења ревалоризационих резерви на сталним средствима, осим ХОВ расположивих за продају	402	44,141	50,848
	2. Добици по основу промјене фер вриједности ХОВ расположивих за продају	403		
	3. Добици по основу превођења финансијских извјештаја иностранд пословања	404		
	4. Актуарски добици од планова дефинисаних примања	405		
	5. Ефективни дио добитака по основу заштите од ризика готовинских токова	406		
	6. Остали добици утврђени директно у капиталу	407		
	II ГУБИЦИ УТВРЂЕНИ ДИРЕКТНО У КАПИТАЛУ (409 до 413)	408	0	0
	1. Губици по основу промјене фер вриједности ХОВ расположивих за продају	409		
	2. Губици по основу превођења финансијских извјештаја иностранд пословања	410		
	3. Актуарски губици од планова дефинисаних примања	411		
	4. Ефективни дио губитака по основу заштите од ризика готовинских токова	412		
	5. Остали губици утврђени директно у капиталу	413		

	Б. ОСТАЛИ ДОБИЦИ ИЛИ ГУБИЦИ У ПЕРИОДУ (401-408) или (408-401)	414	44,141	50,848
	В. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ОСТАЛЕ ДОБИТКЕ И ГУБИТКЕ	415		
	Г. НЕТО РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ДОБИТАКА И ГУБИТАКА У ПЕРИОДУ (414±415)	416	44,141	50,848
	Д. УКУПАН НЕТО РЕЗУЛТАТ У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ			
	I УКУПАН НЕТО ДОБИТАК У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (400±416)	417	45,628	0
	II УКУПАН НЕТО ГУБИТАК У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ (400±416)	418	0	248,733

(М.П.)

У

Бијељини

Дана,

29.02.2016.

Лице са лиценцом:

Манојловић Горица

Директор:

Стјепановић Милорад

Матични број: **1028421** Жиро рачуни: **554-001-00000055-13**
Шифра дјелатности: **38.11** **555-001-00000700-03**
Назив привредног друштва, задруге, другог правног
лица или предузетника: **А.Д. "КОМУНАЛАЦ"** **571-030-00000425-40**
Сједиште: **БИЈЕЉИНА**
ЈИБ: **4400305650008**

Биланс токова готовине
(Извјештај о токовима готовине)
за период од **01.01.** до **31.12.2015.** године

- у конвертибилним маркама -

Редни број	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходн а година
1	2	3	4	5
1	А. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
2	І ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (502 до 504)	501	5.234.496	4,928,538
3	1. Приливи од купаца и примљени аванси	502	5.158.354	4,864,045
4	2. Приливи од премија, субвенција, дотација и сл.	503		
5	3. Остали приливи из пословних активности	504	76.142	64,493
6	ІІ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (506 до 510)	505	5.235.367	4,957,037
7	1. Одливи по основу исплата добављачима и дати аванси	506	2.295.734	1,935,258
8	2. Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и осталих личних расхода	507	2.366.900	2,421,710
9	3. Одливи по основу плаћених камата	508	5.803	3,531
10	4. Одливи по основу пореза на добит	509		
11	5. Остали одливи из пословних активности	510	566.930	596,538
12	ІІІ НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (501-505)	511	0	0
13	ІV НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (505-501)	512	871	28,499
14	Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
15	І ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (514 до 519)	513	5.240	23,053
16	1. Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	514		
17	2. Приливи по основу продаје акција и удјела	515		
18	3. Приливи по основу продаје нематеријалних улагања, непретнина, постројења, опреме, инвестиционих непретнина и	516		

	биолошких средстава				
19	4. Приливи по основу камата	517	1.335	18,653	
20	5. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	518			
21	6. Приливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	519	3.908	4,400	
22	II ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (521 до 524)	520	0	0	
23	1. Одливи по основу краткорочних финансијских пласмана	521			
24	2. Одливи по основу куповине акција и удјела	522			
25	3. Одливи по основу куповине нематеријалних улагања, непретнина, постројења, опреме, инвестиционих непретнина и биолошких средстава	523			
26	4. Одливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	524			
27	III НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (513-520)	525	5.240	23,053	
28	IV НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (520-513)	526	0	0	
29	В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА				
30	I ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (528 до 531)	527	150.000	150,000	
31	1. Приливи по основу повећања основног капитала	528			
32	2. Приливи по основу дугорочних кредита	529			
33	3. Приливи по основу краткорочних кредита	530	150.000	150,000	
34	4. Приливи по основу осталих дугорочних и кратк. обавеза	531			
35	II ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (533 до 538)	532	137.675	163,593	
36	1. Одливи по основу откупа сопствених акција и удјела	533			
37	2. Одливи по основу дугорочних кредита	534			
38	3. Одливи по основу краткорочних кредита	535	137.675	163,593	
39	4. Одливи по основу финансијског лизинга	536			
40	5. Одливи по основу исплаћених дивиденди	537			
41	6. Одливи по основу осталих дугорочних и кратк. обавеза	538			
42	III НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (527-532)	539	12.325	0	
43	IV НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (532-527)	540	0	13,593	
44	Г. УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (501+513+527)	541	5.389.736	5,101,591	
45	Д. УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (505+520+532)	542	5.373.042	5,120,630	
46	Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (541-542)	543	16.694	0	
47	Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (542-541)	544	0	19,039	
48	Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	545	55.574	74,613	
49	З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	546			
50	И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	547			
51	Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (545+543-544+546-547)	548	72.268	55,574	

(М.П.)

У

Дана,

Лице са лиценцом:

Директор:

Бијељини

29.02.2016.

Манојловић Горица

Стјепановић Милорад

Матични број: **1028421**

Шифра дјелатности: **38.11**

Назив привредног друштва:

АД "Комуналац" Бијељина

Сједиште: **Бијељина**

ЈИБ: **4400305650008**

Жиро тачуни:

554-001-00000055-13

555-001-00000700-03

574-030-00000425-40

0

0

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНAMA НА КАПИТАЛУ

за период који се завршава на дан 31.12.2015. године

у конвертибилним маркама

ВРСТА ПРОМЈЕНЕ НА КАПИТАЛУ		ДИО КАПИТАЛА КОЈИ ПРИПАДА ВЛАСНИЦИМА МАТИЧНОГ ПРИВРЕДНОГ ДРУШТВА							МАЊИНСКИ ИНТЕРСЕК	УКУПНИ КАПИТАЛ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1. Станје на дан 01.01.2013.год.	901	3.748.014	6.042.004		449.982	138.880	10.378.880		10.378.880	
2. Ефекти промјена у рачуноводственим политикама	902							0	0	
3. Ефекти исправке грешке	903							0	0	
4.Поновно исказано станје на дан 01.01.2013. год. (901±902±903)	904	3.748.014	6.042.004	0	449.982	138.880	10.378.880	0	10.378.880	
5. Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава	905		- 42.797				- 42.797		- 42.797	

6. Нереализовани добици/губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	906							0		0
7. Курсне разлике настале по основу прерачунавања финансијских извјештаја у другу функционалну валуту	907							0		0
8. Нето добитак/губитак периода исказан у билансу успјеха	908						- 299.581	- 299.581		- 299.581
9. Нето добици/губици периода признати директно у капиталу	909						50.847	50.847		50.847
10. Објављене дивиденде и други видови расподјеле добитка и покриће губитка	910					- 2.852	2.852	0		0
11. Емисија акцијског капитала и други видови повећања или смањење основног капитала	911			- 9.109				- 9.109		- 9.109
12. Стање на дан 31.12.2013. год. /01.01.2014.год. (904±905±906±907±908±909-910+911)	912	3.748.014	5.990.098	0	452.834	- 112.706	10.078.240	0	10.078.240	
13. Ефекти промјена у рачуноводственим политикама	913							0		0
14. Ефекти исправке грешке	914							0		0
15. Поново исказано стање на дан 01.01.2014. год. (912±913±914)	915	3.748.014	5.990.098	0	452.834	- 112.706	10.078.240	0	10.078.240	
16. Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава	916			- 44.151				- 44.151		- 44.151
17. Нереализовани добици/губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	917							0		0
18. Курсне разлике настале по основу прерачуна финансијских извјештаја у другу функционалну валуту	918							0		0
19. Нето добитак/губитак периода исказан у билансу успјеха	919						1.487	1.487		1.487
20. Нето добитак/губитак периода признати директно у капиталу	920						44.141	44.141		44.141
21. Објављене дивиденде и други видови расподјеле добитка и покриће губитка	921					112.706	- 112.706	0		0

22. Емисија акцијског капитала и други видови повећања или смањење основног капитала	922							0		0
23. Станje на дан 31.12.2014. год. (915±916±917±918±919±920-921+922)	923	3.748.014	5.945.947	0	340.128	45.628	10.079.717	0	10.079.717	

У Бијељини
Дана, 29.02.2016.

Лице са лиценцом
Горица Манојловић

Директор:
Милорад Стјепановић

Назив предузећа, задруге или
другог правног лица

АД "Комуналаци"

Матични број: **1028421**

Шифра дјелатности: **38.11**

Сједиште: **Бијељина**

ЈИБ: **4400305650008**

Жиро рачуни код пословне банака:

554-001-00000055-13

555-001-00000700-03

571-030-00000425-40

АНЕКС

**(Додатни рачуноводствени извјештај
за период од 01.01. до 31.12.2015. године)**

Група рачуна, рачун	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
010	Улагања у истраживање и развој (дуговни промет без почетног стања)	601		
201, дио 200	Купци из Републике Српске и купци - повезана правна лица из РС (дуговни промет без почетног стања)	602	4,953,085	4,799,671
202, дио 200	Купци из Федерације БиХ и купци - повезана правна лица из ФБиХ (дуговни промет без почетног стања)	603	55,143	
203, дио 200	Купци из Брчко Дистрикта БиХ и купци - повезана правна лица из БД (дуговни промет без почетног стања)	604	25,587	
432, дио 431	Добављачи из Републике Српске и добављачи - повезана правна лица из РС (потражни промет без почетног стања)	605	2,022,312	2,263,800
433, дио 431	Добављачи из Федерације БиХ и добављачи - повезана правна лица из ФБиХ (потражни промет без почетног стања)	606	24,794	3,640
434, дио 431	Добављачи из Брчко Дистрикта БиХ и добављачи - повезана правна лица из ДБ (потражни промет без почетног стања)	607		
601, дио 600	Приходи од продаје робе у Републици Српској и приходи од продаје робе повезаним правним лицима у РС	608	13,761	8,376
602, дио 600	Приходи од продаје робе у Федерацији БиХ и приходи од продаје робе повезаним правним лицима у ФБиХ	609		
603, дио 600	Приходи од продаје робе у Брчко Дистрикту БиХ и приходи од продаје робе повезаним правним лицима у БД	610	598	
611, дио 610	Приходи од продаје учинака у Републици Српској и приходи од продаје учинака повезаним правним лицима у РС	611	566,900	498,058
612, дио 610	Приходи од продаје учинака у Федерацији БиХ и приходи од продаје учинака повезаним правним лицима у ФБиХ	612		
613, дио 610	Приходи од продаје учинака у Брчко Дистрикту БиХ и приходи од продаје учинака повезаним правним лицима у БД	613		
дио 611	Приходи од продаје услуга у Републици Српској	614	2,967,293	2,828,640
дио 612	Приходи од продаје услуга у Федерацији БиХ	615	43,089	
дио 613	Приходи од продаје услуга у Брчко Дистрикту БиХ	616	9,052	
65	ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (618 + 621 + 622 + 623 + 624 + 625 + 626)	617	976,756	799,010
650	а) Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, подстицаја и слично	618		

дио 650	Од тога: приходи по основу субвенција на производе (субвенције које се могу приказати по јединици производа, нпр. возна карта, брашно, хљеб, млијеко и др.)	619		
дио 650	Приходи по основу субвенција на производњу (на запошљавање, плату, каматну стопу, за смањење загађења и др.)	620		
651	б) Приход од закупнина	621	715,594	735,954
652	в) Приход од донација	622	34,218	
653	г) Приход од чланарина	623		
654	д) Приход од тантијема и лиценцних права	624		
655	х) Приход из намјенских извора финансирања (из буџета, фондове и др.)	625	200,293	22,230
659	е) Остали пословни приходи по другим основима	626	26,651	40,826
66 + 67	ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ	627		
дио 660	Од тога: приходи од учешћа у добити (дивиденди)	628		
дио 670	Добици по основу продаје некретнине, постројења и опреме	629		
678	Приходи по основу уговорене заштите од ризика	630		
51	ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	631		
513	Од тога: трошкови горива и енергије	632	286,089	312,755
52	ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИХ ЛИЧНИХ РАСХОДА	633		
525	Трошкови запослених на службеном путу	634	6,481	3,242
дио 525	Од тога: дневнице	635	3,721	1,824
53	ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА (637 + 638 + 639 + 640 + 641 + 642 + 643 + 644)	636	1,058,350	1,012,427
530	а) Трошкови услуга на изради учинака	637		
531	б) Трошкови транспортних услуга	638	23,318	24,776
дио 532	в) Трошкови за услуге текућег одржавања основних средстава	639	26,198	26,958
дио 532	г) Трошкови за услуге инвестиционог одржавања основних средстава	640		
533	д) Трошкови закупа	641	3,444	3,368
534 + 535	х) Трошкови сајмова, рекламе и пропаганде	642	13,962	25,225
536 + 537	е) Трошкови истраживања и развоја који се не капитализују	643		
539	ж) Трошкови осталих услуга	644	991,428	932,100
дио 539	Од тога: бруто износи накнада по уговорима са физичким лицима ван радног односа	645	69,267	49,817
55	НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ (647 + 649 + 650 + 651 + 652 + 653 + 654 + 655)	646	195,603	146,215
550	Трошкови непроизводних услуга	647	61,195	32,262
дио 550	Од тога: бруто износи накнада по уговорима са физичким лицима ван радног односа	648		
551	Трошкови репрезентације	649	20,078	14,300
552	Трошкови премије осигурања	650	12,904	11,381
553	Трошкови платног промета	651	8,706	9,211
554	Трошкови чланарина	652	900	900
дио 555	Трошкови пореза на производе, царине, боравишне таксе, порез на игре на срећу и сл.	653		
дио 555	Трошкови пореза на производњу: на имовину, на земљиште, за коришћење вода и шума, за противпожарну заштиту и сл.	654	21,435	21,066
559	Остали нематеријални трошкови	655	70,385	57,095

ОБАВЕЗЕ И ПОТРАЖИВАЊА				
47, осим 479	Обрачунати (фактурисани) порез на додату вриједност (кумулативан промет конта)	656	742,334	701,749
27, осим 279	Улазни порез на додату вриједност (кумулативан промет конта)	657	263,361	300,239
479	Обавезе за ПДВ по основу разлике између обрачунатог и аконтационог ПДВ-а (салдо конта)	658	42,480	37,961
279	Потраживања по основу разлике између аконтационог и обрачунатог ПДВ-а (салдо конта)	659		
271	ПДВ плаћен при увозу (кумулативан промет конта)	660		
484	Обавезе за ПДВ плаћен при увозу (кумулативан промет конта)	661		
480	Обавезе за акцизе (кумулативан промет конта)	662		
	Приходи остварени на бази подуговарања	663		
	Плаћања подуговарачима за рад, испоручене производе и услуге	664		
	Укупан број одрађених часова рада (ефективни часови рада без боловања, годишњих одмора, државних празника и сл.)	665	317,800	333,157

(М.П.)

У

Дана,

Лице са лиценцом:

Директор:

Бијељини

29.02.2016.

Манојловић Горица

Стјепановић Милорад

6. ЗАХТЈЕВАНЕ КВАЛИТАТИВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ И ОГРАНИЧЕЊА

6.1. Захтјеване квалитативне карактеристике финансијских извјештаја

Квалитативне карактеристике су својства која информације приказане у финансијским извјештајима чине корисним. Четири основне квалитативне карактеристике јесу *разумљивост, релевантност, поузданост и упоредивост*.

6.1.1. Разумљивост:

Основни квалитет информација које се износе у финансијским извјештајима јесте да буду разумљиве онима који их користе. Да би се то постигло, претпоставља се да корисници посједују извјеса знања о пословним и економским активностима, као и рачуноводствена знања, и да су спремни да пажљиво проуче информације садржане у финансијским извјештајима. Међутим, информације о сложеним питањима које би требало да буду саставни дио финансијских извјештаја с обзиром на њихов значај за доношење пословних одлука од стране корисника, не би требало да буду изостављене из извјештаја само због тога што би неким корисницима биле тешко разумљиве.

6.1.2. Релевантност:

Да би информације биле корисне, оне морају бити релевантне за потребе доношења пословних одлука корисника. Информације се сматрају релевантним када утичу на пословне одлуке корисника, пружајући им помоћ при процјени прошлих, садашњих и будућих догађаја, потврђујући, или исправљајући њихове процјене из прошлости.

Улоге предвиђања и потврђивања информација међусобно су повезане. На пример, информације о текућем нивоу и структури активе у посједу може бити од користи приликом настојања корисника да предвиди могућност правног лица да искористи прилике које му се пружају, као и његову способност да реагује у различитим ситуацијама. Исте информације посједују улогу потврђивања прошлих предвиђања, о, на пример, структури правног лица или исходу планираних пословних активности.

Информације о финансијској позицији и перформансама у прошлости се често користе као основа за предвиђање будуће финансијске позиције и учинка, као и других области за које су корисници директно заинтересовани, попут исплате дивиденди и зарада, промјене цијена хартија од вриједности и могућност правног лица да благовремено испуни своје обавезе. Да би информација омогућила било какво предвиђање, не мора бити у форми експлицитне прогнозе. Међутим, могућност предвиђања на основу финансијских извјештаја је побољшана начином на који су информације о прошлым трансакцијама и догађајима приказане. На

пример, корисници ће лакше моћи да заснују свој став ако су у билансу успјеха засебно објелодањене необичне, аномалне и ријетке ставке које се тичу прихода или расхода.

6.1.3. Поузданост:

Да би биле корисне, информације морају да буду поуздане. Информација се сматра поузданом када нема материјалних грешака и када је непристрасна, и у коју се корисници могу поуздати да вјерно приказују оно што представља или би се могло разложно очекивати да представља.

Информација може бити релевантна али толико непоуздана по природи или начину презентовања да њено евидентирање може бити потенцијално варљиво. На пример, уколико је пуноважност и износ тужбе за нанијету штету која је предмет судског спора оспорена, можда правно лице у билансу стања не би требало да евидентира пун износ тужбе, мада би требало да објелодани износ и околности тужбе.

6.1.4. Упоредивост:

Корисници треба да буду у могућности да упореде финансијске извјештаје правног лица са протоком времена, како би могли да идентификују развој у финансијском положају и успјешности правног лица. Корисници морају да буду у могућности да упореде финансијске извјештаје различитих правних лица, како би процјенили њихов релативни финансијски положај, успјешност и промјене у финансијском положају. Стoga вредновање и приказивање финансијског ефекта сличних трансакција и других догађаја, мора бити доследно у оквиру једног правног лица и током дужег низа периода за једно правно лице, а такође мора бити доследно и за различита правна лица.

Важна импликација квалитативне карактеристике упоредивости јесте то што су корисници информисани о рачуноводственим политикама примењеним у припремању финансијских извјештаја, било каквим измјенама наведених политика и њиховим ефектима. Корисници морају бити у могућности да идентификују разлике између рачуноводствених политика сличних трансакција и других догађаја коришћених од стране истог правног лица у разним периодима, и коришћених од стране других правних лица. Усклађеност са Међународним рачуноводственим стандардима, укључујући објелodaњivanje rачуноводstvenih politika korisnjenih od strane pravnog лица, може олакшati постизањe уporedivosti.

Потребу за упоредивошћу не треба замјењивати са самом једнобразношћу и не би смјело да се допусти да постане препрека за увођење побољшаних рачуноводствених стандарда. Није прихватљиво за једно правно лице да настави с рачуноводственим обухватањем трансакција на стари начин, ако усвојена политика више није у складу с квалитативним обележјима релевантности и поузданости. Такође, није добро за правно лице да не мијења своју рачуноводствену политику,

ако постоје релевантније и поузданије алтернативе. Ради тога што корисници желе да пореде финансијски положај, успјешност и промјене у финансијском положају правних лица током времена, важно је да финансијски извјештаји покажу упоредне информације за претходне периоде.

6.2. Ограничења у погледу испуњавања квалитативних захтјева

6.2.1. Благовременост:

Ако дође до непотребног кашњења у извјештавању, информације садржане у финансијским извјештајима губе своју важност. Руководство би можда требало да изнађе равнотежу између релативне вриједности благовременог извјештавања и прибављања поузданих информација. Да би се информације благовремено пружиле, често може бити неопходно да се извјештај изда прије него што сви аспекти трансакције и других догађаја буду познати и на тај начин му се умањи поузданост. Насупрот томе, ако се извјештавање одлаже док сви аспекти не постану познати, информације могу бити веома поуздане или од мале користи за кориснике који су у међувремену морали да донесу одлуке. Да би се постигла равнотежа између релевантности и поузданости, најпре треба утврдити како на најбољи начин да се задовоље потребе корисника приликом доношења економских одлука.

6.2.2. Равнотежа између користи и трошка:

Равнотежа између користи и трошка више је ограничење него квалитативно обљежје. Користи које произилазе из информација требало би да превазиђу трошкове њихове припреме. Међутим, процјена користи и трошкова у основи је процес просуђивања. Штавише, трошкове не сносе увијек они корисници који уживају корист. У користима могу такође уживати и други корисници, поред оних за које се информације припремају. На пример, прибављање додатних информација кредиторима може правном лицу смањити трошкове задуживања. Стога је тешко у сваком појединачном случају примјенити тест анализе трошкова и користи. Поред тога, ова ограничења треба да имају у виду посебно они који утврђују стандарде, као и они који припремају и користе финансијске извјештаје.

6.2.3. Равнотежа између квалитативних обиљежја:

У пракси је равнотежа између квалитативних обиљежја често неопходна. Уопште гледано, циљ је постићи одговарајућу равнотежу између квалитативних обиљежја, како би се постигао циљ финансијских извјештаја. Релативна важност квалитативних обиљежја у различитим случајевима јесте ствар професионалног просуђивања.

7. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

7.1. Оснивање и регистрација

Основно јавно прврзје (ОЈДП) **"Комуналац" Бијељина**, Улица Милоша Црњанског број: 7. основано је Одлуком Скупштине општине Бијељина 05.06.1995. године, број 01-022-8/95 издвајањем из тада постојећег **KPO "4. јули" Бијељина**.

Предузеће је као акционарско друштво „Комуналац“ Бијељина са сједиштем у Бијељини, Ул. Милоша Црњанског број: 7. (у даљем тексту Друштво) уписано у судски регистар правних лица код Основног суда у Бијељини, Рјешењем број регистарског улошка регистарског суда: 1-121, ознака и број уписника суда: Фи-254/05 од 07.09.2005. године.

Истим рјешењем уписана је и промјена својине државног капитала ОДП „Комуналац“ са п.о. Бијељина, када је предузеће промјенило и облик организовања у акционарско друштво "Комуналац" Бијељина, са постојећом адресом, сходно одредбама „Закона о приватизацији државног капитала у предузећима“ („Службени гласник Републике Српске“ број: 24/98, 62/02, 38/03 и 65/03) и „Закона о јавним предузећима“ ("Службени гласник Републике Српске" број: 75/04) као и промјена облика организовања од државног предузећа у акционарско друштво.

Рјешењем регистрационог суда у Бијељини број: Фи-1422/05 од 07.12.2005. уписано је проширење дјелатности и промјена статуса лица за заступање, а Рјешењем истог суда број: 080-0-Reg-06-000 622 извршена је промјена лица овлаштеног за заступање па је уписан:

Слободан (Ивана) Марковић, дипл. журналист из Бијељине.

Рјешењем регистрационог суда у Бијељини број: 080-0-Reg-06-000 879 од 01.03.2007. године уписана је промјена статуса лица овлаштеног за заступање.

Повећање основног капитала уписано је Рјешењем регистрационог суда број: 080-0-Reg-06-000 275 од 03.05.2007. године. Проширење дјелатности уписано је код истог суда Рјешењем број: 080-0-Reg-07-000 367.

Према Одлуци Управног одбора о именовању директора Акционарског друштва "Комуналац" број: 3601/06 од 26.12.2006. године, лице одговорно за заступање и представљање Друштва је **Стоја Вукићевић** из Бијељине, без ограничења. Рјешењем регистрационог суда број: 080-0-Reg-08-000 779 од 25.11.2008. године извршен је упис промјене лица овлаштеног за заступање, па је као в.д. директора уписана:

*Стоја Вукићевић, дипломирани економиста
Бијељина*

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-10-000 349 од 08.09.2010. године уписано је проширење дјелатности, организовање и усклађивање општих аката Друштва са одредбама Закона о привредним друштвима.

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-11-000 364 од 22.06.2011. године уписан је пренос права својине на капиталу републике Српске у дијелу од 65% којим иста располаже, на јединицу локалне самоуправе – Општина Бијељина.

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-11-000 565 од 08.09.2011. године уписана је промјена лица овлашћеног за заступање Друштва, па је уписан:

*Зекић Милорад
Ул. Стефана Дечанског бр. 248. Бијељина,
л.к: 10GBM5480*

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-11-000 646 од 13.12.2011. године уписано је усклађивање дјелатности сходно Закону о класификацији дјелатности и регистру пословних субјеката по дјелатностима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“ број: 74/10) и Уредбе о класификацији дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 119/10).

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-12-000 111 од 12.06.2012. године уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање, а на основу Одлуке Надзорног одбора број: 195/2012 од 19.01.2012. године.

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-13-000 351 од 28.05.2013. године уписана је промјена статуса лица овлашћеног за заступање, а на основу Одлуке Надзорног одбора број: 195/2012 од 19.01.2012. године, па је као лице овлашћено за заступање уписан:

*Милорад Стјепановић из Бијељине
ЈМБГ: 1508959180870*

7.2. Основни идентификациони подаци

Према расположивој документацији скраћени назив Друштва је:

*АД „Комуналец“ са п.о. Бијељина,
Улица Милоша Црњанског број: 7.*

Матични број Друштва: **1028421** (према Рјешењу о регистрацији: **МБС 1-121**)

Обавјештењем о разврставању пословног субјекта по дјелатностима Републичког завода за статистику број: 8193 од 28.06.2013. године Друштво је разврстано као:

➤ Облик организовања:	Акционарско друштво - 03
➤ Облик својине:	Два или више облика својине – 4
➤ Сједиште:	76300 Бијељина, Милоша Црњанског 7.
➤ Општина/Град:	Бијељина – 10057,
➤ Основна дјелатност:	Прикупљање неопасног отпада – 38.11

Истим Обавјештењем извршено је и разврставање Пословних јединица, а врста промјене је усклађивање са законом и промјена осталих података.

У правном промету са трећим лицима Друштво иступа без ограничења, а за своје обавезе одговара цјелокупном имовином којом располаже. Оснивачи одговарају до висине уложених средстава. Своје финансијско пословање Друштво обавља преко трансакционих рачуна и то:

- 555-001-00000700-03..... Нова банка а.д. Бијељина
- 554-001-00000055-13 Павловић банка а.д. Бијељина
- 551-030-00000425-40..... Комерцијална банка
- 567-343-10000007-48..... Сбербанк а.д. Бања Лука
- 562-003-81253484-23..... НЛБ Развојна банка а.д. Бања Лука

Девизно пословање Друштво обавља преко девизних рачуна и то:

- 554-780-0003360-111.....Павловић банка (ЕУР)
- 554-780-0003360-111.....Павловић банка (УСД)

Пореска управа Министарства финансија Републике Српске издала је Потврду о регистрацији пореског обvezника број: 453/01 од 20.09.2005. године и додијелила број:

4400305650008

Увјерењем Управе за индиректно опорезивање број: 04/1-УПРЈ/1-3545-2/07 од 05.07.2007. године додијељен је идентификацијони број:

400305650008

Комисија за хартије од вриједности Републике Српске уписала је својим Рјешењем број: 01-03-ПЕ-2515/05 од 20.09.2005. године Друштво у регистар емитената са подацима:

- *ознака и регистарски број емитента 04-693-101/05*

Са Централним регистром хартија од вриједности АД Бања Лука закључен је Уговор о регистрацији хартија од вриједности број: 01-04-7354/05 од 03.10.2005.

године, којим се регулишу међусобни односи из основа вођења рачуна емитента и чувања нематеријализованих хартија од вриједности. Рјешењем о регистрацији хартија од вриједности Централног регистра хартија од вриједности, број: 06-32/05 од 04.11.2005. године извршена је регистрација хартија од вриједности емитента „Комуналац“ а.д. Бајељина.

Бањалучка берза а.д. Бања Лука донијела је Рјешење број: 08-2534/2005 од 07.11.2005. године о уврштавању хартија од вриједности на слободно берзанско тржиште.

Све наведене активности у периоду од уписа усклађивале су се и усаглашавале у складу са измјењеним околностима.

7.3. Акције и акционари Друштва

Статутом Друштва - пречишћени текст од 10.08.2011. године (члан 17.) дефинисано је да основни капитал Друштва износи 3.748.014 КМ и представља збир номиналних вриједности акција Друштва *које су акционари стекли у поступку власничке трансформације.*

Укупан број акција (број рачуна код Централног регистра је: 15904617) износи 3.748.014 комада, номиналне вриједности по једној акцији 1,00 КМ, односно, укупно у номиналном износу 3.748.014,00 КМ. На основу Рјешења о регистрацији хартија од вриједности број: 06-32/05 (прва емисија), уписано је 2.559.403 акција, затим по Рјешењу 01-УП-031-1318/06 од 18.04.2006. године уписана је 101.571 обична акција (друга емисија) и по Рјешењу број: 01-УП-031-2300/06 од 30.06.2006. године уписано је 1.087.040 акција (трећа емисија).

Централни регистар хартија од вриједности а.д. Бања Лука доставио је Извјештај – књигу акционара, од 31.12.2014. године са подацима о власницима хартија од вриједности на тај дан. Према овом Извјештају укупан ознака ХоВ је: KMBJ-R-A. Све акције су са правом гласа. Појединачно посматрано, најзначајнији акционари су:

Назив акционара	Текући период		Претходни период	
	Номинални износ	% учешће	Номинални износ	% учешће
ГРАД БИЈЕЉИНА	2.436.256	65,00%	2.436.256	65,00%
ОКТАН ПРОМЕТ	1.118.045	29,83%	1.118.045	29,83%
СТАНКОВИЋ МИХАИЛО	70.820	1,89%	70.820	1,89%
ОСТАЛИ АКЦИОНАРИ	122.893	3,28%	122.893	3,28%
УКУПНО:	3.748.014	100,00	3.748.014	100,00

Значајни акционари (прва три) на дан 31.12.2014. године располажу са 96,72% акција Друштва, и све акције су са правом гласа. Преостали акционари располажу са 3,28% акција. У текућем периоду није било промјене података.

7.4. Дјелатност Друштва

Рјешењем о регистрацији Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Reg-11-000 646 од 13.12.2011. године уписано је усклађивање дјелатности, према коме је уписана дјелатност Друштва:

- 01.30 - Гајење садног материјала и украсног биља,
- 37.00 - Канализација
- 38.11 - Прикупљање неопасног отпада,
- 38.12 - Прикупљање опасног отпада,
- 38.21 - Обрада и одлагање неопасног отпада,
- 38.22 - Обрада и одлагање опасног отпада,
- 38.32 - Рецилажа (прерада) разврстаних материјала,
- 39.00 - Дјелатности санације (ремедијације) животне средине и остале услуге управљања отпадом,
- 41.10 - Организација извођења пројекта за зграде,
- 45.20 - Одржавање и поправка моторних возила,
- 45.32 - Трговина на мало дијеловима и прибором за моторна возила,
- 46.22 - Трговина на велико цвијећем и садницама (растињем),
- 47.76 - Трговина на мало цвијећем, садницама, сјемењем, ђубривом, кућним љубимцима и храном за кућне љубимце у специјализованим продавницама,
- 47.81 - Трговина на мало храном, пићем и дуванским производима на тезгама и пијацама,
- 47.82 - Трговина на мало текстилом, одјећом и обућом на тезгама и пијацама,
- 47.89 - Трговина на мало осталом робом на тезгама и пијацама,
- 49.41 - Друмски превоз робе,
- 68.10 - Куповина и продаја сопствених некретнина,
- 68.20 - Изнајмљивање и пословање сопственим некретнинама или некретнинама узетим у закуп (лизинг),
- 81.29 - Остале дјелатности чишћења,
- 81.30 - Услужне дјелатности уређења и одржавања зелених површина,
- 96.03 - Погребне и припадајуће дјелатности.

Истим Рјешењем уписано је да Друштво у спољнотрговинском промету може да обавља све дјелатности уписане у судски регистар као у унутрашњем промету.

7.5. Нормативна основа организовања

На основу члана 181. и 442. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске" број: 127/08, 58/09 и 100/11) Закона о јавним предузећима ("Службени гласник Републике Српске" број: 75/04) Скупштина *Акционара а.д. "Комуналец" Бијељина*, је на сједници одржаној дана 10.08.2011. године усвојила „Статут акционарског друштва „Комуналец“ Бијељина – пречишћени текст“ којим се дефинише:

- правна форма, фирма, сједиште и матични број Друштва,
- правни промет, заступање, представљање и потписивање Друштва,
- дјелатност Друштва (макро организација и унутрашња организација и систематизација радних мјеста),
- организација друштва,
- основни капитал, начин уплате акција, номинална вриједност, врста и калса издатих акција,
- повећање и смањење основног капитала Друштва,
- резерве Друштва,
- располагање имовином велике вриједности,
- управљање Друштвом,
- сукоби интереса,
- етички кодекс,
- план пословања,
- рачуноводство и ревизијски стандарди,
- одбор за ревизију,
- одјељење за интерну ревизију,
- јавне набавке,
- расподјела добити и сношење губитка,
- недопуштене активности,
- ограничена активности,
- начин промјене облика Друштва,
- вријеме на које се Друштво оснива и престанак Друштва,
- заштита животне средине,
- учешће запослених у управљању Друштвом,
- пословна тајна,
- општи акти Друштва и
- друга питања од значаја за рад Друштва у складу са Законом.

Статутом је предвиђено (члан 109. – 110.) да се општим актима Друштва сматрају: Статут, правилници, пословници, смјернице, упутства и подлуке којима се на општи начин утврђују одређена питања.

Општи акти морају бити усклађени са Статутом, а сва остала појединачна акта усаглашена са општим актима Друштва.

За регулисање појединачних питања у Друштву су донесени Правилници и као:

- Правилник о вршењу пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза (број: 4703/10 од 28. децембра 2010. године),
- Правилник о рачуноводству (број: 5860/2012 од 27.12.2012. године),
- Правилник о рачуноводственим политикама (број: 5861/2012 од 27.12.2012. године), и други.

Значајан дио питања регулише се појединачним одлукама органа Друштва у складу са њиховим надлежностима у функцији организовања и извршавања регистроване дјелатности и њихов преглед може бити илустративног карактера (одлуке, упутства и сл.).

7.6. Органи управљања

Друштвом управљају власници акција, односно представници власника, сразмјерно броју акција, изузев у случајевима предвиђеним законом и статутом. Органи управљања (члан 31. Статута) Друштва су:

1. Скупштина акционара, као орган власника капитала,
2. Надзорни одбор Друштва, као орган надзора над радом Управе друштва и
3. Управа Друштва (менаџмент) коју чине директор и два извршина директора.

Статутом Друштва дефинисане су надлежности појединачно за сваки од наведених органа Друштва.

Према Одлуци о именовању чланова Надзорног одбора коју је донијела Скупштина акционара (број: 6488/2013 од 03.12.2013. године), чланови Надзорног одбора су:

а) Испред акцијског капитала Општине Бијељина:

1. Џвијан Кокановић (од 03.08.2015. – Горан Митровић),
2. Срђан Станојевић,
2. Милан Вучковић (од 03.08.2015. – Зоран Васић).

Одлуком о разрјешењу члана НО број: 6326/2014 од 03.10.2014. године на лични захтјев разријешен је Радонип Његуш, а Одлуком број: 6327/2014 од 03.10.2014. године именован је Срђан Станојевић.

б) Испред „Октан промет“ д.о.о. Бијељина:

1. Војин Митровић,
2. Зоран Прибишић.

7.7. Организација Друштва

Статутом Друштва дефинисана је организација Друштва, према којим одредбама микро организацију Друштва чини:

1. Управа Друштва,
2. Сектор за економско – финансијске, правне и опште послове,,
3. Производно технолошки сектор, и
4. Одјељење за интерну ревизију.

Управу Друштва чине:

1. Директор Друштва,
2. Извршни директори за :
 - економско финансијске правне и опште послове,
 - производно технолошке послове.

Сектор за економско финансијске, правне и опште послове чине:

1. Служба за финансијске и рачуноводствене послове,
2. Служба за правне, кадровске и опште послове,
3. Служба исхране радника.

Производно технолошки сектор чине:

1. Служба комуналних услуга,
2. Служба за организацију пијачних услуга,
3. Служба одржавања градског зеленила,
4. Служба за гробљанске услуге.

Одјељење за интерну ревизију чине:

1. Директор одјељења,
2. Интерни ревизори.

Друштво има пословне јединице у свом саставу, те су исте датим Обавјештењем, разврстане у следеће дјелатности:

<i>Назив</i>	<i>РБ из регистра</i>	<i>Шифра дјел.</i>
Служба за организацију пијачних услуга, Бијељина, Саве Ковачевића бб	0013	68.20
Служба за гробљанске услуге, Бијељина, Милоша Црњанског бр.7	0014	96.03
Служба комуналних услуга, Бијељина, Мачванска бб	0015	38.11
Служба одржавања градског зеленила, Бијељина, Тиршова 19	0017	81.30

7.8. Запосленост и кадровска структура

Према подацима из Биланса успјеха за посматрани период Друштво је исказало просјечан број запослених како слиједи:

Основ израчунавања	2010. година	2011. година	2012. година	2013. година	2014. година	2015. година
Просјечан број запослених у периоду на основу сати рада	135	134,66	143,34	147,96	159,56	152,20
Просјечан број запослених у периоду на основу стања на крају мјесеца	135	134,58	143,08	148,33	159,67	152,50

8. ОСНОВ ЗА РЕВИЗИЈУ

8.1. Предмет и циљ ревизије

Ревизија је планирана и проведена на основу *Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, Кодекса етике и Међународних стандарда ревизије* који захтјевају да се ревизија планира и изврши на начин који омогућава да се у разумној мјери може утврдити да финансијски извјештаји, који су предмет ревизије, не садрже погрешне, материјално значајне информације. Обзиром да се ревизија проводи на бази изабраног узорка, те да у рачуноводству Друштва постоје инхерентна ограничења, напомињемо да постоји могућност неоткривања материјално значајних грешака.

Предмет ревизије су финансијски извјештаји Акционарског друштва „КОМУНАЛАЦ“ Бијељина састављени на дан 31.12.2015. године.

Циљ ревизије је да се омогући ревизору да изрази мишљење о финансијским извјештајима који су предмет ревизије, тј. да ли ови извјештаји, у материјално значајном погледу објективно и истинито приказују финансијско и имовинско стање Друштва на дан 31.12.2015. године, те да ли су финансијски извјештаји сачињени у складу са Рачуноводственим стандардима Републике Српске и важећим прописима, као и резултате пословања, имајући при томе у виду и ограничења која произилазе из дефинисаних рјешења Закона о предузећима који се примјењује у извјештајном периоду.

8.2. Нормативна основа извјештавања

8.2.1. Основа за састављање и презентацију финансијских извјештаја

Друштво данас послује према одредбама *Закона о привредним друштвима* ("Службени гласник Републике Српске" бр. 127/08, 58/09, 100/11 и 67/13). Финансијски извјештаји за 2015. годину састављани су на основу:

1. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" бр. 36/09 и 52/11, односно 94/15),
2. Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама,
3. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем ("Службени гласник Републике Српске" бр. 71/10),

У поступку састављања и презентације финансијских извјештаја уважавана су дјелимична одступања која постоје између локалних рачуноводствених прописа и

захтјева MPC и МСФИ, те недостатак амбијента за потпуну примјену стандардима захтјеваних рјешења, прије свега:

- Примјена MPC 32: *Финансијски инструменти: презентација* и MPC 39: *Финансијски инструменти: признавање и одјеравање*, у дијелу који се односе на развијеност финансијског тржишта, стабилност и ликвидност у промету финансијским инструментима, расположивост тржишних информација и сл. а у вези са могућношћу утврђивања фер вриједности финансијских средстава и финансијских обавеза .

У Нотама – забиљешкама уз финансијски извјештај наведено је да су финансијски извјештаји Друштва састављени у складу са Међународним рачуноводственим стандардима.

8.2.2. Нормативна основа

Састављању финансијских извјештаја претходиле су припремне активности које произилазе из рачуноводствених прописа и стандарда, као што су попис, конфирмације салда и сл.

Финансијски извјештаји Друштва за 2015. годину представљају главни извор финансијских информација за њихове кориснике, прије свега за управу, оснивача и пословне партнere. Због тога је важна подлога, односно оквир по којима се врши прикупљање, обрада, евидентирање и презентовање финансијских информација у вези са обављеним трансакцијама и пословним догађајима у Друштву. Очекивање је да су презентирани рачуноводствени извјештаји у основи састављани у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске. То су:

- "Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске" ("Службени гласник Републике Српске" број: 36/09 и 52/11, односно 94/15),
- „Закон о привредним друштвима“ ("Службени гласник Републике Српске" број: 127/08, 58/09, 100/11 и 67/13),
- "Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике" ("Службени гласник Републике Српске" број: 99/14),
- „Правилник о садржини и форми образца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике“ ("Службени гласник Републике Српске" број: 49/15),
- „Правилник о садржини и форми образца Извјештаја о промјенама на капиталу“ ("Службени гласник Републике Српске" број: 84/09),
- „Правилник о додатном рачуноводственом извјештају – Анексу“ ("Службени гласник Републике Српске" број: 49/15),
- "Упутству о начину евидентирања и исказивања новчаних вредности у конвертибилним маркама" од 21.07.1998. године,

- „Правилником о начинима и роковима вришења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем“ ("Службени гласник Републике Српске" број 71/10),
- Други прописи.

Рачуноводствене послове непосредно организује **Горица (Милан) Манојловић** ЈМБГ: 2912963185878 са лиценцом **Сертификованог рачуновође** Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске број: СР-0222/15 од 15. јануара 2015. године, распоређена на радно мјесто *Извршног директора за економско – финансијске, правне и опште послове* по Уговору о раду на неодређено вријеме под измјењеним условима број: 1011/2012 од 09.03.2012. године, а на основу Одлуке о именовању број: 1008/2012 од 09.03.2012. године. Послове Главног књиговође обавља **Мирјана (Василије) Савић**, ЈМБГ: 1905955187675 са лиценцом **Сертификованог рачуновође** Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске број: СР-0404/15 од 15. јануара 2015. године, по Уговору о раду на неодређено вријеме под измјењеним условима број: 3683/2011 од 27.10.2011. године (до када је радила).

Током ревизије утврђено је да се рачуноводствени подаци, по систему двојног књиговодства, хронолошки евидентирају у дневнику, главној књизи и помоћним књигама које Друштво води.

Финансијски извјештаји за период који се завршава на дан 31.12.2015. године састављени су и презентовани у формату који обезбеђује минимум потребних информација, садрже све компоненте сагласно захтјевима стандарда и имају основна квалитативна обиљежја: *разумљивост, поузданост и упоредивост* захтјеваних Оквиром општих правила – принципа за састављање и објављивање финансијских извјештаја, на који начин те извјештаје чине употребљивим за кориснике.

У Напоменама уз финансијске извјештаје наведено је да су коришћени следећи стандарди:

- МСФИ 1 Прва примјена међународних стандарда финансијског извјештавања,
- МСФИ 3 Пословне комбинације,
- МСФИ 4 Уговор о осигурању,
- MPC 1 Презентација финансијских извјештаја,
- MPC 2 алихе,
- MPC 7 Извјештај о новчаним токовима,
- MPC 8 Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке
- MPC 10 Догађаји након дана билансирања,
- MPC 12 Порез на добит,
- MPC 14 Извјештавање по сегментима,
- MPC 16 Некретнине, постројења, опрема,

- MPC 18 Приходи,
- MPC 19 Примања запослених,
- MPC 21 Ефекти промјене курсева страних валутра.
- MPC 23 Трошкови позајмљивања,
- MPC 24 Објелодањивање о повезаним странама,
- MPC 36 Обезврјеђење средстава,
- MPC 37 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства,
- MPC 38 Нематеријална средства и
- MPC 40 Улагања у некретнине

У примјени и спровођењу пословне политike Друштво је примјењивало општа акта, као што су: Статут Друштва, Пословник о раду Надзорног одбора, Правилник о раду, Правилник о рачуноводству, Правилник о рачуноводственим политикама, Правилник о платама и другим зарадама запослених, Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

Подаци у финансијским извјештајима исказани су у конвертибилним маркама без децимала.

8.3. Систем интерних контрола

Према Међународном Стандарду Ревизије – 400: *Оцене ризика и интерна контрола*, систем интерне контроле означава све политке и поступке које је руководство правног лица прихватило ради помоћи у постизању својих циљева у смислу обезбеђења да се, у мјери у којој је то могуће, уредно и ефикасно обавља пословање правног лица, што укључује придржавање политике руководства, очување интегритета средстава, спречавање и откривање криминалних радњи и грешака, тачност и потпуност рачуноводствених евидентија и благовремено сагледавање поузданих финансијских информација.

Процјена рада интерне контроле и процјена контролног ризика значајан је дио активности у поступку ревизије финансијских извјештаја. Разумјевање интерне контроле Друштва одређује структуру и природу плана ревизије и интензитет тестирања. Интерна контрола као скуп поступака које обликује управа, руководство и други запослени, има за циљ да се стекне разумно уверење у погледу остваривања циљева следећих подручја:

- резултата пословања,
- поузданости финансијског извјештавања и
- усклађености са примјењиваним законским и другим прописима¹.

¹ Без обзира на то како је дефинисана и успостављена интерна контрола у Друштву (ако јесте), она као основни циљ има превентивно спречавање настајања грешака у пословању у два основна аспекта: грешке у пословању средствима и грешке у финансијском извештавању.

Функционисање система интерних контрола (као скупа правила и поступака које управа користи да би заштитила имовину и осигурала тачност и поузданост рачуноводствених евиденција, као и контрола ефикасности пословања, досљедност у провођењу установљене пословне политици) у Предузећу посматрано је са два аспекта и то нормативног и функционалног.

Према члану 15. Закона о јавним предузећима ("Службени гласник Републике Српске" број: 75/04 и 78/11) у испуњавању својих обавеза и одговорности, надзорни одбор и управа дужни су подстицати на одговорно коришћење и контролу имовине и ресурса предузећа. Наведеним Законом се уређују пословање и управљање јавних предузећа у Републици Српској, органи предузећа, сукоби интереса са предузећем, етички кодекс, интерни поступци, недопуштене и ограничена активности и друга питања од значаја за рад ових предузећа.

Правилником о рачуноводству (број: 5860/2012 од 27.12.2012. године) предвиђено је низ контролних активности у оквиру дијела Правилника који се односи на контролу вјеродостојности, исправности и тачности књиговодствених исправа, као што су послови ликвидатуре, контрола законитости пословних промјена, вјеродостојност књиговодствених исправа, основни елементи контроле документације, овјера тачности и исправности исправа и одобравање пословних промјена, поступак са исправама које имају мањкавости и др.

У Друштву је донесен акт Пословник о раду Одбора за ревизију (23.06.2005. године) којим се дефинишу питања везана за конституисање и начин рада Одбора за ревизију. Осим тога, донесен је и Правилник о интерној ревизији (28.12.2009. године) којим се уређује успостављање и организовање интерне ревизије.

Да би се у Друштву заокружила нормативна основа у наведеном смислу потребно је донијети и нормативна акта као што су:

- *Основна начела, задаци и кодекс рада Одјељења интерне ревизије Друштва.*

Са аспекта израде и ревизије годишњих финансијских извјештаја значајна питања која морају имати посебан статус у провођењу контролне функције jesu, примјера ради:

- *обавеза ревизије рачуноводствених извјештаја и вршења рачуноводственог надзора и*
- *интерне рачуноводствене контроле.*

Исто тако, у наведеним актима би се, примјера ради, могла дефинисати рјешења по којима би свака пословна промјена односно трансакција, да би била поуздана и вјеродостојна, требало да прође кроз четири одвојене фазе и то:

- *да је прописано одобравање такве пословне промјене,*

- *да буде одобрено од надлежног руководиоца,*
- *да буде извршена и*
- *да је евидентирана у пословним књигама.*

У циљу обезбеђења поузданости и вјеродостојности рачуноводствених података и информација, Правилником (актима) би се уредиле мјере које би требало да обезбиједе спровођење интерне контроле, дефинисали рокови у којима се извршавају поједине фазе али и одговорности за непридржавање истих. Значајан дио тих питања обухваћен је Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

У Друштву је донесен План рада интерне ревизије за 2015. годину (број: 1083/2015 од 20.02.2015. године) и Студију ризика за 2015. годину (број: 1082/2015 од 20.02.2015. године). Одбор за ревизију је за рачуноводствени период периодично достављао Извештаје о раду Одбора за ревизију у којима су дата запажања по појединим питањима која су била предмет пажње Одбора.

8.4. Ревизорске процедуре

Имајући у виду чињеницу да су финансијски извјештаји и за претходни обрачунски период састављени према истим билансним шемама, начело континуитета је, *према захтјевима који су дефинисани за израду финансијских извјештаја*, испоштовано, јер се стање по билансу за претходни период слаже са почетним стањем текућег периода. Пословни догађаји и трансакције, у принципу, су аналитички класификовани према захтјевима билансних шема и контног оквира² промјењиваним у претходном и текућем обрачунском периоду.

Испитивање у поступку вршења ревизије изведено је у складу са општеприхваћеним стандардима и примењене су следеће процедуре:

- провјера заснованости података исказаних и финансијском извештају на законским и другим прописима,
- провјера основаности настанка пословних трансакција и њихове ауторизације,
- провјера обухватности насталих пословних трансакција чији су резултати исказани у финансијским извјештајима,
- директан увид у начин састављања дневних извештаја,
- испитивање структуре остварених прихода и расхода и увид у појединачне позиције по систему узорковања,
- испитивање структуре потраживања и обавеза и увид у појединачне позиције по систему узорковања,
- испитивање структуре основног капитала и усклађености евиденција.

² У претходном обрачунском периоду примјењен је ранији контни оквир, али су за потребе изrade финансијских извјештаја позиције прекласификоване према захтјевима билансних шема.

Ниво узорковања, прибављања доказа и сл. условљен је и опредељен и системом функционисања интерне контроле.

8.5. Извештај о раду

У оквиру својих редовних активности око састављања и презентације финансијских извештаја Стручне службе Друштва и Директор Друштва су сачинили документ: *Извештај о пословању за 2015. годину* као и *Nota – напомене уз годишњи финансијски извештај за 2015. годину*. У овим документима, осим основних напомена о самом Друштву, дати су описни прикази и детаљније разчлањавање износа приказаних на главном образцу Биланса стања, Биланса успјеха, Извештаја о новчаном току и Извјештаја о промјенама у капиталу, као и додатне информације, као што су потенцијалне и уговорене обавезе, те су урађена објелодањивања информација које нису финансијске природе. Дио нота о рачуноводственим политикама уз финансијске извештаје садрже основе вредновања кориштене у припреми финансијских извештаја и сваку специфичну рачуноводствену политику која је неопходна за разумјевање финансијских извештаја.

У Извештају о пословању за 2015. годину дата су додатна објашњења стања исказаних у презентованим финансијским извештајима, као што су трансакциони рачуни, аналитички приказ поједињих позиција Биланса стања и Биланса успјеха, основ настанка поједињих позиција, као и упоредни преглед у односу на остварења у претходном периоду.

Према захтјеву МРС 1 – *Презентација финансијских извештаја*, у Напоменама је неопходно да се:

- a) прикажу информације о основама за израду финансијских извештаја и специфичним рачуноводственим политикама које су кориштене,
- b) објаве информације које захтјевају МСФИ, а које нису приказане на главном обрасцу Биланса стања, Биланса успјеха, Извјештаја о промјенама у капиталу или Извјештаја о токовима готовине,
- c) обезбеде додатне информације које нису приказане на главном обрасцу Биланса стања, Билансу успјеха, Извјештаја о промјенама у капиталу или Извјештаја о токовима готовине за разумјевање сваког од њих.

Забиљешке треба да буду приказане на систематичан начин. Свака ставка приказана на главном обрасцу финансијских извештаја треба да има ознаку која упућује на повезане информације у забиљешкама.

Поменути документи које је Друштво саставило уз финансијске извештаје дају пунију основу за њихово разумјевање.

8.6. Основне рачуноводствене политике

Друштво је у току периода (Надзорни одбор на сједници одржаној дана 27.12.2012. године) донијело „Правилник о рачуноводству“ (број: 5860/2012, стављен ван снаге Правилник број: 2082/2005 од 27.06.2005. године) и „Правилник о рачуноводственим политикама“ (број: 5861/2012, стављен ван снаге Правилник број: 475/2008 од 13.02.2008. године).

У Напоменама уз Годишњи финансијски извјештај дат је преглед кориштених значајних рачуноводствених политика и процјена:

8.6.1. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су права и друга неопипљива средства која правно лице користи у испоруци услуга, над којим Друштво има контролу и од којег се очекују будуће економске користи.

Нематеријална улагања чине:

- улагање у концесије,
- улагање у развој нових производа и унапређење постојећих,
- улагање у научно-техничка знања,
- улагања у набавку лиценци или стицање права на интелектуалној својини
- улагања у истраживање тржишта.

Мјерење приликом и након почетног признавања дугорочне нематеријалне имовине ће се вршити методом набавне вриједности.

Нематеријална стална средства се амортизују на основу процјењеног вијека употребе, односно на основу процјене притицања економских користи по основу њиховог кориштења.

Вијек трајања средства се процјењује приликом сваке набавке.

Амортизација нематеријалних средстава се врши линеарном методом.

За нематеријална средства чији је вијек трајања немогуће утврдити, обавезно се врши тестирање средства на умањење, упоређивањем његовог надокнадивог и књиговодственог износа.

Тестирање на умањење се врши најмање на сваки дан биланса стања.

8.6.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су средства која правно лице држи за кориштење у испоруци услуга, изнајмљивање другима или за административне и друге сврхе, за које је вјеројатно да ће будуће економске користи повезане с тим

средством притицати у правно лице и да се набавна вриједност/цијена коштања тог средства може поуздано одмјерити.

Средство ће бити признато као некретнина, постројење и опрема и када се зна да то средство неће директно повећавати будуће економске користи, али је набавка тог средства неопходна да би се добиле економске користи од других средстава.

У опрему сврставају се и резервни дијелови када се исти користе уз опрему и када се очекује да ће њихова употреба бити дужа од једне године.

Некретнине, постројења и опрема се почетно вреднују и исказују по трошку набавке.

Трошак набавке некретнине, постројења и опреме сачињавају:

- фактурна вриједност добављача,
- трошкови превоза, укључујући и властити превоз,
- трошкови припреме мјеста,
- трошкови шпедитера, ако се стално средство набавља из иностранства,
- увозне дажбине (царине и др.),
- неповратни порези и друге дажбине,
- трошкови монтаже и накнаде стручњацима (архитекте, инжињери и сл.),
- трошкови утовара, претовара, истовара и сл.,
- интерни трошкови,
- остали трошкови директно и искључиво везани за довођење средстава у радно стање за намјеравану употребу.

У трошак набавке некретнине, постројења и опреме се урачунају и трошкови позајмљивања везани за набавку конкретног средства, до момента довођења средстава у стање за употребу.

Средства која се израђују у сопственој режији вреднују се по цијени коштања, под условом да није већа од нето продајне вриједности.

Почетно исказивање некретнине, постројења и опреме врши се по набавној вриједности/цијени коштања док се накнадни издаци, према општем принципу признавања, дефинисаном у параграфу 7. МРС 16, накнадна улагања у ставку некретнина, постројења и опреме, могу капитализовати, односно укључити у књиговодствену вриједност средства, ако и само ако:

- је вјероватно да ће будуће економске користи повезане са накнадним улагањима притицати у правно лице; и
- се набавна вриједност/цијена коштања накнадних улагања може поуздано одмјерити.

Трошкови свакодневног одржавања некретнина, постројења и опреме се не капитализују, већ представљају расход периода.

Изузетно, новоуграђени резервни дијелови и улагање у средство се може капитализовати уколико ће такво улагање:

- продужити корисни вијек употребе средства,
- повећати његов капацитет,
- доградња дијелова значајно побољшати квалитет услуга, и
- значити усвајање нових пословних услуга које омогућује значајно смањење претходно процјењених трошкова.

С обзиром да замјена резервног дијела доводи до промјене књиговодствене (садашње) вриједности средства, потребно је преиспитати процјењени корисни вијек употребе средства, јер од њега зависи обрачун амортизације.

Накнадно вредновање средства се врши према моделу ревалоризације.

Према моделу ревалоризације, након почетног признавања по набавној вриједности, некретнине, постројења и опреме чија се фер вриједност може поуздано одмјерити, обухватају се по ревалоризованом износу, који представља њихову фер вриједност на датум ревалоризације, умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вриједности.

Основни принципи приликом примјене политike ревалоризације су:

- фер вриједност земљишта и зграда утврђује се процјеном, коју врше стручно оспособљени процјењивачи, на бази тржишних доказа;
- фер вриједност постројења и опреме врше стручно оспособљени процјењивачи или запослена стручна лица у Друштву, која именује директор одлуком;
- учесталост ревалоризовања зависи од промјена фер вриједности некретнина, постројења и опреме које се процјењују;
- када се књиговодствена вриједност повећава, као резултат ревалоризације, то повећање се евидентира као ревалоризациони резерв;
- када се књиговодствена вриједност средства смањи услед ревалоризације, то смањење треба признати као расход. Међутим, смањење треба директно књижити на терет ревалоризационих резерви, до износа постојеће ревалоризационе резерве који се односи на то средство;
- позитивни и негативни ефекти процјене различитих ставки средства не могу се међусобно пребијати, већ се одвојено евидентирају;
- у оквиру рачуна ревалоризационих резерви предuzeће је дужно да обезбиједи аналитику ревалоризационих резерви.

Цјелокупна ревалоризациона резерва, формирана за конкретно средство се може пренијети на нераспоређену добит приликом продаје, расходовања или отуђења тог средства.

Кориштењем средства у предузећу, износ реализоване ревалоризационе резерве која може да се пренесе на нераспоређену добит, чини разлика између амортизације засноване на исказаном ревалоризованом износу средства и амортизације засноване на првобитној набавној вриједности/цијени коштања средства.

Амортизација се обрачунава за ставке некретнине, постројења и опреме који су признати као стално средство и који имају ограничен вијек употребе.

Амортизација се не обрачунава за средство, које је класификовано као средство које се држи за продају или док чини дио расположиве групе класификоване као група која се држи за продају.

Амортизациони период почиње од момента када је средство расположиво за коришћење, што значи да обрачуну амортизације не подлијежу некретнине, постројења и опрема у припреми.

За дан почетка обрачуна амортизације примјењује се слиједеће правило:

- ако је средство стављено у употребу од 01. до 15. у мјесецу, обрачун амортизације почиње од првог дана тог мјесеца;
- ако је средство стављено у употребу у периоду од 16. до краја мјесеца, обрачун амортизације почиње од првог дана наредног мјесеца.

Амортизација се врши све до искњижавања, чак иако се у неком периоду средство не користи, осим ако није потпуно амортизовано.

Обрачун амортизације престаје када је средство отуђено на било који начин, када је у потпуности отписано и када је рекласификовано као стално средство намјењено продаји, у складу са МСФИ 5.

Корисни вијек употребе утврђује се процјеном. Процјена корисног вијека употребе средства врши се на основу професионалног просуђивања на основу искуства предузећа са сличним средствима у претходном периоду и искључиво зависи од пословне политike предузећа са набавком и трошењем конкретних средстава.

Приликом обрачуна амортизације примјењује се пропорционални (линеарни) метод обрачуна амортизације, што значи да се користи једна утврђена стопа током цијelog процијењеног корисног вијека употребе средства.

Стопа амортизације израчунава се на основу процијењеног вијека употребе који је изражен бројем година, на следећи начин:

$$\text{Годишња стопа} = \frac{100}{\text{број година}} (\%)$$

Трошкови амортизације нематеријалних улагања и непретнине, постројења и опреме обрачунати према линеарном методу обухватају се на рачуну 540 - Трошкови амортизације, у корист оговарајућих аналитичких рачуна исправке вриједности нематеријалних улагања и основних средстава у оквиру групе рачуна 01 и 02.

8.6.3. Дугорочни финансијски пласмани

Дугорочне финансијске пласмане Друштва чини:

- учешће у капиталу других правних лица,
- дугорочне хартије од вриједности,
- дугорочни кредити, и
- остали дугорочни пласмани.

Почетна процјена се врши по њиховој набавној вриједности која представља поштену надокнаду која је дата за њих док се накнадно признавање врши по ревалоризованој или процијењеној вриједности.

8.6.4. Залихе

У домену политике залиха материјала спада:

- утврђивање политике набавне вриједности залиха,
- дефинисање цијена по којима се воде залихе,
- метод обрачуна вриједности излаза залиха,
- елиминисање скривених губитака у залихама.

Залихе Друштва представљају средства која се троше у процесу производње или реализације услуга а то су залихе:

- основног и помоћног материјала,
- резервни дијелова,
- аутогума,
- ситног инвентара у употреби.

Залихе основног и помоћног материјала исказују се по набавној вриједности у складу са МРС 2-залихе.

Набавну вриједност материјала чини:

- фактурна вриједност добављача умањена за све попусте,
- царине и пореске дажбине,
- трошкови превоза, осигурања и шпедитерске услуге,

- други трошкови који су настали до довођења залиха на садашњу локацију и садашње стање.

Обрачун излаза утрошка залиха материјала врши се по методи просјечне пондерисане цијене која се стално и аутоматски израчунава.

Залихе резервних дијелова и аuto гума се исказују по набавној вриједности, која обухвата фактурну цијену добављача увећану за трошкове набавке. Издавање резервних дијелова се врши по просјечним пондерисаним цијенама и њихов отпис се врши одмах у истом обрачунском периоду.

На дан биланса такође се врши поређење цијена материјала на залихи са набавним цијенама на тржишту и ако се утврди да је цијена материјала на залихи по којој се води у књиговодству већа од тржишне цијене на дан биланса, врши се смањење вриједности материјала на терет расхода.

Стварима ситног инвентара сматрају се предмети чији је вијек употребе краћи од једне године.

Терећење трошкова приликом стављања ситног инвентара у употребу обавља се методом једнократног отписа.

Искњижавање ситног инвентара се врши када је средство расходовано.

8.6.5. Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања Друштва обухватају потраживања од купаца у земљи и иностранству по основу продаје роба и услуга.

Краткорочна потраживања исказују се по вриједности из оригиналне фактуре. Ако се вриједност из фактуре исказује у страној валути врши се прерачунавање у извјештајну валуту по важећем курсу на дан трансакције, а на дан биланса прерачунава се према важећем курсу а курсне разлике признају се као приход или расход обрачунског периода.

Краткорочни пласмани обухватају кредите, хартије од вриједности и остале краткорочне пласмане са роком доспјећа односно продаје до године дана од дана чинидбе односно дана биланса.

Краткорочни пласмани који се не држе ради трговања исказују се по амортизованој вриједности не узимајући у обзир намјеру Друштва да их држи до доспјећа.

Потраживања се процјењују по номиналној вриједности, умањеној индиректно за износ вјероватне ненаплативости потраживања, а директно ако је немогућност наплате потраживања извјесна и документована.

Директан отпис ненаплаћених потраживања подразумијева да се врши коначан појединачан отпис вриједности потраживања на основу вјеродостојног документа (изгубљен судски спор, ликвидација дужника, корекција по записнику о усклађивању потраживања која су у корист дужника и сл.) на терет расхода.

Индиректно умањење вриједности ненаплаћених потраживања подразумијева исправка потраживања на терет расхода, онда када је немогуће предвидјети која конкретна потраживања неће бити наплаћена у тренутку изrade биланса.

Процјену ненаплативости потраживања врши Управа Друштва на основу објективних информација произашлих из озбиљне анализе засноване на искуству из претходних обрачунских периода, уз разматрање текуће привредне ситуације.

Индиректно умањење потраживања вршил ће се методом процјењивања крајњег салда рачуна исправке вриједности потраживања, који индиректно коригује рачун потраживања на процјењену фер вриједност.

Исправка вриједности потраживања израчунават ће се по методи застарјелости потраживања.

Исправка вриједности ће се вршити за сва потраживања за која Управа прошјени да су ненаплатива, а која не прелазе крајњи рок застаре у складу са одредбама Закона о облигационим односима.

8.6.6. Грешке из претходног периода

Материјално значајна грешка откријена у текућем периоду, која се односи на претходни период и која, при том, има значајан утицај на финансијске извјештаје једног или више претходних периода, због које се ти, претходно објелодањени финансијски извјештаји не могу више сматрати поузданим, обухвата се као грешка из претходног периода у складу са МРС 8-Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке.

Грешка из претходног периода исправља се тако што се за износ грешке врши корекција почетног стања пренијетог резултата, односно одговарајућа позиција биланса стања, ако је грешка такве природе да не утиче на резултат.

У случају из претходног става, приликом састављања финансијских извјештаја упоредни подаци који се односе на годину у којој је грешка настала исказују се у преправљеним износима.

Материјално беззначајне грешке признају се као приход или као расход текућег периода.

Материјалност грешке процјењује се у сваком конкретном случају када је грешка откријена.

8.6.7. Признавање прихода

Приходи Друштва обухватају сву фактурисану продају извршених услуга као и прихода од основних средстава, субвенција, донација и враћених дажбина по основу остварене продаје, приходе од активирања учинака, од доприноса и чланарина као и други приходи који су обрачунати у књиговодствуеној исправи независно од времена наплате.

Добици представљају приходе који нису произтекли из уобичајених активности и представљају повећање економске користи из продаје основних средстава и по основу ревалоризације.

Приходе представљају и остала примања по основу наплате отписаних потраживања, камата на депозит, курсне разлике и друге финансијске приходе.

8.6.8. Признавање расхода

Расходи Друштва обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности и губитке.

Признавање расхода се врши у зависности од појединих врста и представљају:

- трошкове материјала, горива и енергије који показују намјеру трошења,
- нето зараде и накнаде зарада, порези и доприноси на зараде признају се у висини обрачунатих износа за рад запослених за проведено вријеме на послу и одсуствовање са посла на терет Друштва,
- трошкови амортизације се обрачунавају по пропорционалним стопама које се утврђују на основу корисног вијека основних средстава и њихове садашње вриједности,
- трошкови производних услуга и нематеријалних трошкова обрачунавају се на основу фактура за извршене услуге и вјеродостојних докумената за поједине нематеријалне трошкове,
- трошкови пореза и доприноса се признају на основу издатака у складу са обавезама утврђеним законом,
- трошкови позајмљивања настају у вези позајмица финансијских средстава и обухватају камате на дозвољена прекорачења на жирорачуну и краткорочне позајмице, трошкове финансијског лизинга и курсне разлике.

Ови трошкови се признају као расход периода у коме су настали.

8.6.9. Финансијске обавезе

Финансијским обавезама Друштва сматрају се:

- дугорочне обавезе-кредити, хартије од вриједности и остале дугорочне обавезе;
- краткорочне обавезе-краткорочни кредити, обавезе према добављачима, обавезе за порезе и доприносе, обавезе за плате и доприносе и порез на плате те остале краткорочне обавезе (доспећа у року до годину дана, односно од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса).

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу у циљу предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу или размјене финансијских инструмената.

Почетно признавање финансијских обавеза врши се по њиховој набавној вриједности у коју су укључени и трошкови њиховог прибављања. Смањење обавеза се врши директним отписом.

8.6.10. Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања обухватају резервисања за трошкове у гарантном року, за трошкове обнављања природних богатстава, за задржане кауције и депозите, за трошкове реструктуирања Друштва, за покриће обавеза (правних или стварних) насталих као резултат прошлих догађаја за које је вјероватно да ће изазвати одлив ресурса који садрже економске користи ради њиховог измиривања и који се могу поуздано процјенити (нпр. спорови у току) као и резервисања за издате гаранције и друга јамства.

Дугорочна резервисања за трошкове и ризике прате се по врстама а њихово смањење односно укидање врши се у корист прихода.

Дугорочна резервисања се признају у случајевима:

- обавеза насталих као резултат ранијих обавеза;
- обавеза које ће настати у будућем периоду;
- обавеза које се могу поуздано процјенити.

Уколико ови услови нису испуњени резервисање се не признаје а такође резервисање се не признаје ни за будуће пословне губитке.

Сви ови трошкови се прате аналитички по врстама и намјени и приликом сваког билансирања врши се њихово преиспитивање.

У оквиру дефинисаних рачуноводствених политика Друштво је обавезно да се придржава основних рачуноводствених начела, а то су:

- *Начело сталности, које подразумјева да је Друштво основано да послује стално у неограниченом времену, што значи да имовина и приносни положај предузета, али и економска политика земље и прилике у окружењу омогућују да Друштво послује у неограниченом року, а што захтјева периодизацију финансијског извјештавања,*
- *Начело досљедности, које подразумјева да се изабрана правила процењивања примјењују у више узастопних рачуноводствених периода како би финансијски извјештаји били међусобно упоредиви. Код евентуалних промјена ових правила посебно се објелодањују разлози и ефекти,*
- *Начело опрезности, које захтјева билансирање имовине по нижим а обавеза по вишем вриједностима, што као резултат даје одмјеравање расхода на више и прихода на нижег, чиме се елиминишу скривени губици,*
- *Начело узрочности, које подразумјева да се сви приходи и сви расходи једног обрачунског периода признају у том обрачунском периоду, без обзира на моменат наплате односно плаћања,*
- *Начело појединачног процењивања имовине и обавеза подразумјева основу за пороцењивање, гдеје евентуална групна процењивања произилазе из појединачног, и*
- *Начело идентитета које подразумјева да биланс отварања пословних књига једног рачуноводственог периода буде идентичан билансу затварања пословних књига претходног обрачунског периода.*

За трансакције, догађаје или околности на које се могу конкретно примјенити Стандарди, Интерпретације или Упуте за интерпретације, рачуноводствене политике се утврђују њиховом примјеном. У случају да таква примјена није могућа, на основу властитог суда дефинишу се рачуноводствене политике које обезбеђују информације које су:

- a) *релевантне за доношење економских одлука од стране корисника финансијских извјештаја и*
- b) *поуздане у смислу да финансијски извјештаји:*
 - 1) *представљају вјерну слику финансијског положаја, успјешности и новчаних токова правног лица,*
 - 2) *одражавају економску суштину трансакција, догађаја и околности, а не само њихову правну форму,*
 - 3) *да су неутрални, тј. лишени субјективности,*
 - 4) *да су „опрезни“ у смислу да не садрже претјеривања,*
 - 5) *да су потпуни у свим материјално значајним погледима.*

Правно лице треба да буде консистентно у избору и примјени својих рачуноводствених политика за сличне трансакције, догађаје и околности, осим ако одређени Стандард или Интерпретација захтјевају или дозвољавају категоризацију ставки за које би могле бити адекватне различите политике, у

кome случају одговарајућа рачуноводствена политика треба да буде изабрана и примјењена конзистентно на сваку категорију.

Правно лице ће промијенити рачуноводствену политику само ако:

- a) је промјена прописана Стандардом или Интерпретацијом или
- b) промјена доводи до тога да финансијски извјештаји пружају поуздане и релевантне информације о ефектима трансакција, других догађаја или околности на финансијски положај правног лица, његову успјешност или новчане токове.

8.7. Упоредни показатељи

Начело континуитета је испоштовано, јер се стање по билансу за претходни период слаже са почетним стањем текућег периода. Пословни догађаји и трансакције у принципу су аналитички класификовани према захтевима "Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузећнике" ("Службени гласник Републике Српске" број: 99/14)³, „Правилник о садржини и форми образца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузећнике“ ("Службени гласник Републике Српске" број: 84/09),

8.8. Процењивање (вредновање) позиција

Вредновање појединачних позиција у оквиру финансијских извјештаја и њихова презентација захтјевају од руководства и управе Друштва избор и кориштење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки а које имају одраза на презентоване вриједности средстава и обавеза, потенцијалних средстава и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, те прихода и расхода исказаних за извјештајни период.

Процјене и претпоставке су засноване на расположивим информацијама на дан састављања финансијских извјештаја. Наведене констатације потврђене су и Писмом о презентацији које је саставни дио овог Извјештаја.

8.9. План пословања

Друштво у континуитету доноси трогодишње планове пословања (котрљајући планови). На захтјев ревизора на увид су стављени планови којим се дефинишу циљеви пословања и потребни ресурси за њихово остваривање.

³ Овим Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузећнике замјењен је Правилник који је објављен у Службеном гласнику Републике Српске" број: 79/09 који је стављен ван снаге, а нови се примјењује од 1. јануара 2015. године.

9. ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ

Укупно остварени приходи и расходи, према званичној билансној шеми исказани су као јединствен податак. Према тим показатељима укупно остварени приходи и расходи текућег и претходног периода дати су наредном прегледу:

Позиција	Текући период		Претходни период		Индекс
	Износ	Структура	Износ	Структура	
Приходи:	4.663.175	100,00	4.261.188	100,00	1.0943
Расходи:	4.661.688	99,97	4.560.769	107,03	1.0221
Резултат:	1.487	0,03	(299.581)	(7,03)	*****

Признавање и мјерење прихода вршено је у складу са захтевима РС РС 18: *Приходи*. Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама питања признавања прихода у Друштву су ближе дефинисана, што се односи на дефинисање начина исказивања и признавања прихода.

Структурно посматрано укупан приход у претходном и у текућем периоду је остварен по следећим основама:

Основ остваривања	Износ (КМ) 2015. год.	Учешиће (%)	Износ (КМ) 2014. год.	Учешиће (%)
Пословни приходи	4.586.701	98,36	4.153.557	97,48
Финансијски приходи	1.335	0,03	18.966	0,44
Остали приходи	70.705	1,52	88.298	2,07
Прих. од ускл. вр. имовине	4.434	0,09	367	0,01
Прих. од пром. рач. поил.	0	0,00	0	0,00
УКУПНО:	4.663.175	100,00	4.261.188	100,00

Структурно посматрано укупни расходи у претходном и у текућем периоду су остварени по следећим основама:

Основ остваривања	Износ (КМ) 2015. год.	Учешиће (%)	Износ (КМ) 2014. год.	Учешиће (%)
Пословни расходи	4.523.307	97,04	4.476.859	98,16
Финансијски расходи	5.803	0,12	3.531	0,08
Остали расходи	84.040	1,80	80.379	1,76
Расх. од ускл. вр. имовине	0	0,00	0	0,00
Расх. од пром. рач. поил.	48.538	1,04	0	0,00
УКУПНО:	4.661.688	100,00	4.560.769	100,00

У наредном прегледу дат је приказ остварених прихода упоредно са остварењем у претходном периоду и у односу на планиране величине:

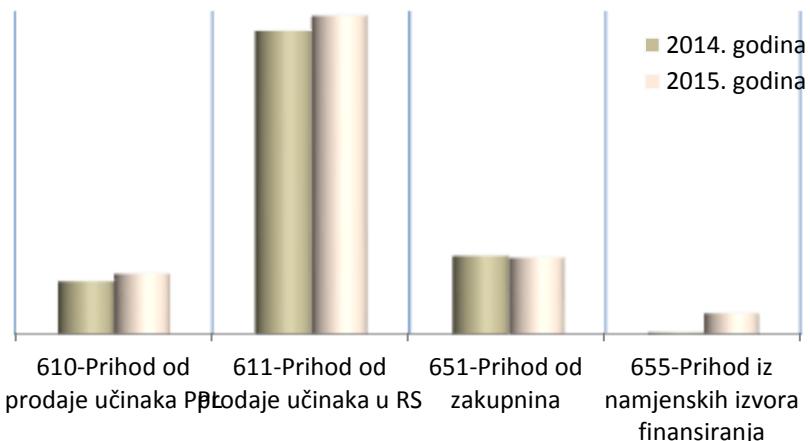
Назив контра	Остварење 31.12.2014.	План за период 01.01.- 31.12.2015.	Остварење 31.12.2015.	% учешће у укупним прих. (6)	Разлика оствар. (6-4)
3	4	5	6	9	10
Приход од продаје конт.	8.376,00	15.000,00	13.760,67	0,30%	5.384,67
Приходи од продаје робе у Републици Српској	8.376,00	15.000,00	13.760,67	0,30%	5.384,67
Приход од пр. конт.-БД	0,00		598,29	0,01%	598,29
Приходи од пр.робе-БД	0,00	0,00	598,29	0,01%	598,29
Пр.од усл.јавне хиг.-БН	227.084,00	313.625,00	291.691,96	6,26%	64.607,96
Приход од усл.одв.отп.-т.	13.949,00	13.953,00	13.952,37	0,30%	3,37
Пр.од услуга одв.отпада	9.659,00	9.700,00	10.340,50	0,22%	681,50
Приход од усл.зимске сл.	9.459,00	19.730,00	15.283,60	0,33%	5.824,60
Приход од усл.градског з.	204.796,00	180.000,00	200.364,99	4,30%	-4.431,01
Приходи од усл. ППЛ-деп.	0,00	0,00	229,07	0,00%	229,07
Приход од усл.ППЛ-исхр.р.	0,00	0,00	1.320,96	0,03%	1.320,96
Пр.од усл.јавне хиг.-Јања	33.111,00	49.910,00	33.716,36	0,72%	605,36
Приход од продаје учинака повезаним правним лицима	498.058,00	586.918,00	566.899,81	12,16%	68.841,81
Приход од расадника	10.241,00	10.000,00	5.419,75	0,12%	-4.821,25
Приход одв.отпада грађ.	1.672.577,00	2.000.000,0	1.961.936,0	42,07%	289.359,0
Одвоз отпада правн.субј.	793.956,00	770.000,00	764.642,44	16,40%	-29.313,56
Пр.од одвоза.чврст.отп.-д	22.212,00	20.000,00	20.609,33	0,44%	-1.602,67
Пр.од усл. куп. из РС-гр.з.	0,00	0,00	1.046,92	0,02%	1.046,92
Одржавање гробља	182.552,00	70.000,00	121.442,81	2,60%	-61.109,19
Приход од паука	55.968,00	70.000,00	64.829,24	1,39%	8.861,24
Услуге фекалне цистерне	75.768,00	10.000,00	5.100,00	0,11%	-70.668,00
Услуге цистерне за воду	4.178,00	2.000,00	730,78	0,02%	-3.447,22
Пр.од одвоза.кл.отп.-д	11.189,00	10.000,00	21.535,99	0,46%	10.346,99
Приход од продаје учинака у Републици Српској	2.828.641,00	2.962.000,0	2.967.293,2	63,63%	138.652,2
Приход од расадника	0,00	0,00	115,38	0,00%	115,38
Одвоз отпада правн.субј.	0,00	30.000,00	33.018,15	0,71%	33.018,15
Пр.од одвоза.чврст.отп.-д	0,00	0,00	3.788,18	0,08%	3.788,18
Услуге фекалне цистерне	0,00	0,00	2.400,00	0,05%	2.400,00
Пр.од одвоза.кл.отп.-д	0,00	0,00	3.767,39	0,08%	3.767,39
Приход од продаје учинака у Федерацији БиХ	0,00	30.000,00	43.089,10	0,92%	43.089,10
Одвоз отпада правн.субј.	0,00	10.000,00	8.493,02	0,18%	8.493,02

Пр.од одвоза.чврст.отп.-д	0,00	0,00	408,93	0,01%	408,93
Пр.од одвоза.кл.отп.-д	0,00	0,00	150,00	0,00%	150,00
Приход од продаје учинака у Брчко Дистрикту БиХ	0,00	10.000,00	9.051,95	0,19%	9.051,95
Повећање вриједности залиха	19.473,00	10.000,00	9.251,78	0,20%	-10.221,22
Повећање вриједности залихе учинака	19.473,00	10.000,00	9.251,78	0,20%	-10.221,22
Пр.од закупнина земљишта	41.974,00	40.000,00	25.125,60	0,54%	-16.848,40
Пр.од зак.земљ.-гробље	84.132,00	35.000,00	61.904,16	1,33%	-22.227,84
Приход од закупнина	332.085,00	340.000,00	337.032,45	7,23%	4.947,45
Пр.од закупа ст.у пијаци	225.160,00	225.000,00	238.713,25	5,12%	13.553,25
Пр.од закупа-дн.зак.ст.	48.668,00	50.000,00	48.038,46	1,03%	-629,54
Пр.од закупа ст.-мали.б.	3.935,00	5.000,00	4.780,35	0,10%	845,35
Приходи од закупнина	735.954,00	695.000,00	715.594,27	15,35%	-20.359,73
Приходи од донација-ППЛ	0,00	35.000,00	34.218,24	0,73%	34.218,24
Приходи од донација	0,00	35.000,00	34.218,24	0,73%	34.218,24
Приходи из фондова	22.230,00	0,00	292,59	0,01%	-21.937,41
Приходи од поклона и пом.	0,00	0,00	200.000,00	4,29%	-200.000,00
Приходи из намјенских извора финансирања	22.230,00	0,00	200.292,59	4,30%	-178.062,59
Пр.од продаје папира	24.930,00	23.000,00	19.416,84	0,42%	-5.513,16
Пр.од продаје најлона	8.748,00	7.000,00	5.451,52	0,12%	-3.296,48
Приходи од гријања	453,00	450,00	291,74	0,01%	-161,26
Остали пословни приходи	6.695,00	5.000,00	1.490,47	0,03%	-5.204,53
Остали пословни приходи по другим основама	40.826,00	35.450,00	26.650,57	0,57%	-14.175,43
Остале камате	18.653,00	5.000,00	1.213,88	0,03%	-17.439,12
Приходи од камата	18.653,00	5.000,00	1.213,88	0,03%	-17.439,12
Остали финансијски приходи	312,00	300,00	31,51	0,00%	-280,49
Остали финансијски приходи-т.д.	0,00	0,00	90,00	0,00%	90,00
Остали финансијски приходи	312,00	300,00	121,51	0,00%	-190,49
Пр.од напл.отп.потр.-инд.о.	44.116,00	45.000,00	19.501,10	0,42%	-24.614,90
Пр.од напл.отп.потр.-дом.	20.238,00	25.000,00	22.951,57	0,49%	2.713,57
Пр.од напл.потр.ППЛ-дир.о	7.000,00	10.000,00	5.000,00	0,11%	-2.000,00
Наплаћена отписана потраживања	71.354,00	80.000,00	47.452,67	1,02%	-23.901,33
Приходи од отп.обавеза	0,00	0,00	269,46	0,01%	269,46
Остали непоменути приходи	16.944,00	17.000,00	22.983,44	0,49%	6.039,44
Приходи од смањења обавеза, укидања ...	16.944,00	17.000,00	23.252,90	0,50%	6.308,90
Пр.од усклађивања потр.	367,00	0,00	4.433,85	0,10%	4.066,85
Приходи од усклађивања вриједности остале имовине	367,00	0,00	4.433,85	0,10%	4.066,85

УКУПНО	4.261.188,00	4.481.668,00	4.663.175,37	100,00%	401.987,37
--------	--------------	--------------	--------------	---------	------------

Графички приказ остварења прихода у 2015. години у односу на остварење из 2014. године, чије је појединачно процентуално учешће у укупним приходима веће од 4%, дат је у наставку (преузето из Извјештаја о раду):

9.1. Пословни приходи и расходи

9.1.1. Пословни приходи

Пословни приходи у укупно оствареним приходима учествују са 98,36% (у претходном периоду 97,48%), што практично значи да се укупан приход у принципу скоро у цијелости остварује по овом основу. Однос пословних прихода и пословних расхода дат је у наредном прегледу:

Позиција	Текући период		Претходни период		Индекс
	Износ	Структура	Износ	Структура	
Приходи:	4.586.701	100,00	4.153.557	100,00	1.1043
Расходи:	4.523.307	98,62	4.476.860	107,78	1.0104
Резултат:	63.394	1,38	(323.303)	(7,78)	*****

На основу табеларног приkaza пословних прихода и расхода види се да је остварени износ пословних прихода **више** довољан за покриће пословних расхода у текућем периподу, док је по овом основу у претходном периоду исказан пословни губитак (323.302 КМ). Нешто већи раст прихода од раста расхода у текућем у односу на претходни период резултирао је и остварењем већег пословног резултата по овом основу, посматрано и апсолутно и релативно.

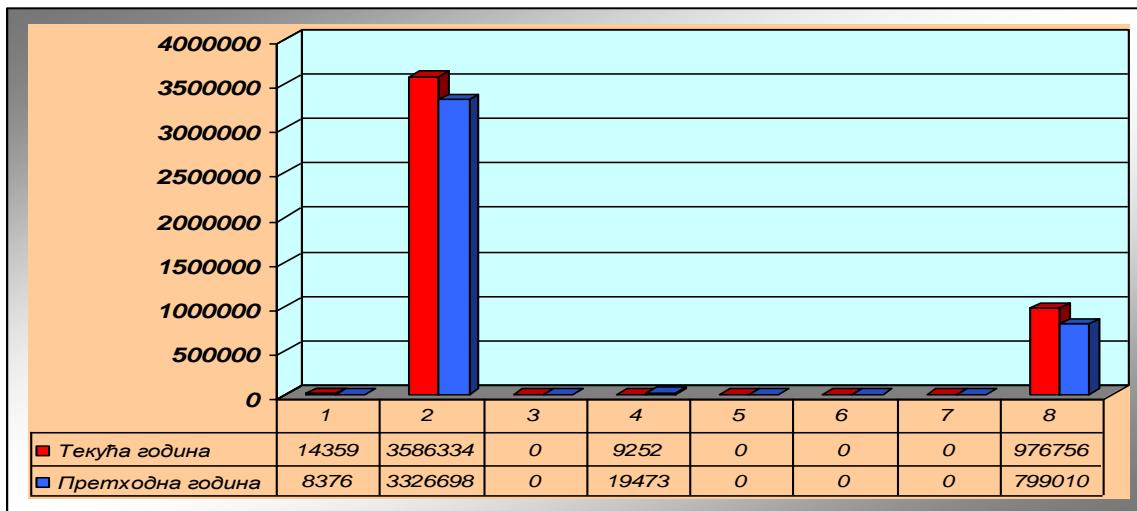
Структура пословних прихода по основама остваривања дата је у наредном прегледу:

Редни број	О П И С	Текућа година		Претходна година	Индекс
		Износ	%		
1	2	3	4	5	6
1.	Приходи од продаје робе	14.359	0,32	8.376	1.7143
2.	Приходи од продаје учинака	3.586.334	78,19	3.326.698	1.0780
3.	Приходи од активирања или потрошње робе и учинака	0	0,00	0	*****
4.	Повећање вриједности залиха и учинака	9.252	0,20	19.473	0.4751
5.	Смањење вриједности залиха и учинака	0	0,00	0	*****
6.	Повећање вриједности инвестиционих непретнини и биолошких средстава која се не амортизују	0	0,00	0	*****
7.	Смањење вриједности инвестиционих непретнини и биолошких средстава која се не амортизују	0	0,00	0	*****
8.	Остали пословни приходи	976.756	21,29	799.010	1.2224
Пословни приходи – УКУПНО:		4.586.701	100.00	4.153.557	1.1043

Структура пословних прихода рачуната је према систематизованим подацима исказаним у Булансу успјеха. Остварени пословни приходи у текућем периоду **већи** су од остварених пословних прихода у претходном периоду – индекс: 1.1043.

Приходи су утврђивани на бази фактурисане реализације, при чему су рачуни испостављени према уобичајеној процедуре. Цијене појединачних услуга утврђене су посебним Џеновником комуналних услуга у коме су позиције разврстане по дјелатностима и врстама услуга. Рјешењем о давању сагласности на Џеновник комуналних услуга Градоначелник – Административна служба Града Бијељина дао је сагласност број: 02-380-2/12 од 31.12.2012. године. Овај Џеновник примјењује се од 01.01.2014. године. Џеновник комуналних услуга за одвоз комуналног отпада за власнике стамбених јединица примјењује се од 01.01.2015. године.

Графички приказ структуре пословних прихода:

У прилогу рачуна су, уколико се ради о услугама, радни налози са исказаним утрошеним сатима рада и излаз материјала са исказаним цијенама (узима се просјечна цијена из материјалног књиговодства). Нпр. излазне фактуре, осим основних идентификујућих података, садрже следеће:

- опис услуге,
- количина,
- јединица мјере,
- цијена по јединици,
- износ вез ПДВ-а,
- стопа и износ ПДВ-а,
- укупно са ПДВ-ом.

Због природе услуга којима се Друштво бави, и структуре купаца, у Друштву се води рачуна о односу фактурисане и наплаћене реализације.

Приходи од услуга јавне хигијене се остварују по основу извршених услуга јавне хигијене за Град Бијељину. Наведени приходи су у 2015. години остварени у износу од 291.692 КМ и у односу на остварење 2014. године већи су за 64.608 КМ, односно процентуално повећање прихода износи 28%. Приходи од услуга јавне хигијене у укупним приходима учествују са 6,26%.

Повећање прихода у 2015. години у односу на исте из 2014. године, евидентирано је и на **приходима од одвоза комуналног отпада физичким лицима**, због веће цијене за услуге одвоза чврстог комуналног отпада, која је од 01.01.2015. године већа за 10% и због повећаног броја корисника услуга одвоза отпада. Наведени приходи су већи за 17%, односно за 289.359 КМ у односу на остварење из 2014. године. Приходи од одвоза отпада физичким лицима учествују са 42,07% у укупним приходима, односно имају највеће учешће у приходима оствареним у 2015. години.

Приход од одвоза комуналног отпада правним субјектима у 2015. години, већи је за 3,44% у односу на остварење претходне године. Процентуално учешће прихода од одвоза отпада правним субјектима у укупним приходима је 18,35%. Наведени приходи заједно са приходима од одвоза комуналног отпада физичким лицима чине 60,42% укупних прихода Друштва.

Приход од услуга паука увећан је у текућој години за 8.861 КМ односно за 16 индексних поена у односу на остварење претходне године. Цијена услуга паука није мјењана, те је наведено повећање прихода резултат већег броја превезених непрописно паркираних возила у текућој години у односу на претходну годину.

Значајан пораст забиљежен је код **прихода од услуга закупа столова у зеленој пијаци**. Процентуално повећање ових прихода у 2015. години у односу на 2014. годину је 4,96%, односно вриједносно исказано повећање је 13.769 КМ. Приходи од услуга закупа столова у пијаци учествују у укупним приходима са 6,25%.

Приход од поклона и помоћи у текућој години остварен је у износу од 200.000 КМ, а односи се на помоћ Фонда солидарности Републике Српске на име санирања последица поплава.

На следећим приходима евидентно је значајно смањење остварења у 2015. години у односу на 2014. годину, а то су:

- **приходи од услуга фекалне цистерне**, који имају учешће у укупним приходима у 2015. години 0,16%, док је учешће у 2014. години износило 6,66%, значајно су смањењи у текућој години због смањеног обима послана. У текућој години приход од услуга фекалне цистерне остварен је у износу од 7.500 КМ, док је у претходној години остварен у износу од 75.768 КМ;
- **приходи од одржавања гробља** су мањи за 33%, односно за 61.109 КМ због укидања Службе гробљанских услуга, јер су послови одржавања гробља повјерени новооснованом предузећу;
- **приходи од закупа земљишта за гробна мјеста** су мањи у текућој години у односу на претходну годину за 22.228 КМ или за 26%. Такође, ови послови су повјерени новооснованом предузећу;
- **приходи од продаје папира и најлона, приходи од гријања као и остали пословни приходи** су у текућој години умањени за укупно 35% односно за 14.175 КМ у односу на остварење претходне године.

Приходи од повећања вриједности залиха учинака (исказани у износу од 9.252 КМ) значајно су смањени у текућој години у односу на претходну годину, односно мањи су 52 индексна поена или за 10.221 КМ.

Остали пословни приходи исказани су у износу од 976.756 КМ и повећани су у текућој години у односу на претходну годину за 177.746 КМ када су исказани у износу од 799.010 КМ. Значајно повећања прихода евидентно је на следећим приходима:

- Приходи од поклона и помоћи, који се односе на помоћ од Фонда солидарности Републике Српске, који су у текућој години остварени у износу од 200.000 КМ, док у 2014. години није било наведених прихода;
- Приход од донација од ППЛ остварен је у износу од 34.218 КМ, а односи се на износ обрачунате амортизације на специјално комунално возило, које је уступљено на кориштење од Града Бијељина.

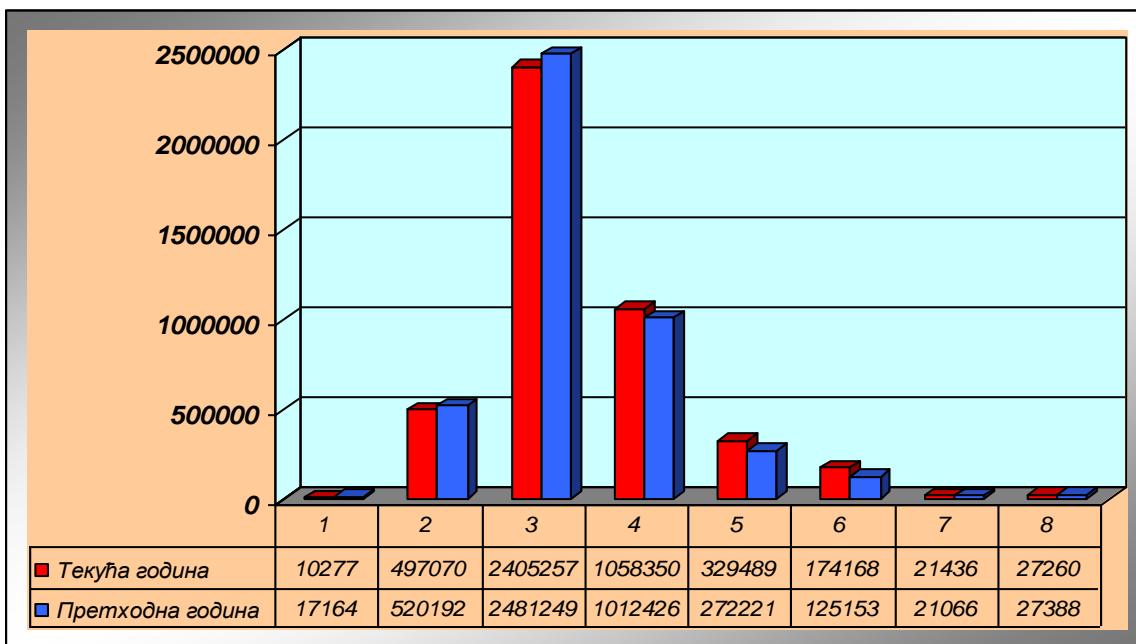
У оквиру осталих прихода, сви други непоменути приходи имају знатно мање вриједносне промјењене у односу на поменуте приходе.

9.1.2. Пословни расходи

Структура пословних расхода одговара дјелатности којом се Друштво бави и исказани су у износу од 4.523.307 КМ (у претходном периоду 4.476.859 КМ). Пословни расходи по основама остваривања дати су у наредном прегледу:

Редни број	О П И С	Текућа година		Претходна година	Индекс
		Износ	%		
1	2	3	4	5	6
1.	Набавна вриједност продате робе	10.277	0,23	17.164	0.5987
2.	Трошкови материјала	497.070	10,99	520.197	0.9555
3.	Трошкови зарада накнада зарада и остали лични расходи	2.405.257	53,17	2.481.249	0.9694
4.	Трошкови производних услуга	1.058.350	23,41	1.013.927	1.0438
5.	Трошкови амортизације и резервисања	329.489	7,28	272.222	1.2104
6.	Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса)	174.168	3,85	125.148	1.3917
7.	Трошкови пореза	21.436	0,47	19.565	1.0956
8.	Трошкови доприноса	27.260	0,60	27.388	0.9953
Пословни расходи- УКУПНО:		4.523.307	100.00	4.476.860	1.0104

Графички приказ структуре пословних расхода:

Пословни расходи у текућој години већи су за 1,04% у односу на исту категорију расхода из претходне године, што номинално износи 46.448 КМ (у претходном периоду повећање је износило 454.987 КМ).

У структури пословних расхода за текућу годину, стање и промјене стања евидентно је на сљедећим позицијама:

Трошкови материјала, који обухватају трошкове режијског материјала, трошкове материјала за израду и трошкове горива и енергије, у текућој години мањи су за 23.122 КМ, процентуално за 4,44% у односу на претходну годину. У оквиру трошкова материјала, значајно смањење евидентно је на трошковима резервних дијелова, који су мањи за 6.891 КМ, трошковима горива и мазива, који су мањи за 12% односно за 33.056 КМ и трошковима сировина, који су мањи за 9% односно за 8.390 КМ. Значајно повећање евидентирано је код утрошene XT3 опреме и ситног инвентара, који се у цјелини отписују у периоду набавке. Трошкови XT3 опреме и ситног инвентара су већи у текућој години у односу на претходну годину за 16.423 КМ односно за 71 процената.

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода су мањи за 3,06 процената, што износи 75.992 КМ. До овог смањења дошло је првенствено због смањења броја ангажованих радника у текућем периоду. Учешће трошкова зарада у укупним трошковима у текућем и у претходним периодима дато је у наставку:

2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
58,71%	53,04%	51,29%	53,86%	48,88%	47,10%	44,73%

Остали лични расходи у 2015. години мањи су за 66.101 КМ у односу на исте из 2014. године, а односе се на накнаде запосленим (регрес, 8. март, васкрс) у износу од 127.382,30 КМ, топли оброк (64.275,22 КМ), трошкови превоза 847.573,82 КМ) и други.

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи исказани у билансу успјеха и у претходним и у текућем периоду у највећој мјери се односе на трошкове бруто зарада и накнада бруто зарада, што је приказано у следећем табеларном прегледу:

Основ остваривања	2011. година	2012. година	2013. година	2014. година	2015. година
Трошкови бруто зарада и бруто накнада зарада	1.847.545	1.922.225	2.016.418	2.148.211	2.138.320
Остали лични расходи	202.478	222.433	203.924	333.038	266.937
УКУПНО:	2.050.023	2.144.658	2.220.342	2.481.249	2.405.257

Сам обрачун садржи податке о основама за обрачун, обрачунати износ, порез на зараде и доприносе на зараде. За порезе и доприносе прави се рекапитулација са свим елементима за обрачун и уплату.

У оквиру износа *трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода*, осим трошкова бруто зарада (2.085.251,14 КМ) евидентирани су и трошкови бруто накнада члановима Надзорног одбора (29.850,60 КМ), трошкови бруто накнада члановима одбора за ревизију (21.477,20 КМ).

Остале личне расходе чине трошкови који се према контном оквиру класификују као остали лични расходи, као што су накнаде запосленим - Божић (15.400,00 КМ) те накнаде за топли оброк (64.275,22 КМ), накнаде трошкова превоза на радно мјесто и са радног мјеста (47.573,82 КМ), накнаде за регрес, осми март, празнике и сл. (127.382,30 КМ). Сви ови трошкови призунају се на основу одговарајуће улазне документације и аналитички се разврставају по основама настанка..

Према *Општем колективном уговору* („Службени гласник Републике Српске“ број: 26/06 и 31/06) накнада трошкова превоза код долaska на посао и повратка са посла исплаћује се у висини пуне цијене превозне карте у јавном саобраћају. *С тим у вези напомињемо: Стварним издатком на име трошкова превоза може се сматрати мјесечна карта на име и презиме запосленог на релацији стварног путовања или друга исправа из које несумњиво произилази да је кориштен превоз на посао и са посла и доказ о стварном износу трошкова превоза.*

Трошкови пореза и доприноса (21.436 КМ и 27.260 КМ) у текућем периоду остали су у материјално значајном смислу на приближно истом нивоу у односу на

претходни период. Код трошкова пореза најзначајније су позиције *порез на имовину* (7.820,50 КМ) и *комунална накнада* (5.528,28 КМ). Трошкови доприноса се односе на доприносе за солидарност на терет послодавца (21.060,00 КМ), за запошљавање и професионалну рехабилитацију инвалида (4.465,25 КМ), те осталих допринопса по другим основама - волонтери.

Трошкови амортизације и резервисања: Трошкови амортизације и резервисања у текућој години увећани су за 21,04 индексних поена, вриједносно за 57.268 КМ. Трошкови амортизације су повећани због знатног инвестиционог улагања у грађевинске објекте и у опрему у последњих неколико година, тако да је укупни трошак амортизације у текућој години већи за 54.184 КМ. Обрачун амортизације се врши отписом основних средстава на терет трошкова обрачунског периода примјеном пропорционалне, односно линеарне методе. Основица за обрачун амортизације је набавна, односно ревалоризована или процјењена вриједност сваког основног средства.

Обрачун и књижење амортизације врши се полугодишње и годишње приликом израде финансијских извјештаја за те периоде. Износ исказаних трошкова амортизације одговара исказаном износу исправке вриједности опреме евидентираном на одговарајућем аналитичком рачуну.

Трошкови резервисања се односе на актуарски обрачун резервисања за отпремнине приликом одласка радника у пензију, у складу са одредбама МРС 19 и за 2015. годину износе 20.984,19 КМ (у претходној години 17.900 КМ).

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 1.058.350 КМ (у претходном периоду 1.012.426 КМ). Ови трошкови односе се на трошкове осталих транспортних услуга – ПТТ и сл. (23.318,12 КМ) у оквиру којих је најзначајнија потиција трошкова ПТТ услуга (19.612,59 КМ), текуће одржавање основних средстава и други трошкови одржавања (26.197,57 КМ), закупа (3.444,10 КМ), те трошкови депоновања чврстог отпада (841.476,77 КМ) исказани као трошкови осталих услуга (991.428,15 КМ), и сл. Ови трошкови, према систему случајног избора, признају се на основу одговарајуће улазне документације и класификују се на одговарајући начин.

Нематеријални трошкови (осим пореза и доприноса) исказани су у износу од 174.168 КМ (у претходном периоду 125.153 КМ) и код ове категорије исказано је повећање у односу на претходни период. Ови трошкови се односе на:

➤ 550 - трошкове непроизводних услуга	61.195,37 КМ
➤ 551 - трошкове репрезентације	20.077,71 КМ
➤ 552 - трошкове премије осигурања	12.903,71 КМ
➤ 553 - трошкове платног промета	8.705,73 КМ
➤ 554 - трошкове чланарина	900,00 КМ
➤ 559 – остали нематеријални трошкови	70.385,47 КМ

По систему случајног избора утврђено је да се ови трошкови признају на основу одговарајуће улазне документације, а њихова класификација у оквиру наведених категорија врши се према основама настанка. У оквиру сваке од наведених категорија успостављена је одговарајућа аналитичка евиденција. Појединачно посматрано најзначајније су позиције трошкова судских такси по извршним поступцима (42.654,25 КМ), трошкови адвокатских услуга (29.235,70 КМ), регистрација возила (14.079,39 КМ) и други.

9.2. Финансијски приходи и расходи

Финансијски приходи и финансијски расходи у презентованом Билансу успеха исказани су на следећи начин:

Позиција	Текући период		Претходни период		Индекс
	Износ	Структура	Износ	Структура	
<i>Приходи:</i>	1.335	100,00	18.966	100,00	0.0704
<i>Расходи:</i>	5.803	434,68	3.531	18,62	1.6434
<i>Резултат:</i>	(4.468)	(334,68)	15.435	81,38	*****

До нешто значајнијих промена у односу на претходни период дошло је на страни финансијских прихода (значајније смањење), док је на страни финансијских расхода дошлодо до незнатног повећања. Ови приходи и расходи у претходном и у текућем периоду нису материјално значајни и ако су у текућем обрачунском периоду, негативно утицали на финансијски резултат Друштва, из зоне добитка у претходном прелазе у зону губитка у текућем периоду – види претходну табелу. Њихово кретање је условило да је у текућем периоду по наведеном основу остварен негативан резултат. Најзначајнија позиција у структури прихода јесу камате остварене по различitim основама (1.213,88 КМ), док се финансијски расходи односе на камате по кредитима (3.784,62 КМ), камате због неблаговременог плаћања јавних прихода (2.013,03 КМ) те камате по осталим финансијским обавезама (5,37 КМ).

Финансијски приходи и финансијски расходи односе се у највећој мјери на приходе по основу камата које се признају на основу уговорених или законских одредби којима се регулишу основи њиховог настанка.

Друштво остварује камате по судским извршењима и по основу позитивног салда рачуна код пословних банака. У току 2015. године Друштво је имало мањи приход од камата у односу на претходну годину за 17.631 КМ.

Расходи камата се односе на обрачунате и уплаћене камате по краткорочном кредиту који се редовно сервисира (3.784,62 КМ), на камате по основу неблаговременог плаћања јавних прихода (2.013,03 КМ) те по основу осталих финансијских обавеза - добављачи (5,37 КМ). У току 2015. године уплаћено је 8 једнаких мјесечних ануитета, од који је на име камате издвојено 3.784,62 КМ.

9.3. Добитак / губитак редовне активности

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	ИЗНОС	
		Текућа година	Претходна година
	I. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	4.586.701	4.153.557
	II. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	4.523.307	4.476.859
66	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	1.335	18.966
56	II. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	5.803	3.531
	ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	58.926	0
	ГУБИТАК РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ	0	307.867

У претходном периоду Друштво је исказало **негативан** резултат по основу редовних активности, док је у текућем периоду Друштво исказало **позитиван** резултат који је и резултирао укупно оствареним позитивним резултатом у текућем периоду.

9.4. Остали расходи и приходи

Остали приходи и остали расходи у презентованом Билансу успјеха исказани су на сљедећи начин:

Позиција	Текући период		Претходни период		Индекс
	Износ	Структура	Износ	Структура	
Приходи:	70.705	100,00	88.298	100,00	0.8007
Расходи:	84.040	118,86	80.379	91,03	1.0455
Резултат:	(13.335)	(18,86)	7.919	8,97	*****

По основу осталих прихода и расхода у претходном периоду остварен је **позитиван** резултат, док је у текућем периоду дошло до промјене овог резултата, тако да је остварен **негативан** резултат. Остали приходи остварени су по основу наплаћених отписаних потраживања (47.452 КМ) и прихода по основу смањења обавеза, укидања неискориштених дугорочних резервисања и остали непоменути приходи (23.253 КМ). Приходи од наплаћених отписаних потраживања у текућој години су мањи од истих из претходне године за 23.902 КМ, процентуално за 33,50%, због мањег броја наплаћених утужених потраживања. У оквиру наведених прихода, евидентирани су приходи од смањења обавеза за трошкове извршења и за покретање поступка против физичких и правних лица за неблаговремено измирење обавеза у укупном износу од 23.253 КМ, док је у претходној години остварени приходи од 16.944 КМ.

Најзначајнија позиција осталих расхода јесте расходи по основу исправке вриједности и отписа потраживања који је исказан у претходном периоду у износу од 75.830 КМ и у текућем периоду у износу од 79.971 КМ. Отпис потраживања

врши се на основу одговарајућих одлука у чијем су прилогу појединачно наведени корисници услуга и износи за отпис.

Расходи по основу исправке вриједности потраживања остварени су у укупном износу од 79.971 КМ. У оквиру наведених расхода потребно је истаћи следеће расходе:

- расходе по основу исправке вриједности потраживања за утужене кориснике, који су остварени у износу од 50.117 КМ;
- расходе по основу директног отписа потраживања у износу од 29.854 КМ.

У оквиру *расхода по основу расходовања залиха материјала, робе и осталих расхода* евидентирани су расходи по основу отписа у укупном износу од 795 КМ.

9.5. Приходи и расходи од усклађивања вриједности имовине

Приходи од усклађивања вриједности имовине у претходном и у текућем периоду исказани су у износима који нису материјално значајни. У текућем периоду исказан је приход по наведеном основу у износу од 4.433,85 КМ (усклађивање вриједности потраживања од купца - рочност), док по наведеном основу нису исказани расходи.

9.6. Приходи и расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправљања грешака из ранијих година

Приходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година у текућем као и у претходном обрачунском периоду нису исказани, док су у текућем периоду исказани расходи по наведеном основу у износу од 48.538 КМ. Ови расходи односе се на расходе настале по Записнику Пореске управе Републике Српске у износу од 4.271 КМ, затим расходе по основу отписа потраживања од запослених радника у износу од 2.399 КМ, док остатак расхода највећим дијелом чине трошкови по пресуди из 2014. године, где се сваког мјесеца Поштама Српске уплаћује износ од 4.644,08 КМ, почев од 01.04.2015. године.

9.7. Финансијски резултат

Укупно остварени финансијски резултат прије опорезивања исказан је у билансу успјеха на следећи начин:

<i>Група рачуна, рачун</i>	<i>ПОЗИЦИЈА</i>	<i>ИЗНОС</i>	
		<i>Текућа година</i>	<i>Претходна година</i>
	1. Добитак прије опорезивања	1.487	0

2. Губитак прије опорезивања	0	299.581
------------------------------	---	---------

У текућем обрачунском периоду Друштво је исказало укупан **позитиван** финансијски резултат при чemu је потребно напоменути да је у претходном периоду исказан значајан **негативан** финансијски резултат. Оваквим резултатима допринијели су у највећој мјери пословни приходи и пословни расходи.

9.8. Извјештај о осталим добицима и губицима

Укупан нето добитак у обрачунском периоду износи 45.628 КМ. Наведени добитак је настао по основу вишка прихода над расходима у износу од 1.484 КМ и кориговано добитком од смањења ревалоризационих резерви на сталним средствима у износу од 44.141 КМ

Пренесени дио ревалоризационих резерви у износу од 44.141 КМ, је разлика између трошкова амортизације обрачунате на ревалоризовану књиговодствену вриједност грађевинских објеката и опреме и трошкова амортизације обрачунате на почетну набавну вриједност грађевинских објеката и опреме прије ревалоризације.

Пренос ревалоризационих резерви по овом основу књижен је ставом 330/341, у складу са одредбама MPC-16.

10. ИМОВИНА, КАПИТАЛ И ОБАВЕЗЕ

10.1. Уводне констатације

У Билансу стања – Извјештају о финансијском положају основа мјерења у прикупљању и обради података за итраду финансијских извјештаја били су историјски и текући трошкови и очување физичког и финансијског капитала према захтјевима стандарда и дефинисаним рачуноводственим политикама. При томе су кориштени следећи основни принципи - концепти:

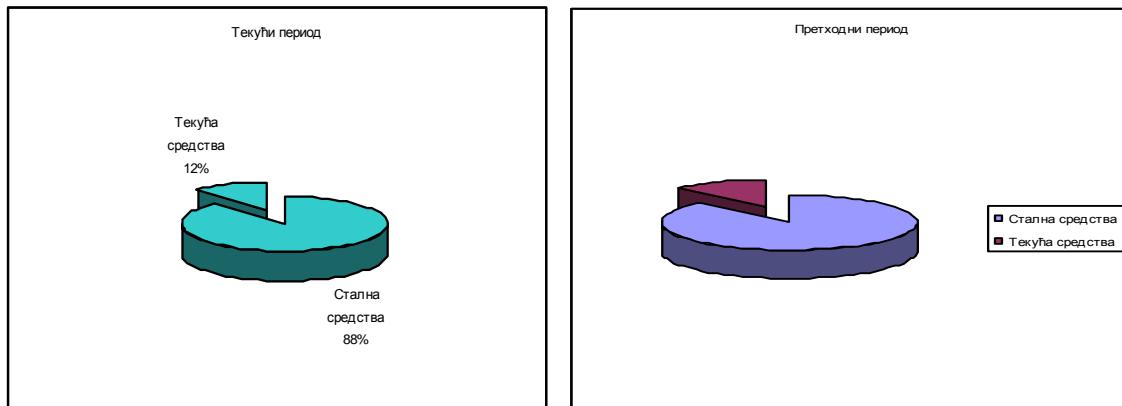
- наставак пословања,
- узрочност прихода и расхода,
- сталност и
- опрезност.

Средства су класификована према њиховом карактеру и степену очекиване ликвидности, на основу чега су позиције на страни активе класификоване према принципу растуће ликвидности а на страни пасиве опадајуће рочности.

Вриједност пословне активе и пословне пасиве Друштва исказане у Билансу стања на дан 31.12.2015. године износи 10.889.826 КМ нето, (пословна актива исказана је у износу 13.575.283 КМ бруто, 2.685.457 КМ исправка вриједности) од чега је:

Активи:

ЕЛЕМЕНТИ	Текући период	Претходни период	Индекс
Стална средства	9.599.331	9.814.050	0.9781
Текућа средства	1.290.495	1.342.752	0.9611
УКУПНО:	10.889.826	11.156.802	0.9761

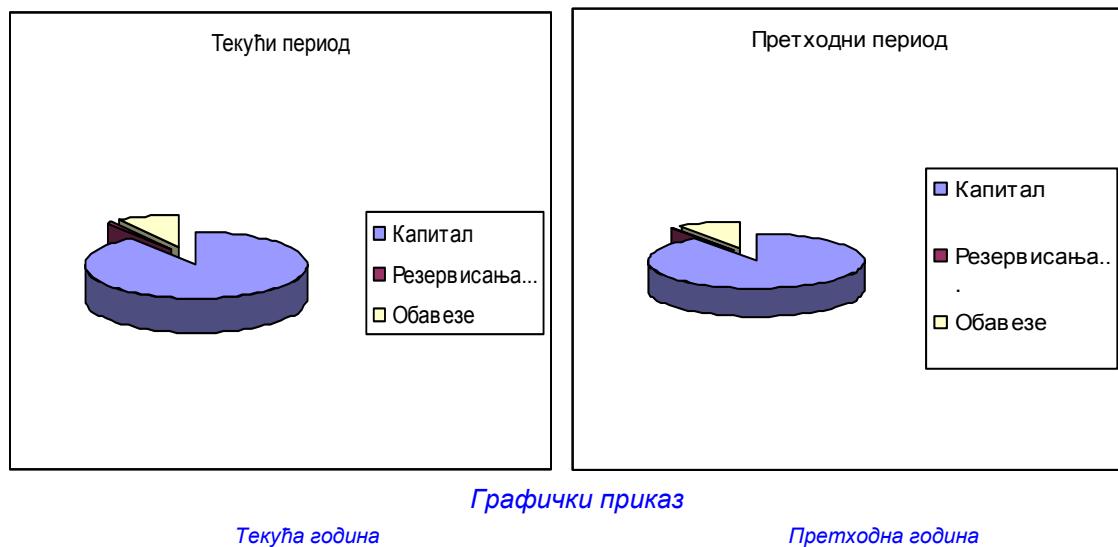
Графички приказ

Текућа година

Претходна година

Пасива:

ЕЛЕМЕНТИ	Текући период	Претходни период	Индекс
Капитал	10.079.717	10.078.240	1.0001
Резервисања,.....	40.983	41.487	0.9878
Обавезе	769.126	1.037.075	0.7416
УКУПНО:	10.889.826	11.156.802	0.9761

10.2. Стална средства

Висина сталних средстава у текућем у односу на претходни период остале је на истом нивоу, а исказане су следеће вриједности:

- Бруто износ сталних средстава 11.997.246 КМ
 - Исправка вриједности 2.397.915 КМ
 - Нето износ сталних средстава 9.599.331 КМ.

Стална средства Друштва, учествује у укупној имовини са 88,15% (у претходном периоду 87,96%), што је на нивоу учешћа сталних средстава у укупним средствима у претходним периодима. Високо учешће сталних средстава у укупној имовини, је због извршene процјене фер вриједности земљишта, објеката и опреме, по МРС-16, на дан 31.12.2009. године, те због дјелатности којом се Друштво бави.

У 2011. години вршена је процјена преосталог корисног вијека употребе опреме, која је имала ефекат на смањење трошкова амортизације, а што је објашњено у претходним ревизорским извјештајима..

Структура сталне имовине дата је у наредном прегледу:

ПОЗИЦИЈА	<i>Текући период</i>	<i>ПРЕТХОДНИ ПЕРИОД</i>
Нематеријална средства	2.658	3.790
Земљиште	4.100.764	4.100.764
Грађевински објекти	4.757.022	4.833.311
Постројења и опрема	737.531	868.024

Дугорочни финансијски пласмани	4.356	8.261
УКУПНО:	9.599.331	9.814.050

Нематеријална улагања која су у претходном периоду била исказана у износу од 3.790 КМ односе се на улагање у програме за рачунаре – софтверска апликација књиговодственог програма. У текућем периоду извршена су улагања у износу од 1.363,33 КМ за дораду у софтверску апликацију књиговодственог програма за аналитичку евидентију физичких лица, корисника услуга одвоза чврстог комуналног отпада.

Земљиште је исказано у износу од 4.100.764 КМ (у претходном периоду 4.100.764 КМ). У периоду прије претходног вршено је увећање вриједности земљишта у износу од 3.510 КМ које се налази у оквиру градског гробља у Пучилама. У земљишњим књигама парцела је евидентирана под бројем: ВР-5628/2, КО ВН 1, ЗК 20045.

Грађевински објекти исказани су у износу од 4.757.022 КМ (у претходном периоду 4.833.211 КМ). Током текућег периода у грађевинске објекте инвестирано је укупно 9.187,74 КМ.

Вриједност *опреме* на дан 31.12.2015. године исказана је у износу од 734.531 КМ. У текућем периоду извршено је улагање у опрему у износу од 90.107,30 КМ, од чега је набавка опреме у износу од 70.142,42 КМ и додатно улагање у постојећу опрему у износу од 19.964,88 КМ. У току године евидентиране су промјене вриједности ове позиције, а у Нотама је дата спецификација улагања појединачно пом позицијама.

Пописом основних средстава утврђено је да су поједина основна средства застарјела, те да не доносе економске користи Друштву и иста су отписана у укупној садашњој вриједности од 1.107,70 КМ.

Дугорочни кредити у земљи у 2015. години у односу на исте из 2014. године су мањи за 3.905 КМ, због већег износа измирених обавеза за станове од стране радника и исказани су у износу од 3.568,58 КМ. У 2015. години физичка лица за стамбене кредите су уплатили износ од 3.905,00 КМ. **У вези са овом билансном позицијом напомињемо да рачуноводствено није коректно обухватати уплате кредита од стране радника као њихову исправку, него је за текући период потребно исказати само салдо ових пласмана.**

На осталим дугорочним финансијским пласманима евидентиран је износ од 788,00 КМ, који се односи на дугорочне обvezнице које Друштво посједује, а у претходном периоду био је исказан исти износ. Ова позиција није материјално значајна.

10.3. Текућа средства

Текућа средства исказана су у износу од 1.578.037 КМ бруто, 287.542 КМ исправка вриједности и 1.290.495 КМ нето (у претходном периоду 1.342.752 КМ), а према Билансу стања (за текући и за претходни обрачунски период) односи се на:

<i>СРЕДСТВА</i>	<i>Текући период</i>	<i>Претходни период</i>
Материјал	34.045	34.956
Недовршени властити учинци	18.210	19.558
Стална средства намјењена продаји	18.388	18.388
Дати аванси	0	800
Купци (повезани и у земљи)	1.074.680	1.150.004
Потраживања из специфичних послова	22.150	22.150
Друга потраживања	34.494	34.182
Готовина и готовински еквиваленти	72.268	55.547
Активна временска разграничења	16.260	7.140
УКУПНО:	1.290.495	1.342.752

Укупно стање текући средстава у текућој години у односу на претходну годину, **мање** је за 52.257 КМ, првенствено због смањења вриједности потраживања од купца по основу извршених услуга (код купца повезаних правних лица смањење је 145.471 КМ, док је код осталих купца повећање за 70.147 КМ). Степен исправке потраживања од купца (без повезаних лица) је 16,71%. До повећања вриједности дошло је код готовине и готовинских еквивалената, где је исказано повећање у износу од 16.694 КМ.

Структура залиха, *сталних средстава и средстава обустављеног пословања намјењених продаји*, која су у текућем периоду исказана у износу од 70.643 КМ нето (у претходном периоду 73.702 КМ) дата је у наредном прегледу:

<i>Позиција</i>	<i>Износ на дан биланса текуће године</i>			<i>Претх. година</i>
	<i>Бруто износ</i>	<i>Исправ. вријед.</i>	<i>Нето износ (3-4)</i>	
<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Залихе материјала	146.795	112.750	34.045	34.956
Залихе недовршене производње, полу производа и недовршених услуга	18.210	0	18.210	19.558
Стална средства и средства обустављеног пословања намјењена продаји	18.388	0	18.388	18.388
Дати аванси	0	0	0	800
УКУПНО:	183.393	112.750	70.643	73.702

Структура и индекс кретања дати су у наредном прегледу:

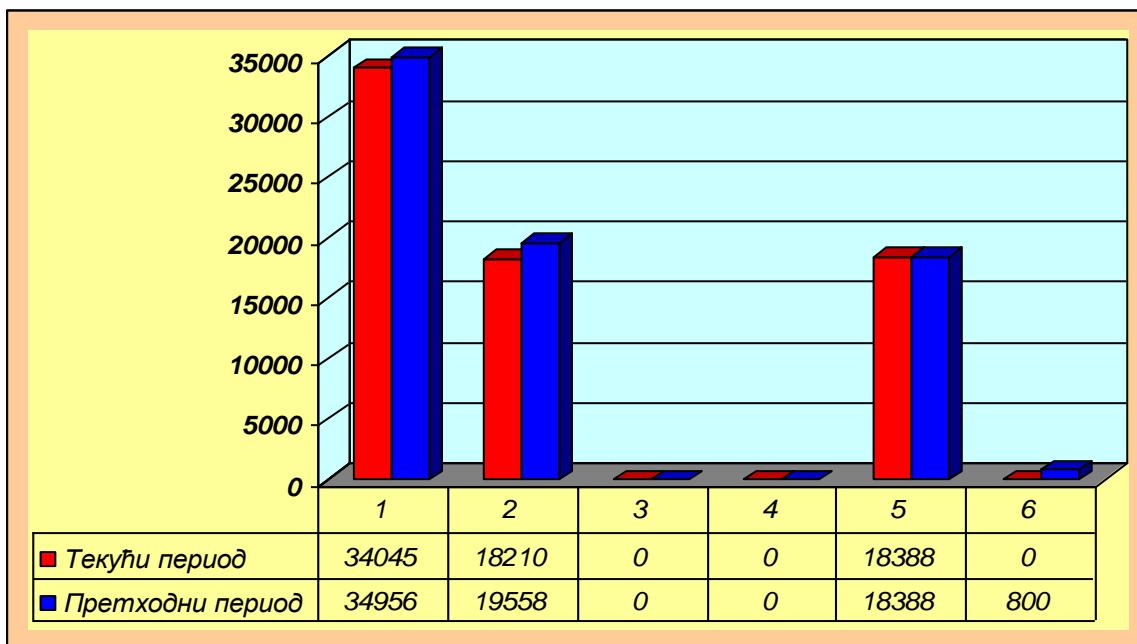
Редни број	О П И С	Текућа година		Претходна година	Индекс
		Износ	%		
1	2	3	4	5	6
1.	Залихе материјала	34.045	48,19	34.956	0.9739
2.	Залихе недовршене производње, полу производа и недовршених услуга	18.210	25,78	19.558	0.9311
3.	Залихе готових производа	0	0,00	0	*****
4.	Залихе робе	0	0,00	0	*****
5.	Стална средства и средства обустављеног пословања намењена подаји	18.388	26,03	18.388	1.0000
6.	Дати аванси	0	0,00	800	*****
УКУПНО:		70.643	100,00	73.702	0.9585

У оквиру **залиха материјала** евидентиране су преостале залихе материјала, које су на крају 2015. године мање за 1.089 КМ у односу на исте из 2014. године. Од залиха материјала на крају 2015. године, потребно је истаћи да се највећи дио односи на залихе ситног инвентара и ХТЗ опреме у износу од 15.325,87 КМ, затим залихе материјала за израду учинака у складишту које износе 4.578,08 КМ, те залихе резервних дијелова у складишту које износе 4.395,98 КМ, које се највише држи због застарјелог возног парка.

Залихе недовршене производње, полу производа и недовршених услуга на крају 2015. године износе 18.210 КМ и исте су незнатно смањене у односу на стање залиха из 2014. године. Наведе залихе су залихе садног материјла, који се користи за потребе Службе за одржавање градског зеленила - цвијеће.

У оквиру рачуна **грађевинских објеката намењених продаји** евидентиране су подрумске просторије намењене продаји вриједности 18.388 КМ, које се налазе у грађевинским објектима Трифунчевић и Перић, а које су власништво Друштва. *Будући да је иста вриједност ове позиције исказана и у претходном периоду (и периоду прије њега), то би Друштво овој позицији требало дати одговарајући рачуноводствени третман.*

Графички приказ структуре залиха текућег и претходног периода:

Краткорочних потраживања, пласмана и готовине дати су у наредном прегледу:

Позиција	Износ на дан биланса текуће године			Предходна година
	Бруто износ	Исправка вриједности	Нето износ (3-4)	
2	3	4	5	6
Краткорочна потраживања	1.306.116	174.792	1.131.324	1.206.336
а) Купци – повезана лица	203.405	0	203.405	348.876
б) Купци у земљи	1.046.067	174.792	871.275	801.128
ц) Потр. из спец. послова	22.150	0	22.150	22.150
д) Др. кратк. потраживања	34.494	0	34.494	34.182
Гот.еквиваленти и гот.	72.268	0	72.268	55.574
а) Готовински екв-ХОВ	0	0	0	0
б) Готовина	72.268	0	72.268	55.574
Активна временска разграничења	16.260	0	16.260	7.140
УКУПНО:	1.394.644	174.792	1.219.852	1.269.050

Купци повезана правна лица: Према члану 13. тачка 5, Закона о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“ број: 75/04) повезаним лицима се сматрају:

- чланови уже породице повезаних лица до трећег степена крвног сродства или тазбине, односно особе које живе у истом домаћинству са повезаним лицима;
- правна лица која располажу гласачким правима у предузећу;
- правна лица у којима предузеће има удио од најмање 5% од укупног збира гласачког права;

- правна лица у којима са најмање 5% збира гласачких права располаже правно лице.
- правна лица у којима је повезано лице или чланови уже породице члан надзорног одбора или управе.

Идентификација и промет са повезаним лицима су утврђена на основу стања обавеза и потраживања на дан билансирања, односно 31. децембра 2015. године.

Од 01. јануара 2013. године на одговарајућим аналитичким контима, а у складу са аналитичким контним планом, се књиже све пословне промјене са повезаним правним лицима.

Рјешењем Окружног привредног суда у Бијељини број: 059-0-Рег-11-000 364 од 22. јуна 2011. године уписан је пренос права својине на капиталу Републике Српске у дијелу од 65%, а у износу од 2.436.256 КМ, на јединицу локаалне самоуправе-град Бијељина.

На основу власништва на акцијама, које има град Бијељина и предузећа, којима је Град оснивач, следећа повезана лица су остварила пословне односе у 2015. години:

1. Општина Бијељина:

- као купац: по основу услуга одвоза отпада, услуга јавне хигијене и услуга градског зеленила,
- као добављач: претплата на Службени гласник Града Бијељина,

2. „Водовод и канализација“ а.д Бијељина:

- као купац: по основу услуга одвоза отпада
- као добављач: испорука воде,

3. ЈП „ЕКО-ДЕП“ Регионална депонија Бијељина:

- као добављач услуге депоновања комуналног отпада,

4. ЈП „Градска топлина“ Бијељина,

- као купац: услуге одвоза отпада

5. ЈП „Дирекција за изградњу и развој града“ Бијељина

- као купац: услуге одвоза отпада
- као добављач: услуге паркирања службених возила.

Преглед промета са повезаним лицима

Према стању у књиговодству промет и салдо са повезаним лицима на дан 31. децембар 2015. године износи:

К-т	Назив трансакције	Дугује	Потражује	Салдо
	1. Град Бијељина	1.002.366,35	804.828,45	197.537,90
200	Комуналне услуге	1.002.068,35	804.137,45	197.930,90
431	Претплата Сл.гласника - фактура	398,00	691,00	- 393,00
	2. Водовод и канализација Бијељина	14.637,02	13.432,41	1.204,61
200	Комуналне услуге	4.509,60	2.818,50	1.691,10
431	Услуге водовода и канализације	10.127,42	10.613,91	- 486,49
	3. „Еко - деп“ ЈП Бијељина	1.128.574,79	1.465.987,95	- 337.413,16
431	Депоновање отпада - фактуре	1.128.574,79	1.465.987,95	- 337.413,16
	4. ЈП „Градска топлина“ д.о.о. Бијељина	355,36	330,02	25,34
200	Комуналне услуге	355,36	330,02	25,34
	5. „Дирекција за изградњу“ ЈП Бијељина	3.204,80	2.510,80	694,00
200	Комуналне услуге	2.604,80	1.790,80	814,00
431	Услуге паркирања	600,00	720,00	-120,00
200	Купци	1.015.430,25	812.025,00	203.405,25
431	Добављачи	1.139.600,21	1.478.012,86	-338.412,65

Основа за остваривање трансакција

Промет са повезаним лицима обављао се на основу сљедећих трансакција:

1. Град Бијељина је остварила промет као купац и као добављач:

- као купац по основу уговора за услуге одржавања, чишћења и прања површина на подручју насељеног мјеста Јања и у Граду Бијељина, одвожење комуналног отпада - домаћинства МЗ Бријесница и Доња Јелјенча, а по основу мјесечно испостављених рачуна,
- као купац по основу уговора за услуге одржавања јавног градског зеленила на подручју Града Бијељина,
- као добављач Град се појављује по основу испостављеног рачуна за претплату „Службеног гласника Града Бијељина“.

2. Еко-Деп ЈП Бијељина је остварила промет као добављач по основу:

- Уговора за услуге пријема и депоновања чврстог комуналног отпада, депоновања клоничког отпада и депоновања фекалног отпада.

3. Остале повезана лица:

Са осталим повезаним лицима нису склапани уговори, те се међусобне трансакције обављају на основу испостављених фактура по извршеним услугама.

Преглед доспјелих обавеза:

Према напријед датом прегледу, стање ненаплаћених потраживања од повезаних правних лица и обавеза према повезаним правним лицима, на дан 31.12.2015. године износи:

- износ ненаплаћених потраживања..... 203.405,25 КМ
- износ обавеза према повезаним лицима 338.412,65 КМ

Усаглашавање потраживања од повезаних правних лица вршено је путем ИОС са стањем на дан 30.11.2015. године.

Стање потраживања на конту 20000 - Потраживања од купца ППЛ, на дан 30.11.2015. године износи 442.706,83 КМ.

Укупан број послатих ИОС повезаним правним лицима, купцима наших услуга, је 4 комада. Са свим повезаним правним лицима смо извршили усаглашавање потраживања.

Потраживања од купца у земљи у 2015. години већа су за 70.147 КМ у односу на стање потраживања из претходне године.

Редовна потраживања од физичких лица износе 644.550 КМ и иста су већа за 60.803 КМ од потраживања из претходне године. Процентуално учешће редовних потраживања од физичких лица у укупним потраживањима од купца у земљи у 2015. години износи 73,03%, са процентом наплативости по основу редовних потраживања од 77,45%, док је у 2014. години проценат наплативости износио 75,62%.

Редовна потраживања од правних лица износе 238.044 КМ и иста су на нивоу остварења из претходне године. Редовна потраживања од правних лица у укупним потраживањима од купца у земљи учествују са 26,97%. Проценат наплативости редовних потраживања од правних лица у 2015. години износи 85,18%, док је у 2014. години износио 86,38%. У структури редовних потраживања од правних лица, највећи дио потраживања се односи на потраживања од ДОО у износу од 51.218 КМ, затим на потраживања од закупца пословних простора (локали и земљишта) у износу од 39.565 КМ, те потраживања од трговинских радњи у износу од 24.125 КМ, затим потраживања од угоститељских радњи у износу од 16.773 КМ и потраживања од осталих купца у износу од 106.363 КМ.

Усаглашавање потраживања од правних лица и осталих купца услуга, изузев домаћинстава, вршено је путем ИОС са стањем на дан 30.11.2015. године.

Конто	Износ потр. - 30.11.2015. (KM)	Број посл. ИОС-а	Број усагл. ИОС-а	Износ усагл. потр. (KM)
20000	127.439,09	5	1	123.307,70
20100	240.712,10	2.221	137	63.454,84
20200	5.631,33	60	6	2.403,21
20300	1.421,70	27	1	128,70
УКУПНО:	375.204,22	2.313	145	189.294,45

Конто	Број неусаг ИОС-а	Износ неусаглаш. потражив.	ИОС-и који нису враћени	Потр. по основу невр. ИОС-а (KM)
20000	-	-	4	4.131,39
20100	1	82,25	2.083	177.175,01
20200	-	-	54	3.228,12
20300	-	-	26	1.293,00
УКУПНО:	1	82,25	2.167	185.827,52

Исправка потраживања је извршена према списку купаца за које се процјењује немогућност наплате, уз дата образложења. Друштво нема посебно дефинисану политику исправке потраживања, али се за сваког купца појединачно врши процјена наплативости и дају објашњења. Станје исказано у Синтетичком бруто билансу и у Аналитичком бруто билансу одговара стању исказаном у билансу стања.

Важећи закон о порезу на добит расходе по основу исправке вриједности потраживања признаје у цјелокупном износу, обрачунатом у складу са прописима којима се регулише област рачуноводства осим у случају да се ради о потраживањима од лица према коме истовремено постоје и неизмирене обавезе. Закон о облигационим односима (Сл.л. СФРЈ бр 29/78, 39/85, 45/89, 57/89) и Закон о изменама и допунама Закона о облигационим односима (Сл.л. Р.С. бр. 17/93 и 03/96).

У случају када постоје докази да се наплата не може извршити (дужник у стечају, односно завршен ликвидациони поступак, застарјело потраживање по Закону о облигационим односима и др.) врши се отпис потраживања.

На дан билансирања потребно је извршити анализу рочности потраживања (прије свега потраживања од купаца), како би се евидентирало њихово застаријевање. Ниједним важећим рачуноводственим прописом није одређен временски период након чијег би истека требало вршити исправку вриједности било чијег потраживања. Предузете актом ближче уређује начин процјењивања - као што је већ коментарисано на почетку овог излагања. Дакле, треба да

утврди метод који ће примијенити за утврђивање постојања рачуна са успореним плаћањем, као и начин отписа сумњивих и спорних потраживања.

Постоје два основна метода отписа сумњивих и спорних потраживања:

- *директна - ако је немогућност наплате изјесна и документована*
- *индиректна - умањено за износ вјероватне ненаплативости потраживања*

Метод директног отписа: ако ненаплатива потраживања нису вјероватна и процењива, не тражи се исправка вриједности, умјесто тога рачуни се отписују када се сматрају ненаплативим.

У смислу уобичајених процедура засновних на рачуноводственим стандардима, процејена износа ненаплативих потраживања, осим оних чија је ненаплативост документована, може се вршити примјеном:

- *методе старости доспијећа, односно застарјелости потраживања или*
- *методе постотка од нето продaje*

Тзв. "метода потраживања" - тј. метода која је оријентисана на биланс стања и којом се процењује коначан салдо рачуна исправке вриједности потраживања од купаца на датум биланса стања (имајући у виду немогућност наплате код појединих купаца и домаћинства, где је присутан веома кратак рок застаријевања).

Карактеристика наплате потраживања јесте готовинска наплата путем благајне. Друштво има Одлуку о благајничком максимуму. Друштво **има** нормативни акт о пословању готовим новцем према Уредби о условима и начину плаћања готовим новцем ("Службени гласник Републике Српске" број: 97/03 и 1/04), утврђен као Процедуре руковања готовим новцем, што је, имајући у виду наведени начин наплате, било неопходно. За примљене уплате грађана саставља се потребна документација уплата на налогу, и збирно сачињава налог благајни за наплату за тај дан.

Потраживања из специфичних послова чине потраживања од друштва „Субашић”, а односе се на изгубљени судски спор, где је тужени а.д. „Комуналец” уплатило цјелокупан износ изгубљеног судског спора, док по основу тога од друштва „Субашић” потражује 22.150,00 КМ. Будући да је и у претходном рачуноводственом периоду било исказано исто стање и да није било промјена на наведеној позицији, истој би било потребно дати одговарајући рачуноводствени третман.

У структури **других потраживања**, су потраживања од запослених у износу од 153,66 КМ, потраживања по основу субвенција (6.415,83 КМ) и потраживања од Фонда здравства за боловања у износу од 27.924,33 КМ. Друга потраживања у текућој години већа су за 312 КМ у односу на потраживања из претходне године, а висина ових потраживања имају тенденцију из претходних периода.

За потребе пословања готовим новцем Друштво доноси Одлуку о утврђивању благајничког максимума.

10.4. Повезана лица

Пословање са повезаним лицима објашњено је у дијелу Извјештаја који се односи на потраживања од купаца.

10.5. Капитал

На захтјев Друштва Централни регистар хартија од вриједности А.Д. Република Српска, Бања Лука, на захтјев Друштва доставља Извјештај Централног регистра - књигу акционара, а која садржи следеће:

- податке о власницима
- податке о броју и номиналној вриједности акција
- податке о врсти и локалној означи акција
- податке о укупном броју акција
- податке о процентуалном ућешћу сваког акционара.

Према Билансу стања на дан 31.12.2015. године структура капитала је следећа (у КМ):

Редни број	О П И С	Текућа година		Претходна година	Индекс
		Износ	%		
1	2	3	4	5	6
I	Основни капитал	3.748.014	37,18	3.748.240	1.0000
II	Уписани неуплаћени капитал	0	0,00	0	*****
III	Емисиона премија	0	0,00	0	*****
IV	Резерве	340.128	3,37	452.834	0.7511
V	Ревалоризационе резерве	5.945.947	58,99	5.990.098	0.9926
VI	Нереализовани добици по основу финансијских средстава расположивих за продају	0	0,00	0	*****
VII	Нереализовани губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	0	0,00	0	*****
VIII	Нераспоређени добитак	45.628	0,46	136.027	0.3354
IX	Губитак до висине капитала	0	0,00	248.733	*****
	УКУПНО:	10.079.717	100,00	10.078.240	1.0001

У билансу стања исказана је вриједност основног капитала у износу од 3.748.014 КМ који се у цјелости односи на акцијски капитал – обичне акције и који одговара стању исказаном у књизи акционара. Резерве из добитка исказане су у износу од 340.128 КМ (законске 272.064 КМ и статутарне 68.064) КМ). Законске резерве на дан 31.12.2015. године, у односу на претходни период остале су исте и не достижу износ од 10% основног капитала. Ревалоризационе резерве исказљане су у износу од 5.945.947 КМ (у претходном периоду 5.990.098 КМ).

У претходном табеларном прегледу капитала, приказана је структура укупног капитала Друштва на дан 31.12.2015. године, из чега се може видјети да је дошло до незнатног повећања укупног капитала Друштва. У структури акцијског капитала у 2014. години било је незнатних промјена. У 2014. години Октан промет д.о.о. увећао је акцијски капитал за 4.758 акција, те учествује у укупном акцијском капиталу Друштва са 29,83 %. У текућем периоду није било промјене структуре акцијског капитала.

Како је у структури капитала истовремено исказан губитак текућег периода са једне стране и нераспоређени добитак ранијих година и статутарне и законске резерве, то се препоручује Друштву да проведе иницијативу око покрића губитка.

Ревалоризационе резерве Друштва на дан 31.12.2015. године мање су за 44.151 КМ у односу на стање ревалоризационих резерви на дан 31.12.2014. године.

Износ од 42.102 КМ односи се на покриће износа амортизације настале због увећања вриједности основних средстава по основу извршених процјена фер вриједности, према МРС-16. У књиговодству Друштва, износ од 44.102 КМ, књижен је са контра 33011 и 33030 на конто 34100 - *Нераспоређени добитак текуће године*.

Износ од 49 КМ односи се на умањење ревалоризационих резерви по основу отписане опреме.

Друштво је сачинило *Извјештај о промјенама у капиталу за период који се завршава на дан 31.12.2015. године* у коме су дати стање и промјене у капиталу у посматраном периоду. Крајње стање исказаног капитала одговара стању исказаном у билансу стања.

Нераспоређени добитак текуће године износи 45.628 КМ. У оквиру нераспоређеног добитка текуће године евидентиран је вишак прихода над расходима у износу од 1.487 КМ и разлика обрачунате амортизације на процјењену вриједност сталних средстава и обрачунате амортизације на набавну цијену коштања сталних средстава прије процјене у износу од 44.141 КМ.

У 2015. години евидентиран је добитак текуће године, док је у 2014. години евидентиран *губитак до висине капитала* у износу од 248.733 КМ, који представља

разлику између нето губитка претходне године, приказаног у Билансу успјеха на АОП-у 299 у колони претходне године, у износу од 299.581 КМ и нераспоређеног добитка претходне године у износу од 51.906 КМ.

10.6. Дугорочна резервисања

У текућој години на рачуну резервисања за отпремнине приликом одласка у пензију према обрачуну актуара, а у складу са MPC-19, евидентиран је износ од 62.470,97 КМ, те је исти у току текуће године умањен за исплаћене отпремнине за одлазак у пензију у износу од 21.488,30 КМ.

Обавеза укалкулисавања резервисања за отпремнине и јубиларне награде по MPC 19 - Примања запослених релативно је нова ствар у Републици Српској, али је законска обавеза на основу Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број.: 67/05) а самим тим и обавезна примјена MPC. Укупни ефекти прве примјене MPC 19 књиже се на терет расхода резервисања у утврђеном износу. Будући да се резервисања укалкулисавају, пошто се исплате у току године (као отпремнине, јубиларне награде и сл.), укидају се резервисања у корист прихода од укидања резервисања, тако да је ефекат на Биланс успјеха једнак нули.

Идуће године, у сарадњи са кадровском службом потребно је процијенити неопходан износ средстава према предвиђеној динамици пензионисања и примања награда те извршити резервисање по оба основа или ангажсовати овлаштеног актуара.

10.7. Обавезе

Обавезе у текућем обрачунском периоду (као и претходном) у цјелисти се односе на краткорочне обавезе (дугорочних обавеза није ни било). Структура краткорочних обавеза дата је у наредном прегледу (у КМ):

ОБАВЕЗЕ	Текући период	Претходни период
Краткорочне финансијске обавезе	50.783	38.459
Обавезе из пословања	477.946	726.918
Обавезе из специфичних послова	683	2.275
Обавезе за зараде и накнаде зарада	0	0
Друге обавезе	0	0
Порез на додату вриједност	42.480	37.961
Обавезе за остале порезе, доприносе и др. дажбине	2.625	2.341
Пасивна временска разграничења	194.609	229.121
УКУПНО:	769.126	1.037.075

Краткорочне финансијске обавезе: Износ од 50.783 представља преостали дио обавеза по краткорочном кредиту, који је реализован у априлу 2015. године у износу од 150.000,00 КМ, а чије се сервисирање врши у једнаким мјесечним ануитетима.

Обавезе из пословања Обавезе из пословања Друштва у 2015. години значајно су умањене у односу на исте из 2014. године, односно мање су за 248.972 КМ, првенствено због смањења обавеза Друштва према добављачима (добављачи повезана правна лица за 107.805 КМ и добављачи у земљи за 140.824 КМ).

На конту **примљених аванса** евидентиране су авансне уплате од купаца услуга Друштва у износу од 1.106 КМ.

Са добављачима је вршено сравњење дуговања по основу ИОС-а, које су добављачи доставили. Укупан број примљених ИОС-а је 41 са салдом дуговања од 733.021,31 КМ, од чега је извршено усклађивање 39 ИОС-а у износу од 597.339,95 КМ, док су 2 ИОС неусаглашена са добављачима: ЈП РД Еко-деп д.о.о., односно дјелимично је оспорен износ укупног дуговања за 135.540,56 КМ и Фонд здравственог осигурања Тузла (дјелимично оспорен за 140,80 ИКМ). Наведени добаљач (Еко деп) са којим није извршено усклађивање дуговања је повезано правно лица са Друштвом. Поступак усаглашавања је у току.

У оквиру **обавеза из специфичних послова** евидентиран је износ од 683 КМ, који се односи на обавезе Друштва према ЦСБ за услуге службеног лица ангажованог за рад возила, које превози непрописно паркиране аутомобиле. По основу наведеног ангажовања службеног лица, ЦСБ Друштво уплаћује 30% од укупне реализације у току године.

Обавезе по основу **пореза на додату вриједност** које су исказане у износу од 42.480 КМ су обавезе за децембар текуће године и исте су уплаћене у цјелости 11.01.2016. године.

У оквиру **обавеза за остале порезе и доприносе и друге дажбине** укалкулисане су накнада за шуме у износу од 1.701,03 КМ и накнада за противпожарну заштиту у износу од 964,21 КМ и претпјата за воде у износу од 40,00 КМ. Наведене обавезе су уплаћене почетком 2016. године.

У оквиру **пасивних временских разграничења** евидентирана су разграничења за одложене приходе по основу пријема средстава без накнаде од повезаних правних лица у износу од 193.664,08 КМ, која се односе на донацију камиона од Града Бијељина у износу од 239.288,40 КМ умањеном за вриједност обрачунате амортизације у износу од 45.624,32 КМ по стопи од 14,30%, који се користи за превоз чврстог комуналног отпада, као и разграничења за авансне уплате од купаца у износу од 945,12 КМ.

11. БИЛАНС ТОКОВА ГТОВИНЕ

Друштво је, у обрачунском периоду, пословало са укупним приливом готовине од 5.389.736 КМ, док је укупан одлив готовине износио 5.373.042 КМ, тако да је на крају обрачунског периода нето прилив готовине износио 16.694 КМ.

11.1. Приливи и одливи по основу пословних активности

- у конвертибилним маркама -

Редни број	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
1	А. ТОКОВИ ГТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
2	I ПРИЛИВИ ГТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (502 до 504)	501	5.234.496	4,928,538
3	1. Приливи од купца и примљени аванси	502	5.158.354	4,864,045
4	2. Приливи од премија, субвенција, дотација и сл.	503		
5	3. Остали приливи из пословних активности	504	76.142	64,493
6	II ОДЛИВИ ГТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (506 до 510)	505	5.235.367	4,957,037
7	1. Одливи по основу исплата добављачима и дати аванси	506	2.295.734	1,935,258
8	2. Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и осталих личних расхода	507	2.366.900	2,421,710
9	3. Одливи по основу плаћених камата	508	5.803	3,531
10	4. Одливи по основу пореза на добит	509		
11	5. Остали одливи из пословних активности	510	566.930	596,538
12	III НЕТО ПРИЛИВ ГТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (501-505)	511	0	0
13	IV НЕТО ОДЛИВ ГТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ (505-501)	512	871	28,499

Приливи готовине из пословних активности: Приливи готовине по наведеном основу су у текућој години већи за 305.958 КМ од прилива готовине из претходног периода првенствено због већег прилива од купца и примљених аванса, иако су потраживања од купца на крају 2015. године на нивоу остварења из претходне године. Од 01. јануара 2015. године дошло је до повећања цијене услуга одвоза отпада од физичких лица за 10%, те се број корисника услуга одвоза отпада, како физичких тако и правних лица повећао, због проширене територије са које се врши одвоз чврстог комуналног отпада. У оквиру прилива готовине из пословних активности, евидентиран је прилив од Фонда солидарности Републике Српске у износу од 200.000 КМ, на име помоћи за санирање посљедица поплава из 2014. године.

Одливи готовине из пословних активности: Одливи готовине из пословних активности у 2015. години повећани су за 278.330 КМ у односу на претходну

годину, првенствено по основу исплата добављачима, које су у текућој години у односу на претходну годину повећане за 360.476 КМ. Одливи по основу исплата зарада, накнада зарада и осталих личних расхода у текућој години у односу на претходну годину мањи су за 54.810 КМ. Остали одливи из пословних активности у текућој години у односу на претходну умањени су за 29.608 КМ.

Нето одлив готовине из пословне активности из пословних активности у текућој години износи 871 КМ и исти је мањи за 27.628 КМ у односу на претходну годину, првенствено због знатно већег одлива готовине по основу плаћања добављачина у текућој години у односу на претходну годину.

11.2. Приливи и одливи по основу активности инвестирања

- у конвертибилним маркама -

Редни број	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
14	Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
15	I ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (514 до 519)	513	5.240	23,053
16	1. Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана	514		
17	2. Приливи по основу продаје акција и удјела	515		
18	3. Приливи по основу продаје нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и биолошких средстава	516		
19	4. Приливи по основу камата	517	1.335	18,653
20	5. Приливи од дивиденди и учешћа у добитку	518		
21	6. Приливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	519	3.908	4,400
22	II ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (521 до 524)	520	0	0
23	1. Одливи по основу краткорочних финансијских пласмана	521		
24	2. Одливи по основу куповине акција и удјела	522		
25	3. Одливи по основу куповине нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и биолошких средстава	523		
26	4. Одливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	524		
27	III НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (513-520)	525	5.240	23,053
28	IV НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА (520-513)	526	0	0

Приливи готовине из активности инвестирања мањи су за 17.813 КМ у текућој години у односу на претходну годину, првенствено због мањег прилива по основу камата.

Одливи готовине из активности инвестирања нису исказани нити у текућем нити у претходном рачуноводственом периоду.

Нето прилив готовине из активности инвестирања исказан је у висини укупних прилива по наведеном основу, будући да одливи нису били исказани у оба посматрана периода.

11.3. Приливи и одливи по основу активности финансирања

- у конвертибилним маркама -

Редни број	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
29	В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
30	I ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (528 до 531)	527	150.000	150,000
31	1. Приливи по основу повећања основног капитала	528		
32	2. Приливи по основу дугорочних кредита	529		
33	3. Приливи по основу краткорочних кредита	530	150.000	150,000
34	4. Приливи по основу осталих дугорочних и кратк. обавеза	531		
35	II ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (533 до 538)	532	137.675	163,593
36	1. Одливи по основу откупа сопствених акција и удјела	533		
37	2. Одливи по основу дугорочних кредита	534		
38	3. Одливи по основу краткорочних кредита	535	137.675	163,593
39	4. Одливи по основу финансијског лизинга	536		
40	5. Одливи по основу исплаћених дивиденди	537		
41	6. Одливи по основу осталих дугорочних и кратк. обавеза	538		
42	III НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (527-532)	539	12.325	0
43	IV НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА (532-527)	540	0	13,593

Приливи готовине из активности финансирања и **Одливи готовине из активности финансирања** у оба посматрана периода односе се на кредит и његово врачање.

У претходном периоду остварен је прилив по наведеном основу у износу од 150.000 КМ колико и у текућем периоду а ради се о краткорочном кредиту. У текућем

периоду остварен је нето прилив по наведеном основу за колико је мање враћено наведеног кредита. У претходном периоду исказан је нето одлив готовине у износу од 13.593 КМ.

11.4. Укупни приливи и одливи

- у конвертиbilним маркама -

Редни број	Позиција	Ознака за АОП	Износ	
			Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
44	Г. УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (501+513+527)	541	5.389.736	5,101,591
45	Д. УКУПНИ ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (505+520+532)	542	5.373.042	5,120,630
46	Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (541-542)	543	16.694	0
47	Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (542-541)	544	0	19,039
48	Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	545	55.574	74,613
49	З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	546		
50	И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	547		
51	Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (545+543-544+546-547)	548	72.268	55,574

Готовина на крају обрачунског периода у текућој години износи 72.268 КМ. Друштво је у току 2015. године имало знатно већи прилив готовине од одлива, тако да укупни нето прилив готовине на крају обрачунског периода, исказан на АОП 543 износи 16.694 КМ.

12. ОСТАЛЕ НАПОМЕНЕ

12.1. Попис

Ревизор је по сопственом избору непосредно учествовао у попису поједињих категорија имовине и обавеза, при чему су му на располагање стављени и сви материјали у вези са пописом (Одлука о образовању комисија за попис, Упутство за попис средстава, потраживања и обавеза на крају 2015. године, План рада комисије за попис и сл.). Реконструирање стања на дан пописа у току ревизије није вршено будући да није било спорних питања у вези са пописом.

На основу овлаштења из Статута Друштва Директор је донио Одлуку о образовању Комисије за попис (број: 8249/15 од 14.12.2015. године) којом су именованы чланови Комисије за попис и то:

- сталних средстава,

- материјала, резервних дијелова и ситног инвентара,
- производње, производа,
- робе,
- готовог новца и хартија од вриједности,
- потраживања и обавеза,
- временских разграничења.

Према овој одлуци образоване су комисије за попис.

- основних средстава,
- ситног инвентара, алата у употреби, ауто-гума на залихи и у употреби,
- залиха робе у свим магацинima и расаднику,
- ситног алата и инвентара у употреби,
- новчаних средстава и хартија од вриједности, потраживања и обавеза.

Истом Одлуком образовано је пет посебних комисија и Централна пописна комисија у саставу:

1. Марјановић Милица, предсједник,
2. Бешлић Петрија, члан и
3. Савић Славица, члан.

Послови пописа уређени су Правилником о вршењу пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза (децембар 2010. године) и Упутством за попис средстава и обавеза на крају 2014. године (број: 7894-1/2014 од 04.12.2014. године).

Централна пописна комисија сачинила је *План рада Комисије за попис*, а након извршеног пописа састављен је Извјештај о извршном попису (Редован попис средстава, потраживања и обавеза за 2015. годину).

12.2. Сталност пословања

Према MPC 1: Презентација финансијских извјештаја менаџмент предузећа код припреме финансијских извјештаја треба да процјени способност предузећа за наставком сталног пословања. Финансијске извјештаје треба припремити на бази начела „сталности пословања“, осим ако менаџмент не намјерава да ликвидира правно лице, или да престане да послује, односно ако нема другу реалну алтернативу него да то уради. Када је менаџмент, приликом процјењивања, свјестан значајне неизвјесности која се односи на догађаје или услове који могу изазвати значајну сумњу у способност правног лица да настави да послује по начелу сталности пословања, ове неизвјесности треба објавити. Када финансијски извјештаји нису састављени према начелу сталности пословања, ту чињеницу треба објавити заједно са основом на којој су финансијски извјештаји састављени и

навођењем разлога зашто правно лице сматра да неће наставити да послује на бази овог начела.

У процјењивању да ли је претпоставка сталности пословања одговарајућа, менаџмент узима у обзир све расположиве информације о будућности, тј. најмање дванаест мјесеци од дана биланса стања, с тим да тај период може бити и дужи. Степен разматрања зависи од чињеница у сваком појединачном случају. Када правно лице има дугу историју профитабилног пословања и отворен приступ финансијским ресурсима, закључак да је начело сталности пословања примјерено може се постићи и без детаљне анализе. У другим случајевима, менаџмент треба да размотри широк спектар фактора који се односе на садашњу и очекивану профитабилност, распореде отплате дуга и потенцијалне изворе замјене финансирања, прије него што закључи да је примјена начела сталности пословања примјерена.

Друштво је у текућем периоду исказало позитиван финансијски резултат у укупном износу 1.487 КМ. При томе је потребно истаћи да је добитак редовне активности исказан у износу од 58.926 КМ (при чему су финансијски расходи већи од финансијских прихода), а да је на укупан резултат утицао губитак по основу осталих прихода и расхода (13.335 КМ) и расходи по основу промјене рачуноводствених политика и исправке грешака из ранијих година (48.538 КМ). Нведене позиције објашњене су на одговарајућим мјестима овог Извештаја.

Планови које је Управа Друштва представила, такође даје реалну предпоставку за наставак пословања. При томе Друштво има вишегодишње искуство у обављању регистроване дјелатности, дефинисано тржиште за своје услуге, те се и поред одређених потешкоћа које се јављају првенствено јављају у погледу наплате потраживања чија исправка у принципу и угрожава резултат пословања Друштва, ова претпоставка може сматрати реалном, што је став и Управе Друштва.

12.3. Догађаји након датума биланса

Након датума биланса није било догађаја који би битније промијенили исказане билансне позиције Друштва. Након истека пословне године Друштво је наставило са наплатом потраживања и испуњења преузетих обавеза из претходног периода које су пренесене у наредни период и исказане у финансијским извештајима.

12.4. Порески ризик

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују ПДВ, порез на добит и порезе на плате, заједно са другим порезима. За разлику од развијенијих тржишних привреда закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме, те не постоји дугогодишња пракса примјене, а са друге стране прописи којима се врши имплементација ових закона често су нејасни или не постоје. Из овог разлога, често се јављају разлике у

мишљењу међу државним министарствима и организацијама у вези са правном интерпретацијом законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве су предмет контрола и прегледа од стране више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. То може довести до оспоравања трансакција од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата. У складу са Законом о пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је 5 година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од 5 година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама за развијенијим пореским системом.

12.5. Судски спорови

Друштво је за потребе праћења наплате потраживања саставља Списак активних приједлога и тужби по којима је Друштво тражилац извршења или тужби. У списку (прегледу) који се у Друштву ажурно води установљена је евиденција о:

- Броју предмета,
- Извршеник или тужени,
- Износ,
- Извјесност наплате.

На исти начин Друштво је сачинило Списак активних тужби по којима је Друштво тужена страна.

12.6. Девизни курсеви

Средњи девизни курсеви, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примјењују се за прерачун девизних позиција у билансима Друштва у Конвертибилне марке (КМ). Ови курсеви за главне валуте су били:

<i>Валута</i>	<i>31.12.2006. године</i>	<i>31.12.2007. године</i>	<i>31.12.2008. године</i>	<i>31.12.2009. године</i>	<i>31.12.2010. године</i>
EUR	1.9558	1.9558	1.955830	1.955830	1.955830
USD	1.4851	1.3312	1.387310	1.364088	1.472764
CHF	1.2171	1.1779	1.307111	1.314579	1.567800

<i>Валута</i>	<i>31.12.2011. године</i>	<i>31.12.2012. године</i>	<i>31.12.2013. године</i>	<i>31.12.2014. године</i>	<i>31.12.2015. године</i>
EUR	1.955830	1.955830	1.955830	1.955830	1.955830
USD	1.511577	1.483600	1.419016	1.608413	1.794545

CHF	1.608942	1.619065	1.595424	1.626064	1.813131
-----	----------	----------	----------	----------	----------

12.7. Текући и одложени порези

12.7.1. Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са *Законом о порезу на добит* („Службени гласник Републике Српске“, број: 91/06) а који се примјењује почевши од 1. јануара 2007. године. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, односно умањења за улагања у машине и опрему за обављање производне дјелатности извршене у току године, а у складу са пореским прописима Републике Српске. Умањење пореске основице по основу улагања у машине и опрему за обављање производне дјелатности ће се признавати привремено, и то до 31. децембра 2008. године.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

12.7.2. Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања , за привремене разлике произашле из разлике између пореске основице средстава и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Одложене пореске обавезе се признају за све привремене опорезиве разлике. Одложене пореска потраживања се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вјероватно постојати опорезиви добитак до којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Амортизација која се укључује у обрачун опорезиве добити може се разликовати од оне која се користи у одређивању рачуноводствене добити. Настала опрезива привремена разлика резултира одложеном пореском обавезом ако је амортизација у пореске сврхе убрзана, односно одложеним пореским средством, ако је амортизација у пореске сврхе спорија од рачуноводствене амортизације. У погледу третмана амортизације, Законом о порезу на добит је ова могућност предвиђена, али није обавезна, тако да је Предузеће користило рачуноводствену амортизацију и у пореске сврхе, те није утврдило одложене порезе.

12.7.3. Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључују су у оквиру осталих пословних расхода.

12.7.4. Порез на додату вриједност

Законом о порезу на додату вриједност („Службени гласник БиХ“, број 9/05 и 35/05) уведена је обавеза и регилисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине, почевши од 1. јануара 2006. године, чиме је замијењен систем опорезивања примјеном пореза на промет производа и услуга.

12.8. Правична (фер) вриједност

Пословном политиком Друштва потребно је дефинисати потребу и начин објелодањивања информација о правичној вриједности оних средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и у случајевима када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. Правична вриједност за ове потребе се дефинише као вриједност по којој се средство може реализовати, или обавеза измирити, на добровољној бази између субјеката који су упознати са стањем тих средстава, односно обавеза. *Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у условима купопродаје финансијских инструмената пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Сходно томе, у таквом окружењу није могуће поуздано утврдити правичну вриједност. По мишљењу руководства Друштва, што је наведено и у писму о презентацији, износи у финансијским извјештајима одражавају правичну вриједност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе извјештавања.*

12.9. Зарада по акцији

У текућем и у претходним обрачунским периодима остварена зарада по акцији приказана је у наредном табеларном прегледу:

<i>О п и с</i>	<i>31.12.2013. године</i>	<i>31.12.2014. године</i>	<i>31.12.2015. године</i>
Губитак обрачунског периода	0	248.733	0
Добитак обрачунског периода	3.055	0	1.487
Просјечан број акција	3.748.014	3.748.014	3.748.014
Губитак по акцији	0	0,0664	0
Добитак по акцији	0,0008	0	0,0004

Директор

Проф. др Рајко РАДОВИЋ